

အယ်ဒီတာအာဘော်

မိမိနှင့် နိုင်ငံအကျိုး ကြီးပွားတိုးတက်လိုလျှင် ဤကျင့်စဉ်များကို အသိနှင့်ယှဉ် ဆောင်ရွက်ပါ

ယနေ့ လူ့လောကတွင် လူသားတို့သည် မိမိနေထိုင်ရာ အရပ်ဒေသ၊ မြို့ရွာပတ်ဝန်းကျင်၌ မိမိ၏ လူ့ဘဝရပ်တည်နေနိုင်ရေး အတွက်လည်းကောင်း၊ အမျိုးဘာသာ သာသနာ အကျိုးအတွက်လည်းကောင်း၊ နေဝင်မှ နေထွက် မရပ်မနား ကြံစည် ကြိုးစား လုပ်ကိုင်နေကြ ပါသည်။

ထိုသို့ လုပ်ဆောင်နေကြခြင်းသည်လည်း မိမိတို့၏ မိသားစုဘဝ မိမိတို့၏လူမျိုးနှင့် တိုင်းပြည် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစည်ပင် ကြီးပွားလိုကြ၍ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ ချမ်းသာလိုကြ၍ လုပ်ဆောင်နေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထိုမှတစ်ဆင့် တက်လျှင် မိမိဘဝလုံခြုံရေးနှင့် ဘဝသံသရာမှ ကူးမြောက်ရာ၌ အဆင့်မြင့် အထက်တန်းကျကျ ဖြစ်စေရေးတို့အတွက် ဖြစ်ပါသည်။

ဤလုပ်ဆောင်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဂေါတမဗုဒ္ဓက ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယဟူသော အခြေခံကျင့်ကြံဆောင်ရွက်ရမည့် နည်းလမ်း (၃)မျိုးကို လမ်းညွှန်ထားပါသည်။ ဉာဏ်ဟူသော အသိနှင့်ယှဉ်ပါ။ လုံ့လနှင့် တံဟူသော ကမ္မ = အလုပ်ကိုလုပ်ကြပါဟု ဟောကြားထား ပါသည်။

ကုမ္ဘာလောကသည် နိဗ္ဗာန်ဆော်လုပ်သား ဘဝကနေ သူဌေးဖြစ်လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဘုရင်မိမိခွဲသာရက လျှောက်ထားသဖြင့် ဗုဒ္ဓက ဘဝတိုးတက်ကြီးပွားချမ်းသာရေးအတွက် ကျင့်စဉ်(၇)ရပ်ကို လမ်းညွှန်ဟောကြားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- ဥဋ္ဌာနဝတော-** ထကြွလုံ့လရှိရမည်။
- သတိမတော-** သတိရှိရမည်။
- သုစိကမ္မဿ-** စင်ကြယ်သော ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ စိတ်မှုရှိရမည်။
- နိသမ္ပကာရိနော-** စူးစမ်းဆင်ခြင်စိစစ်၍ ပြုတတ်ရမည်။
- သညတဿ-** စောင့်စည်းသော ကုန်ကြွေးရှိရမည်။
- ဓမ္မဗီရိနော-** တရားသဖြင့် အသက်မွေးရမည်။
- အပ္ပမတ္တဿ-** မမေ့မလျော့မှု ရှိရမည်။

ဤကျင့်စဉ်(၇)ရပ်နှင့် ကျင့်ကြံ အားထုတ်လျှင် မိမိ၏မိသားစုအကျိုးသယံပိုးဆောင်ရွက်သူသည်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံပြည်ရွာအကျိုး ဆောင်ရွက်သူသည်လည်းကောင်း၊ ဘာသာသာသနာအကျိုးကို သယံပိုး ဆောင်ရွက်သူသည်လည်းကောင်း ကြီးပွားတိုးတက် ချမ်းသာ၍ မိမိတို့ဘဝ ပစ္စုပ္ပန်သံသရာလုံခြုံစိတ်ချရပါသည်။

ဘဝအောင်မြင်ခြင်းဆိုသည်မှာ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ ယျှော်ရွှင်ခြင်း၊ အဆင်ပြေခြင်းနှင့် နောက်ဆုံး လွတ်မြောက်ခြင်းအကျိုးတရား များဖြစ်ကြပါသည်။ ဤအကျိုးတရားများကို မိမိတို့၏စိတ်ဓာတ်အား ပြုပြင်စောင့် ရှောက်ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့်သာ ရရှိနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါသည်။

မိမိပြုလုပ်နေသမျှ အလုပ်အကိုင် အကြံအစည်၊ အပြောအဆို အနေအထိုင်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကောင်းသောအပြောအဆို၊ အနေ အထိုင်၊ အကြံအစည်တွေဖြစ်အောင် အသိ၊ သတိရှိရပါမည်။

စီးပွားရေး လုပ်သောသူသည် မိမိလုပ်သောအလုပ်ကို သမ္မာအာဇီဝကျကျ တိုးတက် ကျယ်ပြန့်အောင် ကြံစည်ဆောင်ရွက်နေဖို့လိုပါသည်။ ကျောင်းသားသည် မိမိ၏ ကျောင်းစာတွင် အာရုံစူးစိုက်ပြီး ထူးချွန်အောင် ကြိုးစားရပါမည်။

နိုင်ငံအကျိုး ပြည်ရွာအကျိုး သည်ပိုးသောသူများသည်လည်း မိမိနိုင်ငံ မိမိလူမျိုးအတွက် ပရဟိတစိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝထားပြီး အသိ၊ သတိတရား ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီး ဆောင်ရွက်သွားကြရပါမည်။

မိမိဘဝနှင့်အများသူငါ ချမ်းသာရေးကို ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် သဒ္ဓါ၊ မေတ္တာ၊ စေတနာဟူသော မွန်မြတ်သောတရားကို လက်ကိုင်ထားပြီး အထက်ပါ ဗုဒ္ဓဟောကြားသော ကျင့်စဉ် (၇)ရပ်နှင့်အညီ ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြပါလျှင် မိမိတို့မိသားစုဘဝ သာယာချမ်းမြေ့ကြသလို အခြားသူများ၏ ဘဝသည်လည်း သာယာချမ်းမြေ့ကြပါမည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့ မိသားစုဘဝနှင့် အမျိုးဘာသာ နိုင်ငံကြီးပွားလိုသူတိုင်းသည် ဤတရားများကို အမြဲနုလုံးသွင်း၍ ကြိုးစား ဆောင်ရွက် ကြပါဟု ဓမ္မဝိရမှ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ပါရစေ။

အယ်ဒီတာ

အာစရိယသရာ

ဘဒ္ဒန္တဓနိန္ဒာသာရ (ပုဂ္ဂိုလ်စုံစာ)

(က)

ဆရာဆိုတာ အနန္တဂိုဏ်းဝင်ပါ။ ဘုရားတရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆရာဆိုတာ အနန္တော အနန္တငါးပါးဖြစ်ပါတယ်။ ‘အနန္တ’ ဆိုတာ ပါဠိဝေါဟာရ မြန်မာလိုကတော့ ‘အဆုံးအပိုင်း အခြားမရှိ’ ဖြစ်တယ်။ ကျေးဇူးတရားတွေ ကြီးမားများပြားတဲ့ နေရာမှာ အဆုံးမရှိ ‘အဆုံးမဲ့’ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မိဘနှစ်ပါးကတော့ လက်ဦးဆရာပါ။

‘လက်ဦးဆရာ၊ မည်ထိုက်စွာ၊ ပုဗ္ဗာစရိယ၊ မိန့်စ’ ဆိုထားတယ်လေ။ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့။ ဖွားခါစ လူဖြစ်ခါစ နိကာရဲလေးကစပြီး မှတ်၊ ခြင်၊ ယင်၊ လော၊ နေပူ၊ ဘေးရန်တွေ မသန်းအောင် အေးချမ်းသန့်စင်တဲ့ မေတ္တာမွန်တွေနဲ့ ပိုးမွေးသလို ထွေးပိုက်ယုယ ပြုစုခဲ့ကြရတယ်။ အပူ အအေး အလေး အပေါ့၊ အချောအမြူ ကလူကျည်စယ်မှု တွေကအစ အရာရာ တတ်သိနားလည်အောင် သင်ပေးခဲ့ရတာ။ အသွားအလာ၊ အစားအစာ၊ အနေအထိုင်၊ အပြောအဆို၊ အားလုံးကို သင်ပေးခဲ့ရတာ ‘လက်ဦးဆရာ’ ဆိုတာ သံသယဖြစ်စရာ မရှိပါဘူး။

ဆရာကို ပါဠိလို ‘အာစရိယ’ လို့ခေါ်တယ်။

အာစရိယဆိုတဲ့ ဆရာတွေထဲမှာ သင်ကြားပေးခဲ့တဲ့ ဆရာ၊ အမြင်အာရုံပေးတဲ့ ဆရာ၊ အကြားအာရုံပေးတဲ့ ဆရာ၊ ‘သင်ဆရာ၊ မြင်ဆရာ ကြားဆရာ’ တွေ ပါဝင်တယ်။ စာမရေးတတ်ခင် ဆရာက ကဲ့ကူတို့ကို ကိုင်ပေးပြီး စာရေးတတ်အောင် သင်ပေးခဲ့တယ်။ ‘ကဲ့ကူလက်လှည့်ဆရာ’ လို့ ခေါ်တာပေါ့။ ရှေ့က ဝေါဟာရပါ။ ရှေးတုန်းက ကျောက်သင်ပုန်း၊ ပုရပိုက်၊ ပေရွက်တွေမှာ ကျောက်တံ၊ ကဲ့ကူတံ၊ ကညစ်တွေနဲ့ စာရေးခဲ့ကြတယ်လေ။

ယနေ့ခေတ်မှာ ကျောင်းစာသင်ခန်းက ဆရာ၊ ဆရာမတွေ ကျူရှင်ဆရာတွေဟာလည်း ဆရာဂိုဏ်းဝင်တွေပါ။ ကျူရှင်ဆရာတွေက အခကြေးငွေယူပြီး သင်ကြားပေးတာဖြစ်လို့ ကျေးဇူးတင်စရာမလိုပါဘူးဟု ပစ်ပစ်ခါခါ ပြောတတ်ကြတယ်။ ပညာတွေကို အသပြာငွေကြေးပေးယူပြီး သင်ကြားကြတဲ့ ဆရာတွေမှာ ‘စေတနာ’ ဆိုတာကိုလည်း ထည့်ပေးတတ်ကြတာ ထည့်ပေးနေကြတာကို သတိမူသင့်ပါသေးတယ်။

(ခ)

သင်ကြားပေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ဆရာမည်တာ မဟုတ်သေးပါ။

အမြင်နဲ့ ပြတဲ့ မြင်ဆရာတွေဟာလည်း ‘မြင်ဆရာ’ တွေပါ။

လူတစ်ယောက်ဟာ ဖမ်းမိတဲ့ ငါးတွေကို မြှောက်တင်ပြီး ပါးစပ်ဟကာ စားတတ်တဲ့ ဗျိုင်းရဲ့ ပုံရိပ်၊ ဗျိုင်းကိုမြင်ပြီး လှံကို အပေါ်သို့ မြှောက်တင်ကာ ဖမ်းယူတဲ့ အတတ်ကိုကောင်းစွာတတ်သွားပါတယ်။ အဲဒီ ပညာနဲ့ လှည့်လည်ပြသ ပညာပြရာမှာ ထူးဆန်း အံ့ဩဖွယ် ပညာရပ်ဖြစ်လို့ မြင်သူတကာ တို့က ချီးကျူးထောပနာ ပြုကြပါတယ်။ “သင့်ရဲ့ ဆရာဟာ ဘယ်သူပါလဲ” လို့ အင်တာဗျူးတဲ့အခါ ဆရာက ဗျိုင်းဆိုတဲ့ အဟိတ်တိရစ္ဆာန်ဖြစ်နေတယ်။ ‘မြင်ဆရာ’ ဖြစ်နေတယ်လေ။

တိရစ္ဆာန်ကို ဆရာလို့ပြောရမှာ ရှက်တဲ့ အတွက် “သူ့မှာ ဆရာမရှိပါဘူး” လို့ ကျေးဇူးကန်းစကားပြောလိုက်တယ်။ မကြာပါဘူး၊ နောက်တစ်ခါ လှံကို အပေါ်သို့ မြှောက်တင်ပြီး ပါးစပ်နဲ့ ဖမ်းတဲ့ အခါမှာ အာခေါင်ကို လှံစူးပြီး သေပွဲဝင်သွားရတယ်။ အဲဒီကစပြီး ‘ဆရာကို ကာပြန်ရင် အာခေါင် လှံစူးပြီးသေတတ်တယ်’ ဆိုတဲ့ စကားတစ်ရပ် သတ်သတ်မှတ်မှတ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့တာပေါ့။

စာပေဟောပြောပွဲတွေ တရားပွဲတွေ နားထောင်ပြီး ရရှိတဲ့ အသိပညာတွေဟာလည်း တန်ဖိုးကြီးမားပါတယ်။ ဟောပြောပွဲဆရာတွေ၊ ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မိမိကို ပဲ့ပြင်ဆုံးမ ဩဝါဒပေးတဲ့သူတွေဟာ “ကြားဆရာ” တွေပါပဲ။

(ဂ)

ဟိုတုန်းကတော့ မိဘပြီးရင် လက်ဦးဆရာဟာ ဘုန်းတော်ကြီးတွေပဲဖြစ်ခဲ့တယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းပညာရေးစနစ်နဲ့ လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ဖြစ်လာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလည်း မနည်းမနောများလှပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မိဘများကလည်း သူတို့ရဲ့ သားသမီးများကို ဘုန်းတော်ကြီးထံ အပ်နှံကြရာမှာ “ပညာသင်ကြားပေးပါဘုရား၊ လိမ္မာယဉ်ကျေးအောင် ရိုက်နှက်ပြီး ဆုံးမနိုင်ပါတယ်ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားကာ အပ်နှံလေ့ရှိခဲ့ပါတယ်။ ယနေ့ခေတ်မှာတော့ ရိုက်နှက်၍ ဆုံးမသင့် မသင့်ဆိုတဲ့ ကိစ္စကို အလေးအနက်စဉ်းစားနေကြပါပြီ။

အမှန်မှာတော့ ဆရာဟာ တပည့်ကို ရိုက်နှက်ဆုံးမခြင်းဟာ မုန်းလို့မဟုတ်ပါဘူး။ “ချစ်လို့ ရိုက်တာ မှတ်ပါ” အိုးထိန်းသည်ဟာ အိုးလုပ်တဲ့ အခါမှာ အိုးများကို ရိုက်ပုတ်ခြင်းဟာ အိုးကွဲအောင် မဟုတ်ပါဘူး။ အိုးကောင်းအောင် လှပသေသပ်အောင် အိုးဖြစ်အောင် ရိုက်သလိုပါပဲ။

“လူကြီးမိဘ၊ ဆရာစသား၊ စိုးရသခင် ကျေးဇူးရှင်တို့၊ ပြစ်တင်မောင်းမဲ၊ ရိုက်ပုတ်ဆဲလည်း၊ ဝမ်းထဲ ယုံယုံ၊ ယုန်လျှင် ကျုံ့သို့၊ ဆီတုံ့မဝံ့၊ စောင်မာန်ညှိ၍၊ ကြောက်ရွံ့ရိသေ၊ သည်းခံထွေဖြင့်” စသည်လောကသာရပျို့မှာ ဖွဲ့ညွှန်းထားပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ လိမ္မာယဉ်ကျေးစေချင်လို့ မိဘဆရာသမားများက ပြစ်တင်ဆဲဆိုရိုက်ပုတ်လျှင် ချစ်ကြောက်ရိသေစွာ ခံယူတတ်ကြဖို့ပါပဲ။

(ဃ)

ငါးရာငါးဆယ် နိပါတ်တော်၊ တိလမုဋ္ဌိ ဇာတ်မှာ တက္ကသိုလ်ပြည်၊ ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးထံ ပညာသင်ရန် ရောက်နေတဲ့ မင်းသားတစ်ယောက်ဟာ အဖွားအိုတစ်ဦးပိုင်တဲ့ နှမ်းခင်းထဲက နှမ်းဖြူတွေကို လက်တစ်ဆုပ်ယူယူပြီးစားတယ်။ ပိုင်ရှင်ကို တောင်းခြင်းမရှိဘဲ နှမ်းဖြူတစ်ဆုပ်တစ်ဆုပ်ယူသွားတာ တစ်ခါမက-နှစ်ခါမကတော့ပါဘူး။ သုံးခါမြောက် ယူစားတဲ့အခါမှာ နှမ်းခင်းပိုင်ရှင် အဖွားအိုဟာ သည်းမခံနိုင်တော့ဘဲ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးကို တိုင်ကြားလိုက်ပါတယ်။

ဆရာကြီးဟာ တိုင်စာရောက်လာတော့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားကို ဝါးခြမ်းပြားနဲ့ ရိုက်နှက်ဆုံးမပြီး အပြစ်ဒဏ်ပေးပါတယ်။ ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျောင်းသားဟာ ဆရာကို အညှိုးတေးထားလိုက်တယ်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတွေ ရှေ့မှာသူ့ကို အရှက်ကွဲအောင် လုပ်တယ်ပေါ့။ ဒီဆရာကြီးကို ငါမကျေနပ်ဘူး။ ငါတိုင်းပြည်ပြန်ရောက်လို့ ငါ မင်းဖြစ်တဲ့အခါ လက်စားချေရမယ်လို့ အာယာတရန်ညှိုးထားလိုက်ပါတယ်။

ရှင်ဘုရင့်သားတော် မင်းသားတစ်ပါး

ဖြစ်တဲ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားဟာ ပညာစုံလို့ ရွှေဘုံပြန်ရောက်ပြီးတဲ့အခါ “သူ” ရှင်ဘုရင်ဖြစ်တဲ့ အခါ တက္ကသိုလ်က ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးကို ဧည့်ဝတ်ပြုချင်လို့ သူ့ထံလာရောက် လည်ပတ်ပါရန် ဖိတ်မန္တကပြုလိုက်တယ်။ အမှန်မှာတော့ ဧည့်ဝတ်ပြုချင်လို့ ကျေးဇူးဆပ်ချင်လို့ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျောင်းတော်က ထားခဲ့တဲ့ “ကျောင်းတော်က ရန်စ” လို့ ဆိုနိုင်တဲ့ ‘သူ့ရဲ့ အာယာတကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်သာဖြစ်ပါတယ်။ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရန်အထိ ရည်ရွယ်ခဲ့တာပါ။

ဒါပေမယ့် ပညာအမြော်အမြင်ကြီးမားတဲ့ ပါမောက္ခကြီးဟာ မင်းသားက ဖိတ်ဖိတ်ချင်း မသွားဘဲ အမျက်မာန်ပြေရန် အချိန်ဆွဲပြီးသွားပါတယ်။ သူသာ ရိုက်နှက်ပြီး မဆုံးမခဲ့ရင် မကောင်းတဲ့အကျင့်ပါပြီး မင်းဖြစ်ဖို့ အခွင့်အရေးကိုပင် ဆုံးပါးသွားနိုင်ကြောင်း ပြောပြတဲ့အခါ မင်းသားဟာ ရန်ညှိုးပြေပြီး ဆရာကြီးအား ကောင်းစွာ ကျေးဇူးတင်အပ်ခဲ့ပါတယ်။

ဆရာသမားများရဲ့ ကျေးဇူးတရားများကို ကောင်းစွာသိမြင်ကာ ကျေးဇူးဆပ်နိုင်ကြပါစေ။

ဘဒ္ဒန္တဇနိန္ဒာရ(သဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ)

အနိစ္စဆူး

ဆူးပေါ်ဖက်ရောက်၊ ဖက်ပေါက်လင်္ကာ
ဒီမှာလွဲမှား၊ ဆူးကျိုးသွားပြီ၊
ဆူးများအသိတရား၊ သတိထားလော့။ ။

ပညတ်တဖန်၊ မြကြပြန်တော့
ကျားမအဖြစ်၊ ဘဝသစ်နဲ့၊
လူဖြစ်ကြတယ်၊ မောင်နှင့်မယ်။ ။

နုတဲ့ဒီဖက်၊ ဆူးမသက်နဲ့၊
ဆူးသက်ဖက်ပေါက်၊ ဆူးရောက်ဖက်နာ၊
ပေါက်ရရှာသည်၊ ရှေးကလင်္ကာ၊
သည်မှာရှိခဲ့သည်။ ။

ယခုအခါ၊ ဤလူရွာတွင်၊
ပမာပုံခိုင်း၊ တုနှိုင်းမရှိ၊
လှပါဘိနှင့်၊ အသိသွယ်ဖြာ၊
လှကညာ။ ။

သန္ဓေတည်လာ၊ ကမ္ဘာနာကြောင့်၊
လှတစ်ရာထက်၊ ဘဝယုတ်မယ်၊
အလှမမက်နဲ့ အနိစ္စဆူး...။ ။

ကိုကြီးဇွေး (ပုဇွန်တောင်)

ဗုဒ္ဓဂိတိကာ

ဆရာတော် ဦးသီလာဓာရ
(ရိုးမတိမ် မဟာအောင်မြေကျောင်း)

တိဿတွေ့ရ ဝဏ္ဏ

ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ဝေသာလီပြည်၌ နေတော် မူသောအခါ လေးလကုန်သဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူအံ့ဟု အာယုသင်္ခါရ လွှတ်တော်မူမည်ကို ကြား၍ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှိခိုက် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရလိုက်အောင် ကျင့်အံ့ဟု အားထုတ်သော တိဿမထေရ်ကို အကြောင်းပြု၍ “ပဝိဝေကရသံပိတ္တာ”စသော ဂါထာကို ဟောတော်မူသည်။

ပဝိဝေကရသံ ပိတ္တာ၊
ရသံ ဥပသမဿ စ။
နိဒ္ဒရာ ဟောတိ နိပ္ပိပေါ၊
ဓမ္မပီတိရသံ ပိဝံ။

မြန်မာကဗျာ

ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ရထိုက်လှစွာ၊
မဂ်ဖိုလ်အေးမြ ဓမ္မရသာ၊
နှစ်သိမ့်အားရ သောက်ရသူမှာ၊
ဆင်းရဲခြင်း ပြစ်ကင်းလွန်ချမ်းသာ။

Having tasted the flavour of seclusion and the flavour of Nibbana's Peace, woelless and stainless becomes he, drinking the taste of the joy of the Dhamma.

စကားပြေ။ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ရအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် တည်းဟူသော အရသာကိုလည်းကောင်း၊ ကိလေသာဟူ အပူခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်၏ (အာရမ္မဏ သတ္တိ အာရုံပြုခြင်း တည်းဟူသော) အရသာကိုလည်းကောင်း သောက်သုံးရသောကြောင့် တရားတော်၏ နှစ်သိမ့်ချမ်းသာ မြိုက်ရသာကို သောက်သုံးရသောသူသည် ဆင်းရဲပူပန်မှုနှင့် မကောင်းမှုမူကင်းဝေးကာ ချမ်းသာအေးမြလေ၏။

ရော့

ရှာလို့က်

ထုတ်လုပ်ခွင့်လိုင်စင်အမှတ် ၁/၂၀၀၃ တမထလ (၁၁၅၆)

အဘဝ ၏

‘ထ’ အမှတ်တံဆိပ်

ရှာဆေးဆူးကြီး

ဖြန့် ချိ င ရ ့း

အမှတ် (၁၅)၊ လှိုင်မြစ်လမ်း၊ ပေါက်တောရပ်၊ အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်။
အမှတ် (၄)၊ ပူးဖားတိုက်၊ ဘုရင့်နောင်လမ်း၊ ရွာမအနောက်၊
အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်။ ဖုန်း - ၇၂၂၇၀၄၊ ၆၄၂၀၄၇

ဗြဟ္မဏလေးများ(၁)

ရှင်ဉာဏ(ဗျာဝံ)

ပင် မွေးဖွားပြီးချိန်၌လည်း ရှေးနည်းအတူ နို့ဃနာ ဆွမ်း လှူဒါန်းကြသည်။

သူငယ်ကို အမည်မှည့် မင်္ဂလာပြုသော အခါတွင် အရှင်သာရိပုတ္တရာအမှူးရှိသော သံဃာ တော်ငါးရာကို နေအိမ်သို့ ပင့်ဖိတ်ပြန်ကာ သရဏဂုံ၊ သီလခံယူဆောက်တည်ကြပြီးနောက် နို့ဃနာဆွမ်း ဆက်ကပ်လှူဒါန်းကြ၏။ သရဏဂုံသီလ ဆောက် တည်ရန်ဟူသောစိတ်ဖြင့် မိခင်ဖြစ်သူက သူငယ်ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရွှေ့သို့ ချပေးသောအခါ သူငယ်သည် အရှင်သာရိပုတ္တရာအား သူ၏ ကျေးဇူးရှင်မှန်းသိနေသဖြင့် သူ၏ အိပ်ရာခင်းဖြစ် သော အဖိုးတစ်သိန်းတန်သည့် ကမ္မလာကို ဆွဲယူလာ၏။ သူငယ်၏ အထိန်းတော်တို့ က မတော်တဆ ဆွဲယူလာသည်အထင်နှင့် ကမ္မလာကို ဆွဲယူကြရာ သူငယ်က အယူမခံပဲ ငိုကြွေး လေ သည်။

ထိုအခါ မိဘများက သားသူငယ်၏ အလိုဆန္ဒကို သိလိုသဖြင့် အထိန်းတော်များအား ဟန့်တားလိုက်ပြီး ကြည့်ရှုနေကြရာ သူငယ်သည် ကမ္မလာကို အရှင်သာရိပုတ္တရာရှေ့ အရောက် ဆွဲယူလာပြီးမှ လွှတ်ချ(လှူဒါန်း)လိုက်သည်။ သူငယ်၏ မိဘနှစ်ပါးက သားဆန္ဒကို သိရှိ သွား၍ “အရှင်ဘုရားရဲ့ တပည့်က အဖိုးတစ်သိန်းတန် သူ့ရဲ့ အိပ်ရာခင်း ကမ္မလာကို လှူဒါန်းပါတယ်ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားလှူဒါန်းပေးလိုက်ကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာကို ကြည့်ညိုသဒ္ဓါ ထက်သန် လှသော သားအား မိဘနှစ်ပါးက အရှင် သာရိပုတ္တရာ၏ ငယ်နာမည်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ် အောင် ‘တိဿသတို့သား’ ဟု အမည်နာမမှည့်ခေါ် လိုက်ကြလေသည်။

တိဿသတို့သား ဖွားမြင်သည့်အချိန်မှ စ၍ သူ၏ မိဘနှစ်ပါးမှာ သားကိုအကြောင်းပြု လျက် ကောင်းမှုကုသိုလ်အမျိုးမျိုးပြုခွင့်ရခဲ့ကြလေ သည်။ သားငယ်အား ထမင်းခွံမင်္ဂလာ၊ နားထွင်း မင်္ဂလာ၊ ပုဆိုးဝတ်မင်္ဂလာ၊ သျှောင်ထုံးမင်္ဂလာတို့ အစဉ်အလာအတိုင်း ပြုရာတွင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ အမှူးရှိသောသံဃာငါးရာတို့ကို ပင့်ဖိတ်လျက် နို့ဃနာဆွမ်းကို ဆက်ကပ်လှူဒါန်းပြီး ပရိသတ်များ ကို ကျွေးမွေးခဲ့ကြရ၏။ ထိုကဲ့သို့ သားငယ်တိဿ သတို့သားကို အကြောင်းပြုပြီး ပွားရသော ကုသိုလ် ကား မပြီးဆုံးနိုင်သေး၊ သားငယ်ခုနစ်နှစ်သား (စာမျက်နှာ ၈ သို့)

သူသည် ဂေါတမဘုရားရှင်၏ မျက် မှောက်သာသနာခေတ်အတွင်းမှာ လူအဖြစ် နှစ်ကြိမ်ရရှိခဲ့သူဖြစ်၏။ သူ၏ သာသနာခေတ် အတွင်း လူဖြစ်စဉ် အတိတ်ဘဝမှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါး သော မဟာသေနမည်သော ပုဏ္ဏားတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့၏။ သူ၏ မိတ်ဆွေမှာ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ခမည်းတော် ဝင်္ကန္တပုဏ္ဏားကြီးဖြစ်သည်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သူ၏ ခမည်း တော် ဝင်္ကန္တပုဏ္ဏားကြီး၏ မိတ်ဆွေရင်းချာဖြစ် သော ‘မဟာသေန’ ကို ချီးမြှောက်လိုသော ဆန္ဒ ဖြင့် မဟာသေနနေထိုင်ရာ ရာဇဂြိုဟ်မြို့တွင်းရှိ နေအိမ်သို့ ဆွမ်းခံကြွရောက်လေရာ မဟာသေန ပုဏ္ဏားကြီးမှာ လှူဒါန်းဖွယ်ရာမရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါး နေချိန်ဖြစ်နေ၍ ဆွမ်းတစ်ယောက်မမျှပင် မလှူနိုင် ၍ အိမ်ထဲမှာ ပုန်းနေရရှာသည်။

ဒုတိယနေ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဆွမ်းခံ ကြွလာသောအခါ၌ ပထမနေ့နည်းတူ လှူစရာ ပစ္စည်းမရှိ၍ အိမ်ထဲမှာပင် ပုန်းရှောင်နေရသည်။ တတိယမြောက်နေ့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဆွမ်းခံကြွ လာသောအခါတွင်မူ ပုဏ္ဏားတို့၏ ဟောပြောပွဲ တစ်ခုမှ ပုဆိုးကြမ်းတစ်ထည်နှင့် နို့ဃနာဆွမ်းများ လောင်းလှူလေသည်။ နို့ဃနာဆွမ်းတစ်ဝက်ခန့် လောင်းလှူပြီးသောအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက သပိတ်ကိုလက်နှင့် ပိတ်လိုက်၏။

ထိုအခါ မဟာသေနပုဏ္ဏားကြီးက ‘အရှင်ဘုရား ဒီနို့ဃနာထမင်းဟာ တစ်ယောက် စာသာဖြစ်ပါတယ်။ တပည့်တော်ကို ဒီတစ်ဘဝ အတွက်သာ ချီးမြှောက်တော်မမူပါနဲ့၊ နောက်ဘဝ အတွက်ပါ ချီးမြှောက်တော်မူပါ။ အကုန်လောင်း လှူပါရစေဘုရား’ ဟု လျှောက်ထားလိုက်ရာ အရှင် သာရိပုတ္တရာက နို့ဃနာ ဆွမ်းကို အကုန်အလျှင်

ကာ မဟာသေနပုဏ္ဏားကြီးရှေ့မှာပင် ဘုဉ်းပေး သုံးဆောင်တော်မူလိုက်၏။ မထေရ်မြတ်ဆွမ်းဘုဉ်း ပေးပြီးသောအခါ ပုဏ္ဏားကြီးက သူရရှိလာသော ပုဆိုးကြမ်းကို ဆက်လက်လှူဒါန်းပြီး ဆုတောင်းလေ သည်။

“အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် ယနေ့ လှူဒါန်းရသော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကြောင့် အရှင် ဘုရားတို့ သိမြင်ထားသော တရားကိုသိမြင်ရ ပါလို၏ ဘုရား” ဟုလျှောက်ထားလိုက်၏။ ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက “ပုဏ္ဏားကြီး သင်လိုအပ် သောဆုအတိုင်း ပြည့်စုံပါစေ” ဟု မြတ်ကြားကာ ဆွမ်းအနုမောဒနာတရား ချီးမြှင့်ပြီးနောက် ဝေဠု ဝန်ကျောင်းတော်သို့ ပြန်ကြွလေသည်။

မဟာသေန ပုဏ္ဏားကြီး အသက်တမ်း ကံကုန်၍ လေသွန်သောအခါ သာဝတ္ထိမြို့တော်မှ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ ဒါယကာဖြစ်သော နေအိမ် တစ်အိမ်တွင် ဒါယိကာမ၏ ဝမ်းကြာတိုက်၌ ပဋိသန္ဓေတည်လေသည်။ ထိုသို့ပဋိသန္ဓေတည် သည်နှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရသော မိခင်သည် အရှင် သာရိပုတ္တရာအမှူးရှိသော သံဃာတော် ငါးရာတို့ အား ပင့်ဖိတ်ကာ ရေမရောသော နို့ဃနာဆွမ်း လှူဒါန်းလိုစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ သူမကိုယ်တိုင် လည်း ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ် ဝတ်ဆင်ပြီး သံဃာတော်တို့၏ နေရာအစွန်မှာထိုင်ပြီး သံဃာ တော်တို့၏ စားကြွင်းစားကျန်ကို ရွှေခွက်ဖြင့် ထည့်၍ စားသောက်လိုသော ချင်ခြင်းဖြစ်ပေါ် လာ၏။

သမီးဖြစ်သူ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော ‘ချင်ခြင်း’ ကို မိဘများသိရှိကြလျှင် “ငါတို့သမီးရဲ့ ချင်ခြင်း” ကတရားတော်နဲ့ ညီပါပေတယ်” ဟု ချီးမွမ်းပြောဆိုကြပြီး ကိုယ်ဝန်ဆောင်သမီး၏ ဆန္ဒ အတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးကြ၏။ မမွေးဖွားမီ ပြုလုပ် သော မင်္ဂလာပွဲတွင် အရှင်သာရိပုတ္တရာနှင့် သံဃာ တော်ငါးရာတို့အား နို့ဃနာဆွမ်းလှူဒါန်းသကဲ့သို့

ဗုဒ္ဓဂေါတမ၏ ခြေဝဋ္ဋာ(ကမ္ဘာ)အမြင်

တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ(ဓမ္မာစရိယ၊ B.A)

ယခင်သီတင်းပတ်မှအဆက်အရံငရဲငယ်များ

ငရဲငယ်များသည် ငရဲကြီးတစ်ခုနှင့် အရပ်(၄)မျက်နှာဖြင့် မြောက်က (၁၆x၈=၁၂၈) ငရဲငယ်ပေါင်း ရှိသည်ဟု သံကိစ္စဇာတ်တော်၌ ဆိုပါသည်။ ယင်း(၄)မျက်နှာရှိ ငရဲငယ်များမှာ ၁။ **ဘင်ပုင်ငရဲ** -ငရဲမကြီးဘဲ၏ မီးလျှံ ဆုံးရာ အရပ်၌တည်ရှိသည်။

မစင်ပုတ်တို့ဖြင့် ပြည့်ကာ ကြီးမားသော ပိုးလောက်တို့ဖြင့် ပြည့်နေသည်။

ငရဲကြီးမှ လွတ်သောသူတို့သည် ဤငရဲ၌ ခံရလှည့်ဆိုက်ပါက ဤငရဲ၌ ဆက်လက်ခံရသည်။ ဤငရဲရှိ ပိုးလောက်တို့က ကိုက်ဖြတ်စားသောက်ခြင်းကို ခံရသည်။

၂။ **ပြာပုငရဲ**-ကမ္ဘာပတ်လုံး တည်သောရဲရဲညီးသော အမှုန့်မှုန့်ဖြစ်သော ပြာပုတို့ဖြင့် ပြည့်လျှံသော ပြာပုပင်လယ်ငရဲဖြစ်သည်။

ပြာပု၌ ချအပ်သော မုန်ညှင်းစေ့၊ နှမ်းစေ့များ၊ ဖျစ်ဖျစ်မြည်ပေါက်ကွဲခဲ့သကဲ့သို့ ပေါက်ကွဲကာ ခံစားနေရသော ငရဲဖြစ်သည်။

၃။ **လက်ပံတောငရဲ**-အလွန်စူးရှသော သန်လျက်နှင့် တူသော အရွက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားသော

လက်ပံ တောငရဲဖြစ်သည်။ အလယ်၌ ဆင်ကောင်တစ်မျှ ကြီးသောကျီး၊ လင်းတတို့ရှိသည်။ လက်ပံစူးအရွက်တို့က စူးဝင်သည်။ ကျီးလင်းတတို့က ထိုးဆိတ်စားသောက်ခံရသည်။ (သံလျက်တောငရဲဟူ၍လည်းရှိသည်။)

၄။ **ကြိမ်ပိုက်ချောင်းငရဲ**-ကြေးနီပူရေဟုခေါ်သော အလွန်စပ်ငန်သည်မြစ်ချောင်းရေများ အဟုန်ပြင်းစွာစီးဆင်းနေသော ရေပြင်ထက်၌ ပေပင်လုံး၊ ထန်းပင်လုံး၊ ပမာဏရှိသော အလွန်ထက်သော အသွားရှိသည့် သံစူး၊ သံရွက်တို့သည် ကြိမ်နွယ်ပိုက်ကွန်သဖွယ် လိမ်ယှက်၍ ကမ်းနှစ်ဘက်၌ ကူးယှက်ကာတည်သည်။

ငရဲသားများက နွားများကို မြက်တောထဲသို့ ရိုက်မောင်းသွင်းသကဲ့သို့ အမျိုးမျိုးသော ဓားလံလက်နက်တို့ဖြင့် ထိုးကာ မောင်းသွင်းခံရပြီး ထိုသံစူးများ၏ စူးဝင်နှိပ်စက်ခြင်းကို ခံရသည်။

၅။ **တိရစ္ဆာန်ဘုံ**-မိုးကိုကျောပေး၍ ကန်လန်သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၊ စားခြင်းပြုတတ်သော သတ္တဝါများက ရေနေ-ကုန်းနေ၊ သတ္တဝါအားလုံးကို တိရစ္ဆာန်ဟုခေါ်သည်။

ထိုသတ္တဝါများ နေထိုင်ရာ နေရာဒေသကို တိရစ္ဆာန်ဘုံဟုခေါ်သည်။ သီးသန့်ဘုံမရှိချေ။

၃။ **ပြိတ္တာဘုံ**-အဝတ်၊ အစားအသောက်၊ ဘုံပိမာန်တို့နှင့် ကင်းကွာပြီး တောတောင် မြစ်ချောင်းတို့၌ နေရပြီးလျှင် ဆင်းရဲစွာ နေထိုင်စားသောက်ရသူများ၊ အချို့မစားမသောက်ရသော ပြိတ္တာများ ဖြစ်ကြသည်။ ပြိတ္တာအမျိုးအစား(၂၄)မျိုးရှိသည်။ ထိုပြိတ္တာတည် နေရာဒေသကို ပြိတ္တာဘုံဟုခေါ်သည်။

၄။ **အသူရကာယ်ဘုံ**-စည်းစိမ်ခံစားရာ၌ နတ်များကဲ့သို့ အစိုးတရ ပိုင်နိုင်စွာ မခံစားရသောသူများကို အသူရကာယ်ဟုခေါ်သည်။ အချို့သော အသူရကာယ်တို့သည် နေ့တွင်သုခချမ်းသာခံစားရပြီး ညတွင် ဆင်းရဲခံစားရပါသည်။

အချို့သည် ညတွင် ချမ်းသာခံစားရပြီး နေ့တွင် ဆင်းရဲခံစားရသည်။ အချို့မှာ (၇)ရက် ချမ်းသာခံစားရပြီး (၇)ရက်ဆင်းရဲခံစားရသည်။

ဤသို့ဖြင့် နေ့ခံ-ညခံ၊ ညခံ-နေ့ခံ စသည်အားဖြင့် ဆင်းရဲခံစားရသော အချိန်များက ကြားဝင်နေသောကြောင့် စည်းစိမ်ခံစားရာ၌ စိတ်အေးလက်အေးမခံစားရ၊ ရဲရင့်ခြင်းမရှိသော သတ္တဝါအစုကို အသူရကာယ်ဟုခေါ်သည်။

အများအားဖြင့် ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ရောနှောဆောင်ရွက်သူများ ကုသိုလ်လုပ်က အားကြီးလျှင် ထိုအသူရကာယ်ဘုံသို့ရောက်ကြလေသည်။

အသူရာ(၃)မျိုးရှိသည်
(က) နတ်အသူရာ- မြင့်မိုရ်တောင်ခြေ၌နေသော အဆင့်မြင့်နတ်အသူရာဖြစ်သည်။ တာဝတိံသာမှ ပစ်ချခံခဲ့ရသော တာဝတိံသာနတ်မျိုးအနွယ်ဝင် အသူရာများဖြစ်သည်။

(ခ) ပြိတ္တာအသူရာ- သမုဒ္ဒရာမြစ်ကမ်းခြေ၌နေပြီး အလွန်ငတ်မွတ်စွာ ခံစားနေရသော ကာလကဗ္ဗိက ပြိတ္တာအသူရာအမျိုးမျိုးဖြစ်သည်။ မြစ်ထဲရောက်က ရေခမ်းသွားသည်။ အမြဲဆာလောင်နေရသော ပြိတ္တာမျိုးသည်။

(ဂ) ဝိနိပါတိကအသူရာ-ဘုမ္မစိုး-ရုက္ခစိုးနတ်မင်းကြီးများကို မှီတွယ်ကပ်ရပ်နေရသော နတ်သေး-နတ်မွားများဖြစ်သည်။

(တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသူရကာယ်တို့တွင် ဘုံသီးသန့်မရှိ၊ ယင်းတို့၏ ခန္ဓာတည်ရှိရာ နေရာသည် ဘုံမည်ကြသည်။

ကာမသုဝတီ(၇)ဘုံ
မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်ဟူသော

အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်ချမ်းသာဖြင့် ကောင်းစွာ လားရောက်ရသော လူ့ပြည်နှင့် နတ်ပြည်(၆)ထပ် ကို ကာမသုဂတိဘုံဟူ၍ခေါ်ပါသည်။

လူ့ဘုံ- လူသားတို့ နေထိုင်ရာဘုံ

ဖြစ်တတ်-ယှက်တတ်သော သဘော သဘာဝရှိသော အရာကို လောကဟုခေါ်သည်။ ထိုလောကမှ လော-ကိုယူ၍ ၆-၁ သရကို ၂-သရပြု ပြီး လူဟူ၍ ခေါ်ဆိုသည်။

-အကြောင်းနှင့်အကျိုး အကောင်းနှင့် အဆိုးကို ခွဲခြားသိတတ်လာသောကြောင့် လူဟူ၍ ခေါ်သည်။ ထိုလူ့ဘုံသည် တာဝတိံသာနတ်၊ မြောက်ကျွန်း(ဥတ္တရကုရ)တို့ထက် ရဲရင့်မှု၊ ခိုင်မြဲသော သတိရှိမှု၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်နိုင်မှု ဟူသော (၃)ချက်သာသည်။

-မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရနိုင်သော အခွင့်ထူး ဂုဏ်ထူး ဘုရားရဟန္တာ ပစ္စေကာဗုဒ္ဓါစသည်တို့ကို ရဲရင့်စွာ ဆုပန်နိုင်၊ ကျင့်နိုင်သော ထက်မြက်ရဲရင့်သော စိတ်ဓာတ်မွှေးမြူနိုင်သလို အပါယ်လေးပါး သို့ ကျရောက်နိုင်သော အမိသတ်၊ အဖသတ်ဟူသော ပဉ္စာနန္ဒရိယတို့ကိုလည်း ရဲရင့်ထက်မြက်သော စိတ်ဖြင့် ပြုနိုင်သောဘုံဖြစ်သည်။

နတ်ပြည်(၆)ထပ်

၁။ **ဓတမဟာရာဇ်နတ်ဘုံ** - ကြီးမြတ်သော နတ်မင်းကြီး (၄)ပါးအုပ်ချုပ်နေရာ မြင်းမိုရ်တောင် တစ်ဝက် အရပ်ဒေသဖြစ်သည်။

(၁) ဓတရဌ- ငွေရောင်တောက်ပနေသော အလယ်မြင်းမိုရ်တောင်အရှေ့ဘက်၌ ဂန္ဓဗ္ဗ(ကချေ သည်နတ်များ)ကို အုပ်ချုပ်သည်။

(၂) ဝိဇ္ဇုတ- မြရောင်တောက်ပသော မြင်းမိုရ် တောင်၏ တောင်ဘက်အလယ်မျက်နှာ၌ ကုမ္ဘဏ် (ဥစ္စာစောင့်)များကို အုပ်ချုပ်သည်။

(၃) ဝိရူပက္ခ- ပုလဲရောင်တောက်ပသော မြင်းမိုရ် တောင်၏ အနောက်ဘက် အလယ်မျက်နှာ၌ နဂါး တို့ကို အုပ်ချုပ်သည်။

(၄) ကုဝေရ-ရွှေရောင်တောက်ပသော မြောက် ဘက် မြင်းမိုရ်တောင်၏ အလယ် မျက်နှာ၌ နတ်ဘီလူးများကို အုပ်ချုပ်သည်။

သတ်တမ်း- နတ်သက်အနှစ်(၅၀၀) လူတို့၏ အနှစ် (၅၀)သည် စတုမဟာရာဇ်(၁)ရက် လူတို့၏ နှစ် အရေအတွက် (၉)သန်း

၂။ **တာဝတိံ နတ်ဘုံ**- မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်တွင်ရှိပြီး သိကြားမင်း အမှူးပြုသော (၃၃)ဦးသော နတ်စစ် သူကြီးမင်းတို့ အုပ်ချုပ်ရသော အရပ်ဒေသ သိကြားမင်းက အုပ်ချုပ်သည်။

ပဇာပတိ၊ ဝရုဏနှင့် ဤသာနအမည်ရှိ သော နတ်စစ်သူကြီး(၃)ဦး ဦးဆောင်သည်။

-ဝေဇယန္တာပြာသာဒ်၊ ပင်လယ်ကသစ် ပင် ပဏ္ဍုကမ္မလာကျောက်ဖျာ၊ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်၊

စိတ္တလတာရေကန်၊ သုဓမ္မာဇရပ် စူဠဗုဒ္ဓိစသော ထင်ရှားသောအဆောက်အအုံများရှိသည်။

သတ်တမ်း- ၁၀၀၀ နှစ်

လူတို့၏ အနှစ်(၁၀၀)သည် တာဝတိံ သာ၌ (၁)ရက်ဖြစ်သည်။

လူတို့၏ နှစ်အရေအတွက် ၃၆သန်းရှိ သည်။

(နတ်ပြည် တစ်ပြည်နှင့် တစ်ပြည် ၄ ဆကွာသည်) (၉၀၀၀၀၀x၄= ၃၆၀၀၀၀၀)

၃။ **ယာမာနတ်ဘုံ**- ပူပန်ပြင်းထန်သော ဆင်းရဲ မရှိဘဲ နတ်စည်းစိမ်ကို ကောင်းစွာခံစားရသော ဘုံ ဖြစ်သည်။

သုယာမနတ်မင်းအုပ်ချုပ်သည်။

သတ်တမ်း- ၂၀၀၀ နှစ်

လူတို့၏ နှစ် ၂၀၀ သည် ယာမာနတ်တို့ ၌ (၁)ရက် လူတို့၏ နှစ်အရေအတွက် ၁၄ ကုဋေ ၄သန်း

၄။ **တုသိတာနတ်ဘုံ**- များစွာနှစ်သက်ရွှင်လန်း ပျော်ရွှင်ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော စည်းစိမ် ကျက်သ ရေများနှင့် ပြည့်စုံသော ဘုံဖြစ်သည်။ သန္တသိတ နတ်မင်းက အုပ်ချုပ်သည်။

သတ်တမ်း- ၄၀၀၀ နှစ်

လူတို့၏ နှစ် ၄၀၀ သည်ယာမာ၌ ၁ ရက် လူတို့၏ နှစ်အရေအတွက် (၅၇)ကုဋေ (၆)သန်းရှိသည်။

၅။ **နိမ္မာနရတိဘုံ**- တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းဖြင့် ပျော်ပါး မွေ့လျော်သော နတ်တို့၏ နေထိုင်ရာ အရပ်ဒေသ

သုနိမ္မိတ နတ်မင်းက အုပ်ချုပ်သည်။

သတ်တမ်း ၈၀၀၀

လူတို့၏ နှစ်(၈၀၀)သည် နိမ္မာနရတိ ဘုံ၌ (၁)ရက် လူတို့၏ နှစ်အရေအတွက် ၂၃၀ ကုဋေ ၄သန်း

၆။ **ပရိနိဗ္ဗိတဝသဝတ္ထိဘုံ**- သူတစ်ပါး ဖန်ဆင်း ထားသည့်အတိုင်း အလိုသို့လိုက်၍ နေရသော နတ်တို့၏ နေရာဒေသ

ဝသဝတ္ထိနတ်မင်းက အုပ်ချုပ်သည်။

မာရ်နတ်မင်းလည်းရှိသည်။

သတ်တမ်း- ၁၆၀၀၀ နှစ်

လူတို့၏ အနှစ် ၁၆၀၀၀ သည် (၁)ရက် လူတို့၏ နှစ်အရေအတွက် ၉၂၁ ကုဋေ ၆ သန်းရှိသည်။

နတ်ဘုံတို့၏ တစ်ဘုံနှင့် တစ်ဘုံအကွာ အဝေးသည် ယူဇနာ ၄၂၀၀၀ ကွာဝေးသည်။

ကျမ်းကိုး သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

(စာမျက်နှာ ၆ မှ)

အရွယ်ရောက်သောအခါ သားငယ်တိဿသတို့ သားက အရှင်သာရိပုတ္တရာထံမှာ သာမဏေဝတ် လိုပါကြောင်း မိဘနှစ်ပါးအား ခွင့်တောင်းလာပြန် သောကြောင့် မိဘနှစ်ပါးက သားဖြစ်သူကို အခမ်းအနားကြီးကျယ်စွာ ဆင်ယင်ကျင်းပပြီး ကျောင်းတော်သို့ ပို့ဆောင်ကာ ရှင်ပြုပေးကြလေ သည်။

အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်က တိဿသတို့သားကို “ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်၊ လက်သည်၊ သွား၊ အရေထူ၊ အရေပါး”စသော တစပဉ္စကကမ္မဌာန်းကို ဖောကြားကာ ရှင်ပြုပေးလေသည်။ တိဿ သတို့သားသည် ထိုအချိန်မှစ၍ “တိဿ သာမဏေ” အမည်ရခဲ့တော့သည်။ တိဿ သာမဏေ၏ မိဘနှစ်ပါးလည်း သားထူးသားမြတ် ကြောင့် ဒါနကောင်းမှု မပြုတ်ပြု၍နေရလေသည်။ သားငယ်သည် သာမဏေဝတ်သည့် အချိန်မှစ၍ ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး “ရှင်ပြုပူဇော်ပွဲကြီး” ကျင်းပကာ သံဃာတော်များအား နို့ယနာဆွမ်းချက်ပြုတ်ပြီး လျှာဒါန်းပူဇော်ကြသည်။ ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် အလှူ ကြီးပေးပြီးနောက် မိဘနှစ်ပါးနေအိမ်သို့ ပြန်ကြ သောအခါ တိဿသာမဏေသည် သံဃာတော်များ နှင့်အတူ သာဝတ္ထိမြို့တော်အတွင်း ဆွမ်းခံကြွလေ ရာ ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့က မြို့တွင်းမှ ဆီးကြို ကာ တိဿသာမဏေအား ဆွမ်းအုပ်ငါးရာလှူဒါန်း ကြပြီး နောက်နေ့တွင်မူ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ကျောင်း ဥပစာထိအောင် လာရောက်လှူဒါန်းပူဇော် ကြပြန်၏။

တိဿသာမဏေ ဤကဲ့သို့ လာဘ် ပေါများရခြင်းမှာ အတိတ်ဘဝမဟာ သေန ပုဏ္ဏားကြီးဖြစ်စဉ် အရှင်သာရိပုတ္တရာအား နို့ယနာဆွမ်းနှင့် ပုဆိုးကြမ်းတစ်ထည် မွန်မြတ် သောစေတနာဖြင့် လှူဒါန်းခဲ့သည့် ဒါန ကောင်းမှုကြောင့် လာဘ်ပေါများခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဆောင်းရာသီတစ်နေ့သော နံနက်ခင်း တွင် ‘တိဿသာမဏေ’ သည် ကျောင်းတိုက်အတွင်း လှည့်လည်ကြည့်ရှုရာ အေးလွန်းလှ၍ မီးလုံနေကြ သော ရဟန်းများကိုမြင်သောအခါ “အရှင်ဘုရားတို့ ကမ္မလာအလိုရှိသော ရဟန်းများ တပည့်တော်နှင့် လိုက်ခဲ့တော်မူပါဘုရား” ဟု လျှောက်ထားရာ ရဟန်းတစ်ထောင်တို့ တိဿသာမဏေနှင့် အတူ သာဝတ္ထိမြို့တော်တွင်းသို့ လိုက်ပါခဲ့ကြ၏။

သာဝတ္ထိမြို့တော် ဆင်ခြေဖုံးသို့ ရောက် သောအခါ ကမ္မလာကုန်သည်တစ်ဦးက ကမ္မလာ ငါးရာလှူ၏။ ရဟန်းငါးရာအတွက် လိုနေသေးသ ဖြင့် မြို့တော်တွင်းသို့ ဆက်ကြွတော်မူကြ၏။

ထိုအချိန်တွင် သာမဏေတစ်ပါးက ကမ္မလာမှန်သမျှကို လိုက်ပြီး သိမ်းယူနေတယ်။ သင့်ကမ္မလာများကို ဖုံးဝှက်ထားပါ” ဟု မနာလို ဝန်တိုစိတ်ဖြင့် ပြောကြားရာ ကမ္မလာသည်က “သာမဏေက လှူမှုသာ ယူမှာ၊ ငါပစ္စည်းကို ငါလှူမှ ဖြစ်တာပါ” ဟုပြောပြီး ဆိုင်ခင်းမြဲအတိုင်း ခင်းကျင်းရောင်းချနေ၏။

မကြာမီအချိန်ကလေးအတွင်းမှာပင် တိဿသာမဏေနှင့် ရဟန်းတစ်ထောင်တို့ ဆိုင်ရှေ့ရောက်ရှိလာကြ၏။ ဆိုင်ရှေ့တွင်ရပ်တော် မူနေသော တိဿသာမဏေ၏ မျက်နှာကို မြင်လိုက်ရလျှင် သားတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ချစ်ခင်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်လာကာ ဆိုင်ရှင်သည် ကမ္မလာငါးရာလုံးကို လှူလိုက်ကြလေတော့သည်။ တိဿသာမဏေက ဤကဲ့သို့ တစ်ရက်တည်းနှင့် ကမ္မလာတစ်ထောင် အလှူခံရရှိခဲ့ခြင်းမှာ မျက်မှောက်ကာလ **တိဿသတို့သားအမည် မင်္ဂလာပြုလုပ်စဉ်က အရှင်သာရိ ပုဏ္ဏရာအား အဖိုးတစ်သိန်းထိုက်သည့် ကမ္မလာလှူခဲ့သော ကုသိုလ်ကံ တို့ပြန်ခြင်းပင်ဖြစ်ပေသည်။**

တိဿသာမဏေသည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်တွင် နေထိုင်စဉ် လာဘ်ပေါ်၍ ဘုန်းကံကြီးမားစွာနေရသော်လည်း မပျော်မေ့အလှူပေး ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် အာလာပသလ္လာပ စကားပြောနေရသဖြင့် အချိန်များ ကုန်ဆုံးနေသည်။ သူ့အဖို့ တရားပင် အားထုတ်ချိန်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ‘ကမ္မဋ္ဌာန်းကျင့်စဉ်’ တောင်းပြီး သာဝတ္ထိမြို့တော်နှင့် ယူဇနာတစ်ရာနှစ်ဆယ်ဝေးသော တောရွာကလေး တစ်ရွာ၌နေထိုင်သီတင်းသုံးပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်နေတော့၏။ ရွာတွင်း ဆွမ်းခံဝင်စဉ် တရားအကျယ်မဟော “ချမ်းသာကြပါစေ၊ ဆင်းရဲတွင်းမှ လွတ်ကြပါစေ” ဟု ထိုစကား နှစ်ခွန်းသာဟော၏။

ထိုရွာလေးတွင် တိဿသာမဏေ တရားအားထုတ်၍ နေထိုင်ရာ ဝါကျွတ်သောအခါ တိဿသာမဏေလေးသည် အာသဝေါတရား ကုန်ခမ်း၍ သာမဏေရဟန္တာဖြစ်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိမြို့သို့ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ တိဿသာမဏေ နေထိုင်သော တောရွာ(ကျောင်း)သို့ ကြွရောက်၍ ဤဓမ္မဒေသနာကို ဟောကြားဆုံးမတော်မူလေသည်။

“လာဘ်ရကြောင်း အကျင့်သည် တစ်ခြားတည်း။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည် တစ်ခြားတည်း။ ဤအကျင့်နှစ်မျိုးနှစ်စားကို ခွဲခြားသိ၍ ဘုရားရှင်၏ တပည့်သားရဟန်းသည် လာဘ်ပူဇော်သကာကို မနှစ်သက်ရာ ဝိဝေက တရားတို့သာ တိုးပွားစေရာ၏” (ဓမ္မပဒ၊ ဗာလဝဂ်၊ ပတိဿ သာမဏေဇာတ်)

ရှင်ဉာဏ(ဖျာပုံ)

ဝင့်ကြွေးကြော်မလွတ်သာ

ဝဂ္ဂံဏရာထွန်း

အတုမရှိပုဒ်မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် ရဟန်းတစ်ပါးသည် သာသနာ၌ ငြီးငွေ့နေသောကြောင့်၊ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ခေါ်တော်မူပြီး ငါဘုရား၏ ပရိသတ်များအလယ်တွင် သာသနာတော်၌ ငြီးငွေ့သောအဖြစ်ကို အဘယ်ကြောင့် ထင်ရှားအောင်လုပ်သနည်း၊ အရှက် အကြောက် ဟိရိဩတ္တပ္ပကို အဘယ်ကြောင့် မစောင့်ရှောက်သနည်း။ ရှေးပညာရှိတို့သည် သာသနာပမာ ဖြစ်လျက်၊ ငါးဆယ်ငါးနှစ်ပတ်လုံးငြီးငွေ့သည့် အဖြစ်ကိုမပြ ဟိရိဩတ္တပ္ပကို စောင့်ရှောက်ကြကုန်၏ဟု မိန့်တော်မူကာ အတိတ်ဇာတ်ကြောင်းကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။

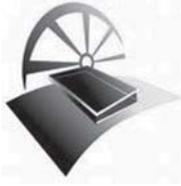
ရှေးအခါက ဝံသတိုင်းကောသုမြို့၌ ကောသုမုဗ္ဗကမင်းကြီးမင်းပြုလေ၏။ ရွာတစ်ရွာ၌ ကုဋေရှစ်ဆယ်ကြွယ်ဝသော သူငယ်ချင်း ပုဏ္ဏား နှစ်ယောက်ရှိ၏။ ဘုရားအလောင်း ‘ဒီပါယန’ နှင့် ‘မဏ္ဍု’ တို့ဖြစ်ကြလေသည်။ ထိုနှစ်ယောက်တို့သည် ကာမဂုဏ်၏ အပြစ်တို့ကိုမြင်၍ပစ္စာ ပစ္စည်းများစွန့်ပြီး ဟိမဝန္တာသို့ဝင်ကြ၍ အနုစိင်းဆယ်လုံးလုံး သစ်သီးများဖြင့် စားသောက်၍နေထိုင်ကြလေသည်။ သို့သော်ဈာန် အဘိညာဉ်မရကြဘဲ ရှိလေသည်။ တစ်နေ့တွင် ရသေ့နှစ်ဦးသည် ကောသလတိုင်း နိဂုံးရွာတစ်ရွာရှိ လူ့ဘဝက ‘ဒီပါယန’ ရသေ့ကြီး၏ မိတ်ဆွေ ‘မဏ္ဍု’ သူကြွယ်ထံသွားကြ၏။ သူကြွယ်က ကျောင်းဆောက်၍ရသေ့နှစ်ဦးစလုံးကို လုပ်ကျွေးလှူဒါန်းလေ၏။

နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်နေကြပြီး သူကြွယ်ကို ပန်ကြားကာခရီးထွက်ကြပြန်၏။ ဗာရာဏသီပြည်ရှိ အဝိမုတ္တကသုသာန်၌ နေထိုင်ကြလေ၏။

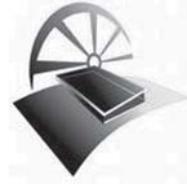
မကြာမီ ဒီပါယနရသေ့သည် သူကြွယ်ထံသွား၍ နေပြန်၏။မဏ္ဍုရသေ့သည် သုသာန်၌ပင်နေခဲ့၏။ တစ်နေ့တွင် သူခိုးသည် မြို့တွင်း၌ ခိုးကြပြီး လူလိုက်၍ သုသာန်ထဲသို့ ဝင်ပြေးလာကာ ရသေ့ကျောင်းရှေ့တွင် ပစ္စည်းထုပ်ကို ပစ်၍ ပြေးကြလေသည်။ သူခိုးလိုက်ကြသူများက မဏ္ဍုရသေ့ကိုပင် သူခိုးဟု မင်းကြီးထံဖမ်း၍ ပို့ကြလေသည်။ မင်းကြီးက မစုံစမ်း၊ မစစ်ဆေးဘဲ သုသာန်တွင် တံကျင်လျှို၍ သတ်စေ၏။ မင်းချင်းတို့သည် သုသာန်၌ ရှားနှစ် တံကျင်ဖြင့်လျှိုကြကုန်၏။ ရသေ့ကြီးကိုယ်အတွင်းသို့ မဝင်သဖြင့်၊ တမာသားတံကျင်၊ သံတံကျင်တို့ဖြင့် လျှိုပြန်သော်လည်း မဝင်ဘဲရှိလေသည်။ ရသေ့ကြီးသည် ဇာတိဿရဉာဏ်ရည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ကြည့်သော် ရှေးအခါက ပြုခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုဝိပါက ကံကို ခံရမည့်အကြောင်းကိုမြင်၍ မင်းချင်းတို့အား ပင်လယ်ကသစ်သားဖြင့် တံကျင်လျှိုစေ၏။ မင်းချင်းတို့လည်း တံကျင်လျှို၍ ကားစင်တွင် တင်ထားပြီး အစောင့်ထားကာပြန်သွားကြသည်။

အစောင့်တို့သည် ပုန်းကွယ်၍စောင့်ကြ၏။ ဒီပါယနရသေ့သည် မဏ္ဍုရသေ့ထံ ဖူးမြင်ရန် လာခဲ့၏။ တံကျင်လျှိုခံရသည်ကို မြင်လျှင် အရှင်အပြစ်ရှိ၍လောဟုမေးလေ၏။ မရှိပါဟု ပြောလေသည်။ သိမြင်လျှင် ဖမ်းသောသူများနှင့် အပြစ်ပေးသောသူများ အပြစ်ပေးသော မင်းကြီးတို့ကို စိတ်ဖြင့်ပြစ်မှားသလော၊ အမျက်ဒေါသထွက်သလော ဟုမေးလေသည်။ မပြစ်မှားပါ၊ အမျက်ဒေါသ မထွက်ပါဟု ဖြေလေသည်။ အရှင်ကဲ့သို့ သီလရှိသောသူ၏ အရိပ်ကို ခိုလှုံနေခြင်းသည် ချမ်းသာ

(စာမျက်နှာ ၃၀ သို့)

ဓမ္မစကြာ-ဝိပဿနာ

ဟံသာဝတီ-ဦးအုန်းကြိုင် ပုဇော်သည်

ဒုက္ခသစ္စာ ပိုင်းခြားသိပုံ

တရားဓမ္မပွားများအားထုတ်နေကြတဲ့ တရားချစ်ခင် သူတော်စင်ယောဂီအပေါင်း သူတော်ကောင်းများအနေနဲ့ ဒွါရခြောက်ပါး တံခါးခြောက်ပေါက်တို့မှာ ဖြစ်ခိုက်ပေါ်ခိုက် ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ တရားတွေကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း လိုက်လိုက်ရှုပြီး ကိုယ်တွေ့ကိုယ်ကြုံ ကိုယ်မြင် ကိုယ်သိသောအားဖြင့် သိကြဖို့ လိုပါတယ်။

အဲဒီလို ရှုပြီး ပထဝီကိုမြင်ရင် ပထဝီဓာတ်ရဲ့ ခက်မာ ကြမ်း တမ်းခြင်း၊ နူးညံ့ချောညက်ခြင်းသဘောတွေကို ပိုင်းခြား ပိုင်းခြားပြီးသိ ရပါမယ်။ အာပေါဓာတ်ရဲ့ ယိုစီးခြင်း၊ ဖွဲ့စည်းခြင်းလို့ ဆိုတဲ့ အရည် သဘောအစုံသဘောကို ပိုင်းခြား ပိုင်းခြားပြီးသိရပါမယ်။ အလားတူ တေဇောဓာတ်ရဲ့ ပူခြင်း၊ နွေးခြင်း၊ အေးခြင်းဆိုတဲ့ သဘောကိုလဲ ပိုင်းခြားပြီးသိရမယ်။ ဝါယောဓာတ်ရဲ့ တောင့်တင်း တွန်းကန်ခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်းသဘောတွေကိုလဲ ပိုင်းခြားသိရပါမယ်။ သိနိုင်ပုံများကတော့ မိမိကိုယ်ထဲမှာ သတိဉာဏ်နဲ့ စူးစိုက်ပြီး တစ်နေရာရာက အတွေ့အထိ ကို ရှုနေရင် ဒီဓာတ်ကြီးလေးပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို သူပင်ကိုရင်း သဘော လက္ခဏာနဲ့ ပိုင်းခြားပြီးသိနိုင်ပါတယ်။

အဲဒီဓာတ်ကြီးလေးပါးကို သိပြီးတဲ့နောက်

အဲဒီဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့ကို သူပင်ကို မူရင်သဘောလက္ခဏာတွေနဲ့ သိပြီးတဲ့နောက်မှာ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်စသဖြင့် ရှုတဲ့နေရာ ရှုတဲ့အခါမှာ မြင်မှု တည်ရာ ကြားမှုတည်ရာအစရှိတဲ့ တည်မှီရာ ရုပ်တွေကိုလဲ သိလာတယ်။ အဆင်း အသံ အနံ့စတဲ့ အာရုံရုပ်တွေကိုလဲ သိတယ်။ မြင်သိမှု၊ ကြားသိမှု၊ နံသိမှုစတဲ့ စိတ်၊ စေတသိက်နာမ်တရား တွေကိုလဲ သိတယ်။

ဒီလိုသိပြီးတဲ့နောက်မှာ ‘ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ ထိုင်တယ်၊ ထိတယ်၊ သိတယ်၊ ညောင်းတယ်၊ ပူတယ်၊ နာတယ်၊ ကြားတယ်၊ မြင် တယ်’ စသဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ရှုသိရတဲ့ အာရုံရော ရှုသိတဲ့ စိတ်ရော အသစ် အသစ်ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ချက်ချင်း ပျောက်ပျက်သွားနေတာကို ကိုယ်တိုင် ကိုယ်တွေ့ အားဖြင့် သိရတယ်။

ဒုက္ခသစ္စာကို ပရိညေယျပိုင်းခြားသိနေပုံ

ဒါကြောင့် ရှုမှတ်နေရင်း ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပျက်သွားတာတွေ ကြောင့် မမြဲဘူးလို့ ပိုင်းခြားပြီးသိရတယ်။ ဖြစ်မှု ပျက်မှုတွေက မပြတ် နှိပ်စက် နေတဲ့အတွက်ကြောင့်လဲပဲ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ဆင်းရဲလို့လဲပဲ ပိုင်းခြား ပြီးတော့ သိရတယ်။ ကိုယ်လိုချင်သလို ဖြစ်ချင်သလို မဖြစ်ဘဲ သူသဘော အတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကြောင့် ကိုယ်စိုးကိုယ်ပိုင် မဟုတ်၊ အစိုးမရတဲ့ သဘောတရားတွေပါကလားလို့လဲပဲ ပိုင်းခြားပြီးတော့သိရတယ်။

အဲဒီလို ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကိုရှုပြီး အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အခြင်း အရာ တို့နဲ့ ကိုယ်တိုင်တွေ့သိတာဟာ ပရိညေယျဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိပုံ ဖြစ်ပါတယ်။

သမုဒယသစ္စာပယ်ပုံ

ဆင်းရဲကင်းငြိမ်းချင်တယ်ဆိုရင် ဆင်းရဲဖြစ်ပွားကြောင်း တရားကိုပယ်ပစ်ရပါလိမ့်မယ်။ ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်းအစရှိတဲ့ သံသရာ ဆင်းရဲတွေကို ကင်းငြိမ်းစေချင်ရင် အဲဒီဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းကို ပယ်ဖို့

လိုပါတယ်။ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းဆိုတာက သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ တဏှာ ပါပဲ၊ အဲဒီတဏှာကို ပယ်ရမယ်။

ဒါကြောင့် သူ့ကို “ပဟာတဗ္ဗ= ပယ်သင့် ပယ်ထိုက်တဲ့ တရား” လို့ ဆိုပါတယ်။

ပယ်ရမယ့်တဏှာသုံးမျိုး

ပယ်သင့်ပယ်ထိုက်တဲ့ တရားက တဏှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ပယ်ရမယ့် တဏှာဟာ (၃)မျိုးရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့=

- ၁။ ကာယကံမြောက်၊ ဝစီကံမြောက်ကျူးလွန်တဲ့ တဏှာက တစ်မျိုး
- ၂။ စိတ်ကူးသက်သက်နဲ့ သာယာနှစ်သက်တပ်မက်လိုချင်နေတဲ့ တဏှာ က တစ်မျိုး
- ၃။ တကယ်မဖြစ်သေးပေမဲ့ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ တဏှာကတစ်မျိုး၊ ဒီသုံးမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတဏှာသုံးမျိုးပယ်ပုံများကတော့ ကာယကံမြောက် ဝစီ ကံမြောက် ကျူးလွန်တဲ့တဏှာကို ဝိတက္ကမကိလေသာခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီဝိတက္ကမကိလေသာကို သီလဖြင့် ပယ်ရတယ်။ သီလကို ရှိရှိသေသေနဲ့ စောင့်ထိန်းနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူတစ်ပါး ဥစ္စာကို လိုချင် ပေမယ့် မခိုးဘူး၊ မပိုင်မဆိုင်ရမှာ မေထုန်ကာမကိုမကျူးလွန်ဘူး၊ လိမ်မပြောဘူး၊ သေရည် သေရက်၊ ဘိန်းစတဲ့ မူးယစ်စေတတ်တဲ့ ဆေးဝါးပစ္စည်းတွေကို မသုံးဘူး၊ အဲဒီလို သီလကို ရှိရှိသေသေ စောင့်နေ ရင် ကာယကံမြောက် ဝစီကံမြောက် ဝိတက္ကမတဏှာကင်းငြိမ်းနေတာ ပါပဲ။ အဲဒါဟာ သီလဖြင့်ပယ်ပုံပါပဲ။

စိတ်ကူးသက်သက်နဲ့ သာယာနှစ်သက်တပ်မက်လိုချင်နေတဲ့ တဏှာကတော့ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာခေါ်တယ်။ အဲဒီပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာကိုတော့ သမာဓိဖြင့် ပယ်ရပါတယ်။ အာနာပါနအစရှိတဲ့ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခုခုကို မပြတ်နှလုံးသွင်းနေရင် အဲဒီလို နှလုံးသွင်း နေတဲ့ အခိုက်မှာ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို နှစ်သက်လိုချင်မှု၊ ကြံစည် မှုတွေ မဖြစ်ပဲ ကင်းငြိမ်းနေပါတယ်။

လွတ်နေတဲ့စိတ်ဟာ အလိုရှိရာအာရုံတွေနဲ့ ကာမတဏှာ ဖြစ်နေတယ်

အဲဒီလို ဘာဝနာတစ်ခုခုကို အားမထုတ်ဘဲ အလွတ်နေရင် တော့ စိတ်ဟာ သူ့အလိုရှိရာ အာရုံတွေကို ကြံစည်ပြီး အများအားဖြင့် ကာမတဏှာတွေဖြစ်နေတာပါပဲ။

ကာမတဏှာမဖြစ်အောင် စိတ်ကို သက်သက် ဒါမှမဟုတ် စိတ်ကို သူ့အတိုင်းတိုင်းထားနိုင်တယ်ရယ်လို့ ထင်နေရင် အဲဒါဟာ ကိုယ့်စိတ် ကိုယ်မသိလို့ပဲဖြစ်တယ်။ အမှန်အတိုင်းပြောရရင် ဘာဝနာ တစ်ခုခုကို မပြတ်အားထုတ်နေတဲ့ ကြားထဲကတောင် သမာဓိအား မကောင်းသေးရင် ကာမဝိတက်စတာတွေဖြစ်နေသေးတာပဲ။

သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းအားထုတ်လို့ ဈာန်သမာဓိကို ရရင်တော့ အဲဒီဈာန်မပျက်စီးမီ အတွင်းမှာ ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမတဏှာ အကြံတွေမဖြစ်ပဲ ကင်းငြိမ်းနေတယ်။ အဲဒါဟာ သမာဓိက ကာမ တဏှာကို ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဖြင့် ပယ်ထားလို့ ကင်းငြိမ်းနေတာပါပဲ။

ဘဝတဏှာနဲ့ ဝိဘဝတဏှာ

ဘဝတဏှာနဲ့ ဝိဘဝတဏှာတွေကတော့ တစ်ချို့ဈာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ်

တွေမှာတောင် မကင်းပဲလဲရှိနိုင်ပါတယ်။ တစ်ချို့ပြောတဲ့အတိုင်းပဲ မကင်းပဲ ရှိတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝတကျာနဲ့ ဝိဘဝတကျာတွေကို တော့ သမထသမာဓိနဲ့ မပယ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို မှတ်သားထားကြဖို့လိုပါတယ်။

အကြောင်းညီညွတ်တဲ့ အခါမှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ တကျာ

နောက်ပြီးတော့ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါမှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ တကျာကိုတော့ အနုသယကိလေသာလို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီအနုသယ ကိလေသာက နှစ်မျိုးရှိတယ်။

- ၁။ အာရုံ၌ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ အာရမ္မဏာနုသယကိလေသာ
- ၂။ သန္တာန်မှာ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ သန္တာနာနုသယကိလေသာက တစ်မျိုး ဒီလို နှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

မြင်ခိုက် ကြားခိုက်စသည်၌ ထင်ရှားပါလျက်က မရှုမိလို့ အနိစ္စစသည်အနေနဲ့ မသိရတဲ့ သဘောတရားများမှာ ပြန်လည် စဉ်းစားပြီး ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ ကိလေသာကို အာရမ္မဏာနုသယလို့ခေါ်ပါတယ်။ အဲဒီအာရမ္မဏာနုသယကိလေသာကို ဝိပဿနာပညာနဲ့ ပယ်ရပါတယ်။

ဝိပဿနာပညာနဲ့ ပယ်တယ်ဆိုတာက ရှုမိတဲ့ အာရုံမှာ ဖြစ်ခဲ့ကိလေသာကို ပယ်နိုင်တယ်။ မရှုမိတဲ့ အာရုံတွေမှာတော့ မပယ်နိုင်ပါဘူး။ အရိယမဂ်နဲ့ မပယ်ရသေးလို့ မြင်နိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ ကိလေသာကို သန္တာနာနု သယကိလေသာလို့ခေါ်တယ်။

အဲဒါက အရိယမဂ်နဲ့ မပယ်ရသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိလေသာပါပဲ။ အဲဒီသန္တာနာနုသယကိလေသာကိုတော့ အရိယမဂ်ပညာဖြင့် သာပယ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီသန္တာနာနုသယကိလေသာကို အရိယမဂ်နဲ့ ပယ်နိုင်အောင်လို့ ဝိပဿနာဘာဝနာကို ပွားများကြရတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါတွေကတော့ သမုဒယသစ္စာကို ဝိပဿနာမဂ် အရိယာ မဂ်တို့နဲ့ ပယ်ပုံများပဲဖြစ်ပါတယ်။

နိရောဓသစ္စာ မျက်မှောက်ပြုပုံ

တကျာချုပ်ငြိမ်းတဲ့ ဗိဇ္ဇာန်ဆိုတဲ့ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက် ပြုပုံ ဆိုက်ရောက်ပုံကတော့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ်ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့ အခါမှာ အဲဒီခဏ၌ ဖြစ်ပျက်တဲ့သဘောတွေ အနက်က သဘော တစ်ခုခုကို လျင်မြန်စွာ မြင်တွေ့သိရင်း သိရင်းနဲ့ ရှုသိရတဲ့ သင်္ခါရ အာရုံရော၊ ရှုသိမှုကိုရော သင်္ခါရဒုက္ခအားလုံး ချုပ်ဆုံးတဲ့ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောထဲကို ရောက်ရှိသွားပါတယ်။

အဲဒီလို ချုပ်ငြိမ်း ကုန်ဆုံးတဲ့ သဘောထဲကျရောက်ပြီး မျက်မှောက် ပြုတွေ့ သိသွားရင် တကျာဆိုတာတွေလဲ ချုပ်ငြိမ်း ကုန်ဆုံး နေတော့တာပါပဲ။ အဲဒီလို တကျာချုပ်ငြိမ်း ကုန်ဆုံးနေခြင်းကို နိရောဓသစ္စာလို့ ဆိုပါတယ်။

အဲဒီနိရောဓသစ္စာကိုတော့ အရိယာမဂ်ဉာဏ်က မျက်မှောက် အာရုံပြုပြီးတော့ သိတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုသိတာကို သစ္စိ ကိရိယာပဋိဝေဓ လို့ခေါ်ပါတယ်။ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဆိုတဲ့ တကယ်တော့ ထိုးထွင်းသိခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သစ္စိကိရိယာပဋိဝေဓကိစ္စပြီးအောင်

ယခု ယောဂီများ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ်လိုက်ပြီး ရှုမှတ်နေကြရတာဟာလဲ အဲဒီ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုပြီးသိတဲ့ သစ္စိကိရိယာပဋိဝေဓကိစ္စပြီးအောင်လို့ ရှုမှတ် နေကြရတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ အနည်းငယ်ထပ်ဆင့်ပြောပြချင်တာက နိဗ္ဗာန် ဆိုတဲ့ နိရောဓသစ္စာကို ဆိုက်တယ်၊ ရောက်တယ်၊ မျက်မှောက်ပြုတယ်၊ တွေ့တယ်၊ မြင်တယ်၊ သိတယ်၊ ရတယ်ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရတွေဟာ အားလုံးအနက် အတူတူပဲဖြစ်ပါတယ်။

ဒါဟာဖြင့် နိရောဓသစ္စာကို ဆိုက်ပုံ၊ ရောက်ပုံ၊ သိပုံများပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မဂ္ဂသစ္စာပွားများပုံ

မဂ္ဂသစ္စာကို မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားစေရပါတယ်။ မဂ္ဂသစ္စာ ကို “ဘာဝေတဗ္ဗဖြစ်ပွားစေရတဲ့ တရား” လို့ ဒီဓမ္မစကြာသုတ်ကစပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဒီမဂ္ဂသစ္စာကို ဖြစ်ပွားစေတာဟာ မြတ်စွာဘုရားအလိုတော် နဲ့ အညီ ဖြည့်ဆည်းကြရတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်လမ်းမှန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် မဂ္ဂသစ္စာကို စေ့ချင်းပွားကြလို့တော့ မဖြစ်နိုင် ပါဘူး။ ဒါဖြင့် ဘယ်တရားကစပြီး ပွားကြရပါမလဲဆိုတော့ ပုဗ္ဗဘာဝ မဂ်လိုခေါ်တဲ့ ဝိပဿနာမဂ်ကစပြီးတော့ ပွားစေရပါတယ်လို့ဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရိယမဂ္ဂသစ္စာကို ဖြစ်ပွားစေလိုရင် ဝိပဿနာမဂ်က စပြီး ပွားကြ ရမယ်ဆိုတာကို ကိန်းသေ ကျိန်းသေပုံသေ မှတ်သားထားကြဖို့ တော့လိုပါတယ်။

ပုဗ္ဗဘာဝမဂ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာမဂ်

အဲဒီပုဗ္ဗဘာဝမဂ်လို့ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာမဂ်ကိုဖြစ်ပွားစေလိုရင် ဘယ်တရားကို ရှုရပါမလဲ။ ဒုက္ခသစ္စာကို ရှုရပါတယ်။ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုရင်၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တရားတွေ ဖြစ်ပွားပါတယ်။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဆိုတာ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း၊ စားသိတိုင်း၊ ထိသိတိုင်း၊ ကြံသိတိုင်း၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေကြတဲ့ ရုပ်နာမ် ဓမ္မတရားတွေပါပဲ။ အဲဒီတရားတွေ ဒွါရခြောက်ပါးမှာ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းရှုမှတ်နေရင် ရှုသိစရာရုပ်နဲ့ ရှုသိတဲ့ နာမ်၊ ဒီနာမ်ရုပ်နှစ်ပါးကို ရှေးဦးစွာသိတယ်။

အဲဒီလို သိပြီးတဲ့နောက် အကြောင်းနဲ့အကျိုးကိုလဲ ပိုင်းခြား သိလာတယ်။ အဲဒီနောက် အသစ်အသစ်ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွား တာတွေကိုလဲသိတယ်။

“ဖြစ်ပြီးပျက်ပျက် သွားလို့ မမြဲဘူး၊ ဖြစ်ချည်ပျက်ချည်နဲ့ ဆင်းရဲတာအစစ်ပဲ။ သူ့သဘောသူဆောင်ပြီး ဖြစ်ပျက်နေတာတွေဟာ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တအစစ်ပဲ” လို့လဲသိတယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိတာဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင်ပါပဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်ရင် သမ္မာသင်္ကပ္ပစတဲ့ တစ်ခြားမဂ္ဂင်တွေလဲ ပါဝင်ကြတော့တာဖြစ်တယ်။

ဘယ်လို ရှုကြရပါမလဲ

အဲဒီလို ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေဖြစ်ပွားအောင် ဘယ်လို ရှုကြ ရပါမလဲဆိုတော့ ကိုယ်အတွေ့တစ်ခုခုကစပြီး ရှုရပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုရာမှာ လွယ်ကူအောင်လို့ ကျေးဇူးရှင်မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး က မိမိဝမ်းဗိုက်ဖောင်းတာ ပိန်တာကစပြီး ရှုမှတ်ဖို့ရန် ညွှန်ကြားတော် မူပါတယ်။

ဖောင်းတာ ပိန်တာကို ရှုမှတ်နေရင်းကနေ စိတ်ကူးကြံစည် မှတ်တတ်စေရမယ်လို့လားလို့ရင် “စိတ်ကူးတယ်၊ စိတ်ကူးတယ်” လို့ ရှု မှတ်ရတယ်။ ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာတာ၊ ယားတာ၊ အောင့်တာ၊ ကိုက်တာ၊ ခဲတာ၊ ထုံတာ၊ ကျဉ်တာအစရှိတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ပေါ်လာ ရင်လဲ “ညောင်းတယ်၊ ပူတယ်၊ နာတယ်၊ ယားတယ်၊ အောင့်တယ်၊ ကိုက်ခဲတယ်၊ ထုံတယ်၊ ကျဉ်တယ်” လို့ အရပ်သုံးစကား ကြိယာအဖြစ် နဲ့ ရှုမှတ်နေရပါတယ်။

လှုပ်ရှားတဲ့ ကိုယ်အမူအရာတွေပေါ်လာရင်လဲ လှုပ်တယ်၊ ရွှေ့တယ် စသည်ဖြင့် ရှုရပါတယ်။ မြင်တာ၊ ကြားတာစသည်တို့ ပေါ်လာရင်လဲ “မြင်တယ်၊ ကြားတယ်” ရယ်လို့ ရှုမှတ်ရပါတယ်။ အဲဒီလို ရှုနေ လို့ရှိရင် ရှုတိုင်း ရှုတိုင်းမှာ မှန်စွာသိတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့တကွ ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွားလာပါတယ်။ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်က ရင့်သန်ပြည့်စုံလာတော့ အရိယမဂ္ဂင် ရှစ်ပါးဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဒါကြောင့် တကယ်ဖြစ် ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စာကို မပြတ်ရှုမှတ်နေတာဟာ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး (ဘာဝေတဗ္ဗ) တရားပွားပုံ များပဲဖြစ်ပါတယ်။

အကျဉ်းချုပ် မှတ်သားထားရန်

အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားစေပုံ အကျဉ်းချုပ်မှတ်သားထားဖို့က တော့

ပုဗ္ဗရုပ်ကလာပ်တော် ဓာတ်တော် စေတီတော်အား ပူဇော်ခြင်းထက် ရဟန်းတို့ အလေးအနက်ကျင့်သုံးရမည့် ပဓာနတရား (၆) ပါး

ခင်မောင်မိုး (တောင်ကြီး)

ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ပြီးသော ပုဗ္ဗဇာရုပ်ကလာပ်တော်၊ ဓာတ်တော်စေတီတော်တို့အား ပူဇော်ခြင်းထက်၊ ရဟန်းသံဃာများအလေးအနက်ကျင့်သုံးကြရမည့် ပဓာနအကျင့်တရား (၆) ပါးတို့ကို မိလိန္ဒပညာပါဠိတော်တွင် ဖော်ပြပါရှိပေသည်။

မြတ်စွာဘုရားမိန့်မြှောက်တော်မူသောစကားနှစ်ခွန်း

နာဂသေနအရှင်မြတ်ဘုရား

“အဗျာဝဋ္ဌာ တုဗေ အာနန္ဒဟောထ၊ တထာဂတဿ သရီရပူဇာယ”

အာနန္ဒာ၊ သင်တို့သည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးသော ငါဘုရား၏ ရုပ်ကလာပ်ကိုယ်တော်ကို ပူဇော်ခြင်းငှာ ကြောင့်ကြမစိုက်ကြလေနှင့်။ ဤသို့မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် မိန့်တော်မူအပ်ပါသည်။

တဖန်လည်း

“ပူဇေထ နံ ပူဇေနိယဿ ဓာတု၊ ဧဝံ ကရာ သဂ္ဂမိတော ဝမိဿထ”

ပူဇော်အပ်ပူဇော်ထိုက်သော ငါဘုရား၏ ထိုဓာတ်တော်ကို ပူဇော်ကြကုန်လော့။ ဤသို့ပူဇော်သမ္မုဖြူကြကုန်သော် သင်တို့သည် ဤလူပြည်မှ (စုတေကြသည်ရှိသော်) နတ်ပြည်သို့ လားရောက်ကြလေတ္တံ့ ဟု ပုဗ္ဗမြတ်စွာဟောတော်မူအပ်ပါသည်။

ဤစကားနှစ်ခွန်းတွင် ပထမစကားကိုယူသော် ဒုတိယစကားသည် မှား၏။ ဒုတိယစကားကိုယူပြန်သော် ပထမစကားသည် မှားယွင်းလေရာ၏။ အဘယ်သို့မှတ်ယူရပါမည်နည်းဟု မိလိန္ဒမင်းက မေးလျှောက်လေပြီ။

အရှင်နာဂသေနမထေရ်မြတ်သည် ပူဇော်မှုကားရဟန်းတို့ကိုစွမဟုတ်။ နတ်လူတို့၏ အမှုကိုစွပေတည်း။

- (၁) ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ခေါ် ဝိပဿနာကိုပွားမှ အရိယမဂ်ကိုရနိုင်သည်။
- (၂) ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ဖြစ်ပွားစေလိုလျှင် မြင်မှု ကြားမှုစတဲ့ ဒုက္ခ သစ္စာကို ရှုရသည်။
- (၃) မြင်မှု ကြားမှုစတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို ရှုသိတိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွား သည်။ သစ္စာလေးပါးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီးတော့ သိသင့်၊ သိထိုက်တဲ့ အချက်အလက်များကတော့ အတော်အသင့် ပြည့်စုံသွားပြီလို့ထင်ပါ တယ်။ ယခု ဆက်လက်ပြီးသိဖို့ရန် အရေးကြီးတဲ့ အချက်ကတော့ ဓမ္မစကြာတရားတော် သစ္စာလေးပါးဟောကြားချက်မှာ အကြိမ်ပေါင်း ၆၀ တိတိပါရှိနေတဲ့ “ဥဒပါဒိ ငါးပါး” အကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြ ပူဇော်ဖို့ ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဥဒပါဒိငါးပါး ရှင်းလင်းချက်ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်နဲ့ သံယုတ် အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြပုံများနဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်မှာ ဖွင့်ပြ ပုံများကို မကွေးတိုင်း စလေမြို့ မင်းခေါင်ကျောင်းဆရာတော် အသျှင် ဇာဂရပြုစုတော်မူတဲ့ ဝိပဿနာကြေးမုံ ကျမ်းက ထပ်ဆင့်ရှင်းပြချက် များနှင့်တကွ ဆက်လက်ပူဇော် တင်ပြသွားပါမယ်။

“ဓမ္မဝီရ မာမက တရားချစ်ခင် သူတော်စင်တို့ တရားသိမြင် သူတော်စင်များဖြစ်ကြပါစေ . . .”

ဟံသာဝတီ-ဦးဖုန်းကြိုင်

ဘုရားသားတော်ရဟန်းတို့၏ အမှုကိုစွကား ဤ (၆) ပါးတည်းဟု မိန့်တော်မူလေ၏။

ရဟန်းတို့ ပဓာနထား၍ ပြုကျင့်ရမည့်အကျင့်တရား (၆) ပါး

“အတမ္ပံ ယေတံ မဟာရာဇ၊ ဇိနပုတ္တာနံ ယဒိဓံပူဇာ”

- (၁) သမ္ပသနံ သင်္ခါရာနံ။
- (၂) ယောနိသော မနသိကာရော။
- (၃) သတိပဋ္ဌာနာ နုပဿနာ။
- (၄) အာရမ္မဏ သာရဂ္ဂါဟော။
- (၅) ကိလေသ ယုဒ္ဓံ။
- (၆) သဒတ္ထ မနုယုဂ္ဂနာ။

ဧဝံ ဇိနပုတ္တာနံ တရဏိယံ အဝသေသာနံ ဒေဝမနုဿာနံ ပူဇာတရဏိယာ။

(မိလိန္ဒပါဠိတော်၊ နိဿယ၊ ဘာသာပြန်)

မြတ်သောမင်းကြီး၊ ဘုရားသားတော်ရဟန်းတော်တို့၏ အမှုကိုစွကား-

- (၁) သင်္ခါရတရားတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း။
- (၂) အသင့်အားဖြင့် အရာရာကို နှလုံးသွင်းခြင်း။
- (၃) သတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို အဖန်တလဲလဲရှုပွားခြင်း။
- (၄) ကောင်းမြတ်သောကမ္မဋ္ဌာန်းစသော အာရုံကိုအမြဲလက်ကိုင်ပြုခြင်း။
- (၅) ကိလေသာကို သိက္ခာသုံးပါးတို့ဖြင့် စစ်ထိုးခြင်း။
- (၆) အရဟတ္တမဂ်အရဟတ္တဖိုလ်တည်းဟူသော မိမိအကျိုးကို ရရှိအောင် အစဉ်သဖြင့်အားထုတ်ခြင်း။

ဘုရားသားတော်ရဟန်းများ ကျင့်ဆောင်အပ်သည့် တရားပေါင်း (၆)ပါးဖြစ်လေသည်။

မုံရွာအရှေ့လယ်တိမဟာသုတဒီပနိကျမ်းလာဆောင်ပုဒ်

သမ်ယောသတိ၊ အာကိသဒတိ၊ ဤခြောက်ရပ်၊ ပြုအပ်ရဟန်းသာ။

ဥပမာပေးပုံ

မင်းသားတို့သည် ဆင်စီး၊ မြင်းစီး၊ ဓားခုတ်၊ လှံထိုး၊ စစ်ထိုးခြင်း စသော အမှုကိုစွတို့ကို ပြုလုပ်အပ်၏။ ကုန်သည်၊ သူဆင်းရဲတို့ကား လယ်ယာ လုပ်ငန်း၊ အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်း စသောအမှုကိုစွတို့ ပြုလုပ်အပ်၏။ ဤဥပမာအတိုင်း မှတ်ပါလေ။ ပုဏ္ဏားလူလင်နှင့်ကုန်သည်သူဆင်းရဲ ဥပမာကို လည်း ထုတ်ဆောင်ပြတော်မူ၏။

မှတ်ဖွယ်အထူးကား

ရဟန်းတို့သည် ပူဇော်မှုကိုလည်းပြုကြရာ၏။ အထက်ဖော်ပြပါ တရား (၆) ပါးကိုမူ အထူးအားစိုက်ပြီး ပြုကြရာ၏။ လူတို့သည် ပူဇော်လျှာဒါန မှုကို အစဉ်အမြဲအားခဲ၍ ပြုလုပ်ကြရာ၏။ သီလစောင့်ထိန်းခြင်းစသော တရား အကျင့်ကိုလည်း အားထုတ်ကြရာ၏။ လက်မလွှတ်ကြရာဟု မှတ်သားကြပါလေ။

ခင်မောင်မိုး (တောင်ကြီး)

ဖောက်ပြန်ခြင်းတရား တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး

ငြိမ်းချမ်းဦး

- * ဆယ့်နှစ်တန် ပုညာသ မြတ်ဗုဒ္ဓမိန့်ရာ...။
- * ဘယ်သင်းဘယ်ဟာလို့ မည်နာမံ ဝိသေသ ဆုံးဖြတ်ပြပါ...။
- * သည်ရာ ဓမ္မာကို ဝေခြမ်း...။
- * ဉာဏ်ကြီးမှန် ဌကထာဋီကာလှန်လို့ မြတ်ကျမ်းဂန် ဝိဇ္ဇာမြောက်တယ်တို့ ကျမ်းထောက်ပြစမ်း...။

ဖောက်ပြန်ခြင်းတရား ဝိပလ္လာသတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကို မေးသော ပုစ္ဆာဖြစ်သည်။

ဝိပလ္လာသဆိုသည်မှာ

အနိစ္စကို နိစ္စ၊ ဒုက္ခကို သုခ၊ အနတ္တကို အတ္တ၊ အသုဘကို သုဘဟု ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် မြင်တတ် သိတတ်သော ဝိပလ္လာသ ဝတ္ထုကား လေးပါးရှိလေသည်။ ထိုလေးပါးတို့တွင် တစ်ပါး တစ်ပါး၌ သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသဟူ၍ အခြင်းအရာ အားဖြင့် သုံးပါးစီရှိ၏။ ထိုသို့ဖြစ်၍ ဝိပလ္လာသတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးရှိလေသည်။

ဖြစ်ဟန်ကား

လေးပါးသော စတုရေပိကလာပ်မူန့်တို့ ပေါင်းစုလျက် တစ်ဖွားဖွားဖြစ်ပျက်၍ မျက်စိတစ်မှိတ်လျှပ်တစ်ပြက်အတွင်းမှာ ကုဋေ မက ပျက်စီးပြီး၊ မပြတ်အောင် ဖြစ်ဖြစ်နေသော သန္တတိဒြပ်ကိုကြည့်၍ အမြန်စွာဟု ထင်မှတ်နေခြင်းသည် သညာဝိပလ္လာသမည်၏။ ဤသညာထက်ပင် ပိုမိုအားကြီး၍ နိစ္စဟုခွဲလမ်းခြင်းသည် စိတ္တဝိပလ္လာသမည်၏။ ဤသညာစိတ်တို့ဖြင့် အားပေးသည်ဖြစ်၍ အလွန်အမင်း ပြင်းပြင်းထန် ထန် နိစ္စဟု အမှန်ထင်မှတ်၍ ခွဲလမ်းခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသမည်၏။

ဖောက်ပြန်ခြင်း ဝိပလ္လာသတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး

သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘဟူ၍ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် သိသော သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသတို့၌လည်း နည်းတူမှတ် အပ်၏။ ဤဖောက်ပြန်ခြင်း ဝိပလ္လာသတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတို့တွင် သညာ အားဖြင့် အနိစ္စကို နိစ္စ၊ အနတ္တကို အတ္တဟူ၍ ဖောက်ပြန်ခြင်းနှစ်ပါး ကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်အားဖြင့် အနိစ္စကို နိစ္စ၊ အနတ္တကို အတ္တဟူ၍

ဖောက်ပြန်ခြင်း နှစ်ပါးကိုလည်းကောင်း၊ ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် အနိစ္စကို နိစ္စ၊ ဒုက္ခကို သုခ၊ အနတ္တကို အတ္တ၊ အသုဘကို သုဘဟူ၍ ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန် မြင်ခြင်းသိခြင်းလေးပါးတို့ကို သောတာပတ္တိမဂ်က ပယ်လေ သည်။

သညာအားဖြင့်၊ အသုဘကို သုဘဟူ၍လည်းကောင်း၊ စိတ် အားဖြင့် အသုဘကို သုဘဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤဖောက်ပြန်ခြင်းနှစ် ပါးကို သကဒါဂါမိမဂ်သည် ခေါင်းပါးစေ၏။ အနာဂါမိမဂ်သည်လည်း ဤနှစ်ပါးကိုပင် ပယ်၏။

သညာအားဖြင့် ဒုက္ခကို သုခဟူ၍လည်းကောင်း၊ စိတ်အား ဖြင့် ဒုက္ခကို သုခဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဤဖောက်ပြန်ခြင်းနှစ်ပါးကို အရဟတ္တမဂ်ကပယ်၏။

မြောက်ပွားအပ်သော ဝိပလ္လာသသုံးပါး

ဤဝိပလ္လာသလေးပါး၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကား မဂ်လေးပါး ပယ်သောအရာ၌လာသည်။ မြောက်ပွားအပ်သော ဝိပလ္လာသသုံးပါး ကား

ဇတ္တပန စိတ္တကိစ္စဿ၊ ဒုပ္ပလဋ္ဌာနေဒိဋ္ဌိရဟိတာယ၊ အကုသလ သညာ ယ သကိစ္စဿ ဗလဝကာလေ၊ သညာဝိပလ္လာသောဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဒိဋ္ဌိဝိရ ဟိတဿေဝ အကုသလ စိတ္တဿ သကိစ္စဿ ဗလဝ ကာလေ၊ စိတ္တ ဝိပလ္လာသော၊ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တ စိတ္တေ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော၊ တသ္မာ သဗ္ဗဒုပ္ပလော သညာဝိပလ္လာသော၊ တတော ဗလဝတရော စိတ္တဝိပလ္လာ သော၊ သဗ္ဗဗလဝတရော ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော။ (သာရတ္ထ ဒီပနီဋီကာ) အနက်ယောဇနကား

ဇတ္တပန- ဤအရာ၌ကား၊ စိတ္တကိစ္စဿ- စိတ်ပြုအပ်သော အမှု၏ ဒုပ္ပလဋ္ဌာနေ- အားနည်းသောအရာ၌၊ ဒိဋ္ဌိဝိရဟိတာယ- ဒိဋ္ဌိ ကင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ သကိစ္စဿ- မိမိကိစ္စနှင့်တကွဖြစ်သော၊ အကုသလသညာယ- အကုသလသညာ၏၊ ဗလဝကာလေ- အားကြီးသောကာလ၌၊ သညာ ဝိပလ္လာသော- သညာဝိပလ္လာသကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော သိအပ်၏။ ဒိဋ္ဌိဝိရ ဟိတဿေဝ- ဒိဋ္ဌိကင်းသည်သာလျှင်ဖြစ်သော၊ သကိစ္စဿ- မိမိကိစ္စနှင့်တကွ ဖြစ်သော၊ အကုသလဿစိတ္တဿ၊ အကု သိုလ်စိတ်၏၊ ဗလဝကာလေ- အားကြီးသောကာလ၌၊ စိတ္တဝိပလ္လာ သော- စိတ္တဝိပလ္လာသကို၊ ဝေဒိတဗ္ဗော- သိအပ်၏။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ္တစိတ္တေ- ဒိဋ္ဌိနှင့်ယှဉ်သော စိတ်၌၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော- ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသကို ဝေဒိတဗ္ဗော သိအပ်၏။ တသ္မာ- ထို့ကြောင့်၊ သညာဝိပလ္လာ သော- သညာဝိပလ္လာသသည်၊ သဗ္ဗဒုပ္ပလော- အလုံးစုံတို့အောက် အားနည်း၏။ တတော- ထိုသညာဝိပလ္လာသထက်၊ စိတ္တဝိပလ္လာသသည် ဗလဝတရော- အား ကြီး၏။ တတော- ထိုစိတ္တဝိပလ္လာသထက်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသော- ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသသည်၊ သဗ္ဗဗလဝတရော- အလုံးစုံသော ဝိပလ္လာသတို့ထက် အားအကြီးဆုံးပေတည်း။

ငြိမ်းချမ်းဦး

ဓမ္မဝိရသည် ဗုဒ္ဓ၏ ဝေရဝါဒဓမ္မတရားစစ်၊ တရားမှန် ထွန်းကားရန်ဖြစ်သည်ဆိုသည် ခံယူချက်နှင့်အညီ လှိုင်းကြည်ဖြူဓမ္မဝိရစာပေတိုက်နှင့် ဧဂျစ်တယ်စာကြည့်တိုက်မှ ၂၀၀၉ ခု၊ မတ်လအတွင်း ဖြန့်ချိထုတ်ဝေလိုက်ပါပြီ။

* ငြိမ်းချမ်းဦးနှင့် တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ၏ (ဓမ္မဝိရ၏ ဓမ္မသံဇဉ်များ)

* ငြိမ်းချမ်းဦးနှင့် စိုးဖြူလတ်၏ (ဆရာကြီးဦးရွှေအောင်၏ ဓမ္မပဒကောက်နုတ်ချက်စာစု)

* ငြိမ်းချမ်းဦး၏ ဖြတ်သန်းချိန်နိဒါန်းနှင့် ပထမပိုင်း (ဒုတိယအကြိမ်)

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ပဉ္စသီတိယာ (၈၅) ပါးစသော မဟာဂုဏ်ဇာတ်ပွင့် ဗုဒ္ဓပူဇော်ယ မဟာဝန္ဓနာ ဘုရားရှိခိုးကြီး

သီတင်း (မြန်မာစာ)

သဒ္ဓန္နိတိကျမ်း၌လာသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော် ပုဒ်ပေါင်း (၈၅) ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ဖော်ပြရာဖြစ်သော ပဉ္စသီတိယာမဟာဂုဏ်တော်ပွင့် ဗုဒ္ဓပူဇော်ယမဟာဝန္ဓနာ ဘုရားရှိခိုးကြီးကို မူလကျမ်းရင်းအတိုင်း အက္ခရာဝလံဖြင့် အစဉ်အလိုက် ဖော်ပြပေးလိုက်ပါသည်။

ပဉ္စသီတိယာ ဗုဒ္ဓပူဇော်ယမဟာဝန္ဓနာ

သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်

(၁) **အဂ္ဂပုဂ္ဂလော-** လောကသုံးပါး၌ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။ အထွတ်အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။ လောကသုံးပါးတို့ထက် မြတ်သော အတုလအသဒိသပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **အဂ္ဂပုဂ္ဂလ** ဟု ဝိသေသ ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂) **အင်္ဂါရသော-** ကိုယ်တော်မြတ်မှ အမြဲမပြတ်ထွက်သော (ဝါ) ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အစိတ်တို့မှ အမြဲမပြတ်ထွက်သော ဗျာမပဘာ ခြောက်ဖြာ ကွန့်လည်ရောင်ခြည်ရှိတော်မူသောကြောင့် **အင်္ဂါရသ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၃) **အဒ္ဓဗ္ဗဝစနော-** နှစ်မျိုးနှစ်ခွဲ အနေကန္တသ သံသယမဟုတ်၊ ဧကတ္ထသဘာဝ ဧကန္တ အသံသယ ဥပလက္ခိတဗျ၊ မှတ်အပ်ဆောင်အပ်ကျင့်သုံးအပ်သော စကားရှိတော်မူသောကြောင့် **အဒ္ဓဗ္ဗဝစန** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၄) **အနဝိဝေရာ-** ကိုယ်တော်မြတ်ထက်လွန်သော၊ ကဲသော၊ သာသော၊ ထူးချွန်သော၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ရှိတော်မူသောကြောင့် **အနဝိဝေရ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၅) **အမတန္တဒေါ-** ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၊ အိခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ကင်းရာဖြစ်သော မဟာအသင်္ခတ ထာဝရသန္တိနိဗ္ဗာန်တော်ကို မြတ်နိုးဗျာဓိကို ဝေဖန်မျှတရကြစေရေး ပေးသနားတော်မူတတ်သောကြောင့် **အမတန္တဒ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၆) **အမောယဝစနော-** ပစ္စုပ္ပန်တမလွန်လောကီလောကုတ္တရာ ဖြစ်သော အကျိုးစီးပွားချမ်းသာတို့မှ မကင်းသော၊ မဆိတ်သော၊ အချည်းအနီး မဟုတ်သော အကျိုးစီးပွားချမ်းသာတို့နှင့်သာ ဆက်စပ်သောစကားရှိတော်မူသောကြောင့် **အမောယဝစန** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၇) **အသမသမော-** ပြိုင်ဘက်ရည်တူ တူသောသူမရှိသော မုနိရာဇအတုလသခင် ဘုရားရှင်တို့နှင့်သာတူတော်မူသောကြောင့် **အသမသမ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၈) **အာဒိစ္စဗန္ဓု-** သဟဿရောင်ခြည်ထွန်းပြောင်လည်၍ ရွှေရည်ဝေလျှံနေပိမာန်ကို စိုးစံပိုင်သ ထူးမြတ်လှသည့် တေဇရိန်ခြင်း နေနတ်မင်းကြီးနှင့် သွေးရင်းသားရင်း ဆွေမျိုးရင်းဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **အာဒိစ္စဗန္ဓု** ဟု အတုလဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၉) **ဧကပုဂ္ဂလော-** တိလောကအထု အတုလသခင် ပြိုင်ယှဉ်နိုင်သူ ဂုဏ်ရည်တူသည့် တစ်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှရှိတော်မူသောကြောင့် **ဧကပုဂ္ဂလ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၀) **စက္ခုဘူတော-** ပကတိသောမျက်စိသည် အထူးထူးသော ရူပါရုံအဆင်းဓာတ်တို့ကို ရှုတတ်သကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် လေးဖြာသတ်မှတ်ပရမတ္ထတရားတို့ကို ပိုင်းခြားထင်ထင် ရှုမြင်တော်မူတတ်ပါပေ၏။

ဤသို့ မျက်စိသဖွယ်ဖြစ်တော်မူတတ်သော ဂုဏ်သက်ကြောင့်

လည်းကောင်း၊ ပညာတည်းဟူသော မျက်စိသို့ ဆိုက်ရောက်ရရှိတော်မူသော ဂုဏ်သက်ကြောင့်လည်းကောင်း **စက္ခုဘူတ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

ဣတိ- ဤသို့၊ ဒသဟိ ၁၀-ပါးကုန်သော၊ ရဏေဟိ-အဂ္ဂပုဂ္ဂလတာ အစဖြာသည် အာဝေနိကထင်ပေါ်ထူးမြတ်လှစွာသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့် သမန္တ-ပြည့်စုံတော်မူသော၊ တံဘဂဝန္တံ-ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္ဓာမိ-ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ အရှင်မြတ်ကြီးဘုရား။ (ဂုဏ်တော် ၁၀-ပါး)

သောဘဂဝါ-ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်-

(၁၁) **စက္ခုမာ-** ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ အာသာနုသယဉာဏ် ဟု ဆိုအပ်သော ဗုဒ္ဓစက္ခု၊ အောက်မဂ်ဉာဏ်သုံးပါးဟူသော ဓမ္မစက္ခု၊ ဝေးသောအရပ်၌တည်သောအရာ၊ အလွန်သေးငယ်သောအရာ၊ ဖုံးကွယ်အပ်သော အရာတို့ကို နတ်မျက်စိမဟာမြင်စွမ်းနိုင်သော အဘိညာဉ်မျက်စိဟု ဆိုအပ်သော ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဟုဆိုအပ်သော ပညာစက္ခု၊ ဤသို့ပိုင်းခြား ငါးပါးသော စက္ခုတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် **စက္ခုမာ** ဟု မဟာဝိသိဋ္ဌ ဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၂) **ဆဋ္ဌဘိညော-** နတ်၏မျက်စိကဲ့သို့ အထူးမြင်စွမ်းနိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်၊ နတ်၏နားကဲ့သို့ အထူးကြားမြင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်၊ သူတစ်ပါး၏စိတ်ကို သိခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော ပရစိတ္တဝိဇာနနအဘိညာဉ်၊ ရှေး၌နေဘူးသောဘဝတို့ကို အောက်မေ့နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုသယတိအဘိညာဉ်၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်၊ ကိလေသာအာသဝေါတို့ကို ကုန်ခမ်းစေတတ်သော အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်ဟုဆိုအပ်သော အဘိညာဉ်ခြောက်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် **ဆဋ္ဌဘိည** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူသည်။

(၁၃) **ဇိနော-** ဒေဝပုတ္တမာရ်၊ ကိလေသမာရ်၊ အဘိသင်္ခါရမာရ်၊ မဇ္ဈမာရ်တည်းဟူသော မာရ်ငါးပါးတို့ကို အောင်တော်မူသောကြောင့် **ဇိန** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၄) **ဉာဏဘူတော-** ၁၄-ပါးသော ဉာဏ်တော်ဖြင့် ထင်ရှားမြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်တော်အားလုံး ဉာဏ်တုံးဉာဏ်ခဲ ဉာဏ်အစုအပုံကြီးသဖွယ်ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ၁၄-ပါးသော အနုတ္တရဗုဒ္ဓဉာဏ်တော်သို့ ရောက်ရှိရရှိတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ **ဉာဏ ဘူတ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၅) **တထာဂတော-** ရှေးရှေးဘုရားရှင်တို့ကဲ့သို့ ပါရမီ ၁၀-ပါး၊ အပြား ၃၀၊ စွန့်ခြင်းကြီး ၅ ပါး၊ စရိယ ၃ ပါးတည်းဟူသော ဗောဓိသမ္မာရ မဟာပုရိသအကျင့်တို့ဖြင့် ကြွလာတော်မူသောကြောင့် **တထာဂတ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၆) **တာဒိ-** လာဘောအလာဘော၊ ယသော အယသော၊ နိန္ဒာပသံသာ၊ သုဒံဒကံဟူသော လောကဝံလေအဟုန်ကြောင့် တုန်လှုပ်ခြောက်ခြား တိမ်းပါးယိမ်းယိုင်ခြင်းမရှိ ပကတိခိုင်ကျည်တည်တံ့သောသဘောရှိတော်မူသောကြောင့် **တာဒိ** ဟု ဂုဏ်ရည်ပုံကြားထင်ရှားသော ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၇) **ဒသဗလော-** ဆဒ္ဓန္နဆင်မင်းတစ်ကျိတ်အားတည်းဟူသော ဆယ်ပါးသော ကာယဗလဌာနာဌာနဉာဏ်၊ ကမ္မဝိပါကဉာဏ်၊ သဗ္ဗတ္ထဝါမိနိပဋိပဒါဉာဏ်၊ အနေကဓာတုနာဓာတုလောကဉာဏ်၊ နာနာမိဗုတ္တိကတာဉာဏ်၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ ဈာနာဒိသံကိလေသ ဝေါဒေါနုဋ္ဌာနဉာဏ်။

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ စုတုပပါတဉာဏ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်တည်းဟူသော ဆယ်ပါးသောဉာဏ်ပလ္လင်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် **ဒဿပလ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၈) **ဒေဝဒေဝေါ-** နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ ရှိခိုးကော်ရော် ပူဇော်လေးမြတ်ရာနတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်းကြီးဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **ဒေဝဒေဝ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၁၉) **ဒေဝါတိဒေဝေါ-** နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ထက် ကဲလွန်မြင့် မြတ်တော်မူသော နတ်မင်း ဗြဟ္မာမင်းဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **ဒေဝါတိဒေဝ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၀) **ဒွိပဒုတ္တမော-** အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါ တို့ထက် ဂုဏ်အားဖြင့်မြတ်တော်မူသောကြောင့် **ဒွိပဒုတ္တမ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။ ဣတိ-ဤသို့ ဝိသတိယာ ၂၀ သော ဂုဏေဟိဂုဏ် တော်တို့နှင့် သမ္ပန္နံ ပြည့်စုံတော်မူသော တံဘဝဝန္တံ- ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ အဟံ- အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္နာမိ- ရှိခိုးပါ၏ဘုရား။ (ဂုဏ်တော်-၂၀)

သောဘဂဝါ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်-

(၂၁) **ဓမ္မဘူတော** တရားတော်ကို အမြဲဆင်ခြင် သုံးသပ်ပွားများ ခိုဝဲတော်မူသည်ဖြစ်၍ ကိုယ်တော်မြတ်၏ ရူပကာယ နာမကာယအားလုံး၊ တရားအတုံး၊ တရားအစိုင့်၊ တရားအဆီခဲကြီးသဖွယ် ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် **ဓမ္မဘူတ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၂) **ဓမ္မရာဇာ-** တရားဓမ္မ၏မင်းဖြစ်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တရားဓမ္မအားဖြင့် လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့၏ မင်းဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ တရားကိုစောင့်ရှောက်တော်မူသော မင်းဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ **ဓမ္မရာဇာ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၃) **ဓမ္မသာမိ-** တရား၏အရှင်သခင်ဖြစ်တော်မူသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ တရားအားဖြင့် လူနတ်ဗြဟ္မာတို့၏အရှင်သခင်ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ **ဓမ္မသာမိ** ဟု အတိဉာဏ် ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့ အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၄) **ဓမ္မိဿရော-** တရားတော်ကို အစိုးရတော်မူသောကြောင့် **ဓမ္မိဿရ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၅) **နရသာရထိ-** လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့ကို ကုသိုလ်အကျိုးကို ပြုလျက် နူးညံ့သိမ်မွေ့သောနည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်၏အပြစ်တို့ကို ပြုလျက် ကြမ်းသောနည်းဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဆုံးမတော်မူတတ်သောကြောင့် **နရသာရထိ** ဟု အတိဉာဏ် ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၆) **နရသီဟော-** လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တစ်ပါးသောသူတို့ စွပ်စွဲလွှမ်းမိုး၍ ပြောဆိုအပ်သောစကားကို ဖိနှိပ်လွှမ်းမိုးတတ်သည်ဖြစ်၍ သီဟဟူ၍ ခေါ်ဆိုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ခြင်္သေ့မင်းသည် အစွယ်လေးချောင်းတို့ဖြင့် အခြေလေးချောင်းသားအပေါင်းကို လွှမ်းမိုးဘိသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားသည် သီလ၊ ပညာ၊ ဘုန်းကံ၊ တန်ခိုး ဤလေးမျိုးတို့ဖြင့် အလုံးစုံသော သတ္တလောကကြီးကို လွှမ်းမိုးတော်မူတတ်သည်ဖြစ်၍ ခြင်္သေ့မင်းနှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ **နရသီဟ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(၂၇) **နရာသဘော-** လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နွားတို့၏ ရှေ့သွားခေါင်းဆောင်အာသဘမည်သော နွားမင်းကဲ့သို့ လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါတို့၏ အကြီးအမှူးဦးစီးခေါင်းဆောင်ဖြစ်၍ အာသဘနွားမင်းနှင့်တူသောပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်တော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ **နရာသဘ** ဟု ဝိသေသဂုဏ်ရည်ဘွဲ့အမည်ရှိတော်မူ၏။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်) သီတာဦး (မြန်မာစာ)

Repair of 450- year- old Tibetan Buddhist monastery to finish by year end

နှစ်ပေါင်း ၄၅၀ သက်တမ်းရှိ တိဗက် ရှေးဟောင်းဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်းတော်ကြီးများ ယခုနှစ်ကုန်အထိ အားလုံးပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းမံပြီးစီးစော့မည်ဆိုခြင်း

XINING, China xinhua, March 9, 2009

တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ အနောက်မြောက်ပိုင်း ကျင်ဟိုင်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ အဝါရောင်ဘာသာရေးယုံကြည်ချက်တူသူ တိဗက်ဒေသ ဗုဒ္ဓဘာသာလူနည်းစုတို့ဒေသမှ အလွန်ထင်ရှားကျော်ကြားသော ဘုရားကျောင်းတော်ကြီး မြောက်ဘက်ပိုင်း ယိုယွင်းပျက်စီးနေသည်ကို တရုတ်ပြည်အစိုးရက ပြန်လည်ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းမံထိန်းသိမ်းလျက်ရှိရာ ယခုနှစ်ကုန်တွင် ကျောင်းတော်ကြီးအားလုံး အကောင်းပကတိအတိုင်း ပြင်ဆင်ပြီးစီးစော့မည်ဟု ၎င်းဘုရားကျောင်းကြီးများမှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်က ဆင်ယူသတင်းဌာနသို့ ပြောကြားသည်ဟု ဆိုသည်။

အဆိုပါ ပျက်စီးယိုယွင်းလျက်ရှိသော ရှေးဟောင်းဗုဒ္ဓကျောင်းတော်ကြီးများကို တရုတ်အစိုးရက ပြင်ဆင်ခဲ့ရာ ယခုနောက်ဆုံး တတိယအကြိမ်အဖြစ် ပြီးစီးအောင် အကြီးစားပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းကြီးများအဖြစ် ပြင်ဆင်လျက်ရှိသည်ဆို၏။

ယင်းကျောင်းတော်ကြီးများအနက်မှ ရွှေဘုရားကျောင်းတော်ကြီးနှင့် ဇူဇီယန် ကျောင်းတော်ကြီးနှစ်ခုတို့မှာ ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းအားလုံးပြီးစီးနေပြီဖြစ်သည်။

နောက်ထပ်ကျောင်းတော်ကြီးနှစ်ခုတို့ကို ပြင်ဆင်မှုအကြီးစားလုပ်ငန်းအဖြစ်ဖြင့် စတင်ပြင်ဆင်လျက်ရှိရာ “ဂျိုင်းဆင်းဝေါင်ဒန်” အမည်ရှိ ရှေးဟောင်းကျောင်းတော်ကြီးပါဝင်သည်ဆို၏။

၎င်းပျက်စီးယိုယွင်းလျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓဘုရားကျောင်းကြီးများမှာ ခရစ်နှစ် ၁၅၆၀-နှစ်ကာလက ဆောက်လုပ်ခဲ့သော ကျောင်းကြီးများဖြစ်ပြီး တရုတ်ပြည်ဗဟိုအစိုးရက ယင်း တတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်စရိတ် တရုတ်ငွေ ယွမ် ၂၅ သန်း (အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဒသမ ၆၅ သန်းနှင့် ညီမျှသည့်ငွေ) များကို သုံးစွဲခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်းများကို ၂၀၀၈ ခု ဧပြီလက စတင်ခဲ့သည်ဆို၏။

၁၉၉၂ ခုနှစ်က ပထမဆုံးအကြိမ် ပြင်ဆင်ရာတွင် ဗဟိုအစိုးရက ယွမ် ၃၇-သန်း (အမေရိကန် ၅ ဒသမ ၃ သန်း) သုံးစွဲခဲ့ပြီး၊ ဒုတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်မှုကို ၂၀၀၁ ခုနှစ်က စတင်၍ ယွမ်ငွေ သန်း ၃၀ သုံးစွဲခဲ့သည်ဟု ဆင်ယူသတင်းတွင်ဖော်ပြသည်။

ပဏ္ဍိတအရာတော်ဘုရားကြီး ဘဒ္ဒန္တဣန္ဒြေဘိဝံသမဟာထေရ်

ဟောကြားတော်မူအပ်သော

ပါဠိပိဋကတ်တော်ဒီဃနိကာယ်မဟာဝဂ္ဂသုတ္တန်

မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်တော်လာ

အလွန်မွန်မြတ်လှပြီးနားလည်လွယ်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း

လှူတိုင်းလက်တွေ့ကျင့်နိုင်သော

ဓမ္မာနုပဿနာတရားတော်မြတ်

ဤ“ဓမ္မာနုပဿနာတရားတော်မြတ်သည် သာသနာအတွက်အလွန်အကျိုးရှိပြီး၊ သာသနာပြုရာလည်းရောက်သည်ပင်ဖြစ်၍ မြန်မာ
ဘာသာတစ်မျိုးတည်းဖြင့် အစအဆုံးဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။ (ဓမ္မဝိရဇာတိ)

(ယခင်အပတ်မှအဆက်)

ဝေဒနာဂ္ဂနည်း

(ဝေဒနာ)ဆိုတာ(ခံစားတယ်) လို့အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ခံစားတဲ့ (ဝေဒနာ)မှာ ချမ်းသာတဲ့ခံစားမှုက (သုခဝေဒနာ)၊ဆင်းရဲတဲ့ခံစားမှုက (ဒုက္ခဝေဒနာ)၊ဆင်းရဲချမ်းသာမရှိ အလယ်အလတ်ခံစားတာက (ဥပေက္ခာဝေဒနာ)ရယ်လို့(ဝေဒနာ)က သုံး မျိုးသုံးစားရှိတယ်(မှန်ပါ)။

ခံစားတဲ့(ဝေဒနာ)ကကောင်းတယ်၊မကောင်းဘူး၊ ကြိုက်တယ်၊ မကြိုက်ဘူးလို့လည်း ပုံဖော်ပေးတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ ကြိုက်တယ်၊ နှစ်သက်တယ်ဆိုရင် တပ်မက်တဲ့(တဏှာ)ဖြစ်တာပဲ၊မကောင်းဘူး၊ မနှစ်သက်ဘူး၊ မကြိုက်ဘူးဆိုရင်လည်း ဒေါသ၊ အာယာတတွေ ကပ်ငြိတဲ့ (တဏှာ)ဖြစ်တာပဲ၊ ကြိုက်တော့ လောဘ(တဏှာ)၊ မကြိုက်တော့ ဒေါသ ကပ်ငြိတဲ့(တဏှာ)ပဲ၊ ခံစားတာကို ကြိုက်ကြိုက်၊ မကြိုက်ကြိုက်(တဏှာ) ဖြစ်သွားတာပဲ(မှန်ပါ)။

ခံစားရတဲ့(ဝေဒနာ)ကို(ဝေဒနာ)ခံစားတယ်လို့ပဲသိပါ။ ကောင်းတယ် မကောင်းဘူးလို့ အဓိပ္ပါယ်ကောက်ရင် (အဝိဇ္ဇာ) ဖြစ်တာပဲ၊ ဒီတော့(ဝေဒနာ)ကို ခံစားတယ်လို့ပဲသိပါ။ ဤဟာ(ဝေဒနာ) ခံစားတယ်လို့ပဲသိပါ။ ကောင်းတယ်၊ မကောင်းဘူးလုပ်ရင် ကြိုက်တယ်၊မ ကြိုက်ဘူးဖြစ်ပြီး(တဏှာ၊ဥပါဒါနိကံ) ဘက်ရောက်ပြီး ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း (သမုဒယသစ္စာ)တွေထပ်ဖြစ်တော့တာပဲ (မှန်ပါ)။

(ရုပ်)ရှိရင်(ရောဂါ)ရှိလို့ ခံစားမှု (ဝေဒနာ)ဆိုတာရှိလာ တယ်၊ ခံစားတာလေးပဲလို့ ဤဟာ (ဝေဒနာ)လို့ ဒီလိုသိပေးရတယ်။ (ဝေဒနာ)ဖြစ်ရင် (ဝေဒနာ)မှန်းသိရတယ်၊ မသိရင် (အဝိဇ္ဇာ)ဖြစ်တယ်။ မကြိုက်တဲ့ (ဝေဒနာ)ခံစားမိရင် ဝေဒနာပစ္စယာ ဒေါသော(ဒေါသ) ဖြစ်လာတယ်။ ကြိုက်တဲ့ဝေဒနာကို ခံစားမိရင် ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာက (လောဘမူစိတ်) ဖြစ်လာတယ်၊ မကြိုက်ရင် ဝေဒနာပစ္စယာဒေါ သောက(ဒေါသမူစိတ်) ဖြစ်လာတယ်၊ ကုသိုလ်ကျတော့ ဝေဒနာပစ္စယာ (ပဿရော) သဒ္ဓါဖြစ်လာတယ်။ အကုသိုလ်ကျတော့ အပရိသင်္ခါရ (မောဟမူစိတ်)မဆင်ခြင်ရာ ရောက်သွားတယ်၊ မဆင်ခြင်တာက မိန်းမလို့မြင်ပြီး မဆင်ခြင်ရင် ချောတယ်၊ လှတယ် လို့ချင်တဲ့အတိုင်း ထားရင် (ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ)ရောက်တယ်(မှန်ပါ)။

(ဝေဒနာ)ပေါ်လာရင် ဤဟာ(ဝေဒနာ)လို့ပဲသိပါ။ ဤဟာ (ဝေဒနာ)၊ ဤဟာ (ဝေဒနာ)ဖြစ်ကြောင်းလို့ သိပေးပါ။ (ဝေဒနာ)ဖြစ်ကြောင်းက (အဝိဇ္ဇာ၊ သင်္ခါရ) ကြောင့်ပဲ (မှန်ပါ)။ မိမိသန္တာန်မှာ (ဝေဒနာ)က ထင်ရှားဖြစ်ရင် ဤဟာ(ဝေဒနာ)လို့ ရှုပါ။ မရှုရင် (အဝိဇ္ဇာ) ဝင်ပြီး (တဏှာ၊ ဥပါဒါနိ၊ ကံ)တွေဖြစ်လို့ (လောဘမူ စိတ်၊ ဒေါသမူ) စိတ်တွေဘက်ရောက်ပြီး (အကုသိုလ်)ဝင်လာနိုင်တယ်. . . (မှန်ပါ)။

ဓမ္မာနုပဿနာ(အာယတနဝိုင်း)

မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မာနုပဿနာ(အာယတန)ဝိုင်းကို ပါဠိ လိုဟောတဲ့နေရာမှာ-

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိက ဗာဟိရေသု အာယတနေသု။ ကာထဉ္စ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ ဆသု အဇ္ဈတ္တိက ဗာဟိရေသု အာယတနေသု။ လို့ အစချီပြီး ဟောထားပါတယ် (မှန်ပါ)။ ရဟန်းတို့ နောက်တစ်နည်းအားဖြင့် မိမိတို့၏ အတွင်း သန္တာန်၌ ဖြစ်သော အာယတန(၆)ပါး၊ အပြင်သန္တာန်၌ဖြစ်ကြသော အာယတန(၆)ပါး စသော (ဓမ္မ) သဘောတရားတို့ကို အဖန်တလဲလဲ ရှုရမယ်လို့ ဟောပါတယ်။ . . . (မှန်ပါ)။

ဒီတော့ အတွင်းအာယတန(၆)ပါးနဲ့ အပြင်အာယတန (၆)ပါး ရယ်လို့ ရှုအပ်တဲ့ အာယတန(၁၂)ပါးကို ပြောရရင်. . . အတွင်းအာယတန အပြင်အာယတန = ဖြစ်ရာ (အခံဓာတ်) (အတိုက်ဓာတ်)

၁။ မျက်စေ့(စက္ခယတန)- (အဆင်း) ရူပါရုံ(ရုပ်)ရူပါယတန- မြင်သိရာ
၂။ နား(သောတယတန)- (အသံ)သဒ္ဓါရုံ သဒ္ဓါယတန- ကြားသိရာ
၃။ နှာခေါင်း(ယာနာယတန)- (အနံ့)(ဂန္ဓာရုံ) ဂန္ဓာယတန- နံသိရာ
၄။ လျှာ(ဇိဌာယတန)- (အရသာ)ရသာရုံ ရသာယတန- အရသာ သိရာ
၅။ ကိုယ်(ကာယာယတန)- (အထိအတွေ့)ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ဖောဋ္ဌာဗ္ဗာယတန- ထိတွေ့သိရာ
၆။ မနော(မနာယတန)- (ကြံတွေးစရာ) ဓမ္မာယတန =ကြံတွေးသိရာ ဒီအတွင်းအပြင် အာယတနတွေကို သိအောင်ရှုပါတဲ့ သိပေး ပါတဲ့ (မှန်ပါ)။

ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ စက္ခုပဇာနာတိ၊ ရူပေပဇာနာတိ၊ ယဉ္စ တဒုဘယံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သံယောဇဉံ တဉ္စ ပဇာနာတိ။ ပ။ သောတဉ္စ ပဇာနာတိ၊ သဒ္ဓေစပဇာနာတိ၊ ပ။ ယဉ္စ သံယောဇဉံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဉ္စပဇာနာတိ၊ ပ။ ယာနဉ္စ ဂန္ဓေစ ပဇာနာတိ။ ပ။ ဇိဌဉ္စ ရသေစပဇာနာတိ။ ပ။ ကာယဉ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေစပဇာနာတိ။ ပနဉ္စ ဓမ္မေစ ပဇာနာတိ။ ပ။ အာယတနတွေဖြစ်တဲ့ မျက်စေ့နဲ့အဆင်း၊ နားနဲ့အသံ၊ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့၊ လျှာနဲ့အရသာ၊ ကိုယ်နဲ့ ထိတွေ့စရာ၊ မနောနဲ့ ကြံတွေး စရာစတဲ့အတွင်း

အာယတနဓာတ်(၆)ပါးနဲ့ အပြင်အာယတနဓာတ် (၆)ပါးတို့ တွေ့တိုက်တဲ့အခါ သံယောဇဉ်(၁၀)ပါးတို့ ဖြစ်ကြတယ်။

(မှန်ပါ)။

သံယောဇဉ်(၁၀)ပါးကတော့

- (၁) ကာမရာဂသံယောဇဉ် (ကာမရာဂကို ကပ်ငြိသော)
- (၂) ပဋိကသံယောဇဉ် (ဒေါသကပ်ငြိသော)
- (၃) မာနသံယောဇဉ် (ထောင်လွှားမှု ကပ်ငြိသော)
- (၄) ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် (အယူမှား၊ အမြင်မှားမှု ကပ်ငြိသော)
- (၅) ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ် (ယုံမှားသံသယ ကပ်ငြိလာတတ်သော)
- (၆) ဘဝရာဂသံယောဇဉ် (ပြည့်စုံချမ်းသာသော ဘဝရမည့် အထင် ကပ်ငြိမည့်သဘော)
- (၇) သီလဗ္ဗတပရာမာသံယောဇဉ် (နောင်ကိုလည်း ဤသို့ ကျင့်ရ မည်ဟု ကပ်ငြိသောသဘော)
- (၈) ဣသာသံယောဇဉ် (သူတစ်ပါးကို မနာလိုမှု ကပ်ငြိသော)
- (၉) မစ္ဆရိယသံယောဇဉ် (သူတစ်ပါးကို မနာလိုမှု ကပ်ငြိသော)
- (၁၀) အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ် (သိရမှာကိုမသိ၊ မသိရမှာကို သိတတ်မှု ကပ်ငြိသော)

မိမိသန္တာန် (အခံဓာတ်) အာယတန(၆)ပါးနဲ့ ပြင်ပက (အတိုက်ဓာတ်) အာယတန(၆)ပါးကို တွေ့တိုက်တဲ့အခါ ဒီလို ကပ်ငြိ မှု (၁၀)ပါးလို့ခေါ်တဲ့ သံယောဇဉ်(၁၀)ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်တတ်ပါတယ်။

(မှန်ပါ)

ဒီလို(သံယောဇဉ်) တွေဖြစ်လာရင် ဒါမျိုးတွေ မိမိသန္တာန်မှာ ကပ်ငြိ လာရင်ဖြစ်ရင်(ဖြစ်တယ်)လို့(သိ)ပါ။ သိလိုက်လို့ ဒီ(သံယောဇဉ်)တွေ မဖြစ်တော့ဘူးဆိုရင်လည်း (မဖြစ်တော့ဘူး)(ပျက်) တယ်လို့ သိပါ။ သံယောဇဉ်(ဖြစ်)ကြောင်းကိုလည်း(သိပါ) (ပျက်) ကြောင်းကိုလည်း သိပါ။ ဒီလို ကိုယ့်သန္တာန်မှာ သံယောဇဉ်တွေ (ဖြစ်တာ၊ ပျက်တာ) သိသိနေရင် တဒင်္ဂပဟာန်၊ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် ခဏအားဖြင့် အမြဲတမ်းအားဖြင့် မဖြစ်တော့တာကိုလည်း သိပေးပါတဲ့ (မှန်ပါ)ဘုရား။

(အာယတန)ကိုပြောရရင်၊ (အာယတန)ဆိုတာ (နံမည်) အခေါ် အဝေါ်အနေနဲ့ (အာယတန)လို့ ခေါ်ရတာ၊ တကယ်တော့ (အာယတန)ဆိုတာ “ဖြစ်ရာ” ၁၂ ပါးကို ပြောတာ၊ (ဖြစ်ရာ) ကို (အာယတန)လို့ ခေါ်တယ်။ (စိတ်၊ စေတသိက်)ကို ချဲ့ထွင်တတ်တဲ့ (ဖြစ်ရာ) နေရာတွေကို ခန္ဓာမှာဖြစ်မှန်း သိတဲ့နေရာ (ဖြစ်ရာ) ကို (အာယတန)လို့ ခေါ်ရတယ်(မှန်ပါ)ဘုရား။

မြင်ရာက (စက္ခု) မျက်စိ၊ (စိတ်)ကျတော့ (မှန်)နဲ့ တူတယ်။ မှန်လှည့်တဲ့ဘက်က အရုပ်တွေပေါ်သလိုပဲ၊ (စိတ်)ကျတော့ မှန်ထောင် တည့်ရာဖြစ်တာ (မှန်ပါ)။ ကြားရာက (သောတ) နှာခေါင်းက (နံ)တာ ကိုဖြစ်စေတယ်။ ဒါကြောင့်(ဖြစ်ရာ)ကို (အာယတန)ပြောရတာပဲ။ ဖြစ်ရာက (အာယတန)လို့ခေါ်တယ်။ (အစု)ကို (ခန္ဓာ)လို့ခေါ်တယ်။ တစ်ခုခုတွေးရင် စိတ်ထဲမှာ (ခန္ဓာအစု ငါးခု)ပေါ်တာကို (ခန္ဓာငါးပါး) ပေါ်တယ်ခေါ်တယ် (မှန်ပါ)။

(ခန္ဓာငါးပါး) အဝင်ခံရတယ်ဆိုတာ (အဝိဇ္ဇာ)ဖြစ်နေလို့ (စိတ်ခန္ဓာ)တွေ ပေါ်နေရတာ၊ (ခန္ဓာ)ကို အဝင်မခံဘူးဆိုရင် (ခန္ဓာ) လည်းမရ (အဝိဇ္ဇာ)လည်း မဖြစ်တော့ဘဲ၊ ဒုက္ခငြိမ်းတော့ (နိဗ္ဗာန်)ရတာ ပဲပေါ့ (မှန်ပါ)။ အဲဒီ (အာယတန)ဆိုတာ (ခန္ဓာ)ကိုဖြစ်ပေါ်စေပြီး မိမိ သန္တာန်မှာ (ဒုက္ခ)တွေဖြစ်စေတာပဲ။ ဒါကြောင့် (အာယတန)က (သံသရာ)ကို ချဲ့တတ်တဲ့တရားလို့ ခေါ်ရတာပဲ (ခန္ဓာ)တွေဖြစ်ရာက သံသရာမဆုံးနိုင်အောင် (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဒုက္ခ)ဖြစ်တဲ့ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ) တွေရနေလို့ပဲ(မှန်ပါ)။

(အာယတန)နဲ့ ဖြစ်ရာကို ပြရရင် မျက်စိက (မြင်ရာ) ဖြစ် တယ်။ နားက(ကြားရာ)ဖြစ်တယ်။ နှာခေါင်းက(နံ)ဖြစ်တယ်။ လျှာက (အရသာ) ဖြစ်တယ်။ ကိုယ်က (အထိအတွေ့)ဖြစ်တယ်။ စိတ်က (ကြံတွေးရာ)ဖြစ်တယ်။ မြင်စိတ်ဖြစ်ရင် (ခန္ဓာငါးပါး)ရတယ်။ ကြားစိတ်ဖြစ်လည်း စားစိတ်ဖြစ်လည်း

(ခန္ဓာငါးပါး) ရတယ်။ ကြံတွေးစိတ်ဖြစ်လည်း (ခန္ဓာငါးပါး)ရတယ်။ ဒီတော့ ဘယ်စိတ်ဖြစ်ဖြစ် ဘယ်ခန္ဓာ ပဲရရ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ)တွေဖြစ်တော့၊ ဒီ(ဥပါ ဒါနက္ခန္ဓာ)တွေက ဒုက္ခလို့(ခမ္မစကြာ)ထဲမှာ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတယ် မဟုတ်လား (ဟောထားပါတယ်ဘုရား)။

ဒါကြောင့် သံသရာချဲ့တတ်တဲ့ (ဖြစ်ရာအာယတန)မှာ (ဖြစ်ရာ) ရှိတဲ့နေရာမှာ (ချုပ်ရာ) ရှိတယ်။ (မှန်ပါ)။ (တဏှာ)ဘယ်က ဖြစ်သလဲဆိုရင် (ခန္ဓာငါးပါး)ဖြစ်ရာကနေဖြစ်လာတာ၊ (ခန္ဓာငါးပါး)က ဘယ်ကနေစဖြစ်သလဲ ဆိုရင် သံသရာချဲ့တတ်တဲ့ (အာယတန)လို့ ခေါ်တဲ့အတွင်းကဆိုရင် မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် အတွင်း အာယတန(၆)ပါးက ဖြစ်တယ်။ အပြင်က ဆိုရင်အဆင်း အသံ၊ အနံ့၊ အရသာထိတွေ့စရာ ကြံတွေးစရာစတဲ့ အပြင်အာယတန (၆)ပါးတို့ကစ စဖြစ်တယ်။ (မှန်ပါ)။

တဏှာက =ငြိကပ်တာ
ရာဂက =တပ်မက်တာ
ကိလေသာ= ညစ်နွမ်းတာ... (မှန်ပါ)

စိတ်မှာ ကိလေသာတွေဖြစ်နေရင် စိတ်ညစ်နွမ်းနေပြီပေါ့။ စိတ်တွေလေးနေပြီပေါ့။ ကိလေသာသတ်ထားတဲ့ (ဈာန်)ရတဲ့ ရသေ့ တွေ (ဈာန်)အဘိညာဏ်တန်ခိုးနဲ့ ဈာန်ပျံနိုင်တဲ့ ရဟန္တာတွေလို ဘယ်ပေါ့ပါးပါးမလဲ (မှန်ပါ) တဏှာဖြစ်ရင် (တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ)တို့ (ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ)ဆိုတဲ့ အပါယ်ကျ စေတဲ့တရားတွေ အကုန် ဖြစ်စေတော့တာပေါ့ (မှန်ပါ)ဒါကြောင့် (တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ)တို့ (ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ)တို့ မဝင်အောင် (အာယတန)ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရား က ရှုခိုင်းပါတယ်... (မှန်ပါ)။

(အာယတန)ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နည်းနဲ့ ပြောရရင် “စက္ခုစ ပဋိစ္စ ရူပေစဥပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ” (မြင်စိတ်)

(တဏှာ)ဖြစ်ရတာ (ခန္ဓာငါးပါး)ရလို့၊ (ခန္ဓာငါးပါး) ဖြစ်ရ တာ (အာယတန)ရှိနေလို့ (အာယတန)ဆိုတာ စက္ခုဆိုတဲ့ (မျက်စိ) အတွင်း အာယတနနဲ့ (အဆင်းရူပံ) ဆိုတဲ့ အပြင် အာယတနဓာတ် ၂ ခုတို့(စုဝေးခြင်း)ကြောင့် (မြင်စိတ်) ရတာ (ခန္ဓာ)ရတာ၊ (ဓမ္မ) ရ တာပဲလို့ ဒီလိုသိမှ (ဓမ္မ)သဘောဖြစ်တာ၊ ဒီသဘောလေးပဲ (သိ)တယ်။ ဒီသဘောလေးပဲ (ပျက်) သွားတာပဲရှိတယ်။ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါတွေ ဘယ်ဟုတ်ပါမလဲ၊ အဲဒီလို (သတ္တဝါ)မဟုတ်ဘူး၊ (အာယတန ၂ ခု)တို့ (စုဝေးရာ)ကြောင့် (ခန္ဓာ)ရတာ၊ (ဓမ္မ)နဲ့ ပြော ရရင် (ဓမ္မ)လေးတွေ ရလာတာလို့ ဒီလို(ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)နည်းနဲ့လည်း သိရတယ်။ ဒါမှ အမြင်မှန် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)ဖြစ်တယ် (မှန်ပါ)။

(မျက်စိ)အာယတနနဲ့ ရူပါရုံ(အဆင်း)အာယတနနဲ့ခွဲက မျက်စိနဲ့ အဆင်း၊ နားနဲ့ အသံ၊ နှာခေါင်းနဲ့အနံ့၊ လျှာနဲ့အရသာ၊ ကိုယ်နဲ့ ထိတွေ့စရာ၊ စိတ်နဲ့ ကြံတွေးစရာအာယတန ၂ ခုတို့၏ စုဝေးခြင်း ကြောင့် ဖြစ်ရတဲ့ (ခန္ဓာ)ပဲ။ (အာယတန)၂ ခုအကြောင်း၊ (ခန္ဓာ)က အကျိုးပဲ။ ဘယ်ကလာ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်(သတ္တဝါ) ဆိုတာ ရှိမှာလဲ၊ (သတ္တဝါ)ဆိုတာ မရှိဘူး။ ဆိုတဲ့ အမှန်မြင် သမ္မာဒိဋ္ဌိရမှ (သတ္တဝါ)အမြင်တွေ ပျောက်တယ် (မှန်ပါ)။

(သတ္တဝါ) ပျောက်ရင် (အတ္တ)လည်းပျောက်တယ်။ (ဒုက္ခ)လည်း ပျောက်တယ်။ ဒီလိုသိတဲ့ အလေ့အကျင့်ဟာ (သံသရာ)ပြတ်တဲ့ ကျင့်စဉ်ပဲလို့ သိရမယ်။ (မှန်ပါ)။

“(သတ္တဝါ) ကုန်း၊ (အတ္တ) မြူသည်သာလျှင် (အရိယာ)” ပဲ ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုသိရင်းနဲ့ အရိယာဖြစ်တယ်။ ဘုရားလက်ထပ်တော် အခါက အရှင်မဟာ ကစ္ဆည်းဆိုတဲ့ ရဟန္တာကြီးတစ်ပါးဆိုရင် လူတွေ နတ်တွေက အလွန်ကြည်ညိုပြီး အလွန်ချစ်ခင်ကြတယ်။ ဘာကြောင့် လည်းဆိုရင် အရှင်မဟာ ကစ္ဆည်း ရဟန္တာကြီးက (အိန္ဒြေ)ကို အလွန် စောင့်စည်းတာကိုး၊ စောင့်စည်းဆို ဒီ(အာယတန)တရားအသိနဲ့ သိပြီးနေတဲ့ (ရဟန္တာ)ကြီးဖြစ်လေတော့ (ကာမ၊ ရာဂ)တွေငြိမ်းခဲ့တဲ့ အပြင်၊ အိန္ဒြေတွေလည်းဖြစ်တာပေါ့။ မြင်မြင်သမျှ (သတ္တဝါ)

(စာမျက်နှာ ၂၄ ဆို)

● နောက်ကျောပုံးမှ

သတ္တဝါအားလုံးတို့ထက် ပိုမို သာလွန် သော အဆင့်ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ် လေသည်။

Only the human mind can appreciate the Dhamma. It is significant to note that humans are the only living beings in this universe who can conceive a system as complex as religion. Even devas and brahmas have no particular religion.

လူသားတို့၏ အသိဉာဏ်တရားကသာလျှင် ဤတရားဓမ္မ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်းနားလည် သဘောပေါက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤစကြဝဠာကမ္ဘာလောကဓာတ်ကြီးအတွင်း၌ လူသားတို့သာ လျှင် ယင်းတရားဓမ္မ၏ ဝိသေသအနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကို ခြုံငုံသုံးသပ် လျက် လိုရင်းတို့ရှင်းရောက်အောင် ရှင်းလင်းတင်ပြနိုင်ကြမည်ဖြစ် သည်။ အစိတ်အပိုင်းများစွာ ဆက်စပ်ပါဝင်လျက် ခက်ခဲနက်နဲသော ဘာသာတရား တစ်ရပ်၏ ဝိသေသပုံဟန်စနစ်ကို လူတို့ကသာ ကြံစည် စိတ်ကူး၍ စူးစမ်း လေ့လာကာ ဖြေရှင်းပေးနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ အံ့ဩ စရာကောင်းသည်မှာ နတ်ဒေဝါများနှင့် ဗြဟ္မာများတွင် ဘာသာတရား ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုဟူ၍ တိတိကျကျ မရှိကြခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

Although we worship devas or brahmas and do some offering in their name, we must realise that our human intelligence is superior to theirs. That is why a deva or a brahma cannot become a Buddha.

မည်သို့ပင် ရှိစေကာမူ ကျွန်ုပ်တို့ လူသားများသည် နတ်ဒေဝါ များသို့မဟုတ် ဗြဟ္မာများအား ၎င်းတို့၏ သို့မည်ရည် နာမည်နာမ များအလိုက် တင်မြှောက်ပသဖွယ်ရာ ဝတ္ထုပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပူဇော်လျက် ဝတ်ပြုဆုတောင်း ကြခြင်းဖြင့် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ကြလေသည်။ တကယ်တော့ ၎င်းနတ်ဒေဝါများ သို့မဟုတ် ဗြဟ္မာများထက် အဆင့်အတန်း အလွန်မြင့်မားသော အသိဉာဏ် တရားများ ကျွန်ုပ်တို့ လူသားများတွင် ရှိကြသည်ကို နားလည်သဘောပေါက် ကြရမည်ဖြစ်သည်။ နတ်ဒေဝါ တစ်ယောက် သို့မဟုတ် ဗြဟ္မာတစ်ယောက် တို့သည် လူသားတို့ထက် အသိဉာဏ်အရာတွင် အလွန်နိမ့်ကျသည်ဖြစ်၍ ယင်းနတ်ဒေဝါ သို့မဟုတ် ဗြဟ္မာတို့အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ လက်ရှိနတ်ဘဝ ဗြဟ္မာဘဝမှနေ၍ မည်သည့်အခါတွင်မျှ ဘုရားဖြစ်နိုင်ကြမည်မဟုတ်ချေ။

Only a human being can attain supreme enlightenment because only he has the capability to develop his intelligence to the highest level.

လူစင်စစ် လူသားအဖြစ်ကသာလျှင် ဤကမ္ဘာလောက၌ အမြင့် မားဆုံးသော အသိဉာဏ် အလင်းတရားကို ပေါက်မြောက် ဆိုက်ရောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုပါသော် လူသား စစ်စစ်တို့၌ သာလျှင်ရှိသည့် ဖွံ့ဖြိုးသောစွမ်းအားဖြင့်၊ ဤကမ္ဘာလောက စကြဝဠာ အနှံ့အနှံ့၌ အမြင့်မားဆုံးသော အဆင့်မြင့် အသိဉာဏ်တရားထူးများကို သိမြင်ပေါက်မြောက်ပိုင်နိုင်စေသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

Given this intelligence man tries to understand the nature of his existence and to formulate an orderly code of conduct which will make him noble and worthy of respect.

အသိဉာဏ်တရားကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပါက လူတို့ အသက်ရှင် ရပ်တည်နေထိုင်ခြင်း၏ သဘာဝတရားကို သဘောပေါက် နားလည်အောင် လူတို့ ကြိုးပမ်းနေကြခြင်းနှင့် စနစ်တကျ သေချာစွာ ဖန်တီးထားသော လူကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ စည်းကမ်းဥပဒေများကို သူတို့ကိုယ်တိုင်က ရိုးသားစွာ လိုက်နာစောင့်ထိန်းကြခြင်းအားဖြင့် လေးစား ထိုက်သော အပြုအမူများကို ပြုလုပ်နေကြသူများအဖြစ် ထင်ပေါ်စေပေသည်။

Thinker among men past and present have pondered

deeply on three existential questions "Who am I?" "What am I doing here?" "Am I needed?" The answers to these questions provide the basis for him to lead a meaningful existence. We call these the principles of life.

အတွေးအခေါ်ပညာရှင်ကြီးများ အပါအဝင် လူသား အားလုံး တို့အနေဖြင့် လူ၏ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားများနှင့် စပ်လျက်ရှိသော လူ့ဘဝဆိုင်ရာ ပြဿနာ မေးခွန်းသုံးရပ်တို့ကို အလေးအနက် ပြု စဉ်းစားတွေးတောကြရန် အထူးလိုအပ်လှမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းလူ့ဘဝ ဆိုင်ရာ ပြဿနာမေးခွန်း သုံးရပ်တို့မှာ “ငါဆိုတာ ဘယ်သူလဲ?” “ငါဒီနေရာမှာ ဘာတွေ လုပ်နေသလဲ?” “ငါဆိုတာကို တကယ်ဘဲ လိုအပ်နေပါသလား?” ဤမေးခွန်း၏ အဖြေတို့သည် လူ၏ ဘဝဖြစ်တည်မှု အတွက် အဓိပ္ပါယ် ရှိစွာ အသက် ရှင် ရပ် တည် နေရခြင်း၏ အခြေခံမူလ သဘောများကို သိမြင်နားလည်နိုင်အောင် ပံ့ပိုးပေးစွမ်းနိုင်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

What are the basis human principles? To answer this question. We must first ask ourselves what is the meaning of the term "Human".

The Pali and Sanskrit languages use the word "mamusa" or "manusya" when referring to humans. It is a very meaningful word.

Incidentally, the English word "Man" is derived from the Sauskrit word "manu" meaning "to think".

“လူဆိုသည်၏ အခြေခံမူ သဘောတရားဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း? ဤအမေးပစ္စုပ္ပန်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဖြေမှန်ကို စဉ်းစား၊ တွေးခေါ်ကြည့်ကြပါလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်က ကိုယ့်ကိုယ်ကို ကိုယ်ပြန်၍ မေးခွန်းထုတ်ကြည့်ကြရန် လိုလားသည်။ “လူ” ဆိုသည့် ဝေါဟာရစကားလုံး၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်မှာ အဘယ်ပါနည်းဟု မေးခွန်း ထုတ်၍ မေးကြည့်ကြရမည်ဖြစ်သည်။

ပါဠိနှင့် သက္ကတဘာသာဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းစကားလုံး များဖြစ်သော “မနုဿ” သို့မဟုတ် “မနုယု(မနုဿယ)” တို့သည် လူသား အစစ် အမှန်ဖြစ်သည်ကို ရည်ညွှန်းဖော်ပြသည်။ ဤဝေါဟာရ အသုံး အနှုန်း စကားလုံးတို့သည် အဓိပ္ပါယ် အလွန်လေးနက်သက်ရောက်ကြသော စကားလုံးများလည်းဖြစ်ကြသည်။

လောလောဆယ်အားဖြင့် တင်စား၍ ပြောပြရမည်ဆိုလျှင် အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရစကားလုံး “Man” သည် သက္ကတဘာသာစကားလုံး ‘မနု’ မှ တိုက်ရိုက်ဆင်းသက်လာသော ဝေါဟာရစကားလုံးဖြစ်ပြီး အဓိပ္ပါယ်မှာ “စဉ်းစားတွေးခေါ်ရန်” ဟူသည့် အနက်သဘောသို့ သက်ရောက်လေသည်။

Humans are the only living beings who can cultivate and develop the mind to its maximum level.

Such a living being is called manussa (human) The word "man" is also derived from the word mana meaning mind. Thus one who has a mind to think is called man.

ဤကမ္ဘာမြေလောက၌ အသက် ရှင် ရပ် တည် နေကြသော သက်ရှိသတ္တဝါများအနက် လူတို့သည် စိတ်သဘာဝကို စွမ်းနိုင်သမျှ အများဆုံးသော ပမာဏအဆင့်အထိ ရောက်အောင် ပြုစုပျိုးထောင် ၍ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ကြလေသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် နားလည်လက်ခံ ထားကြသည့် အတိုင်း သက်ရှိသတ္တဝါများအနက်၎င်းတို့ကို “မနုဿ(လူသား)” ဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် ခဲ့ကြ သည်။ ဤ “မနုဿ(လူသား)” ဟူသော ဝေါဟာရစကားလုံးမှာ “မနု” ဟူသည့် ပါဠိဝေါဟာရစကား အဓိပ္ပါယ် “စိတ်” မှ ဆင်းသက်လာခဲ့ခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

ဤနည်းအားဖြင့် သက်ရောက်သော အကျိုးတရားအဖြစ် တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူသည် “စိတ်” ဖြင့် ကြံစည်တွေးတောပြုမူ ခံစားတတ်သည်ဆိုပါက ၎င်းအား “လူ” ဟူ၍ ခေါ်ဆိုသတ်မှတ်ကြလေသည်။

ရှေးကျသော မဟာမုနိဘုရားကြီး

မြတ်ဝေ (ရွှေပြည်သာ)

ဂန္ဓကုဋ်ပြာသာဒ်တော်ကြီး

လက်ရှိဂန္ဓကုဋ်ပြာသာဒ်တော်ကြီးမှာ အမြင့် ၃ ထပ်၊ စတုရန်း တစ်ဖက်နား ၁၀၃ တောင်၊ ရွှေဝါတိုင် ၈၄ တိုင်ရှိလေသည်။ တောင်တော် သာသနာပိုင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကြီးမှူး၍ ၁၂၅၄ ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်း လဆန်း (၁၄)ရက် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ရွှေအုတ်၊ ငွေအုတ်တို့ဖြင့် အုတ်မြစ်ချတော်မူ ခဲ့လေသည်။ ရန်ကုန်မြို့ အင်ဂျင်နီယာမင်းကြီး မစ္စတာ အင်နီဖော့ရေးဆွဲသော ပုံစံအတိုင်း လက်ထောက်မစ္စတာဘုနှင့် စာရေးကြီး ဦးယောတို့ကြီးကြပ်၍ ၁၂၅၆ ခုနှစ် နယုန် လဆန်း ၁၄ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် အလယ်ပတ်ပြာသာဒ် တော်ကြီး၏ အုတ်မြစ်ချပွဲကို ဒုတိယအကြိမ် ကျင်းပခဲ့လေသည်။ အမြင့် ၃၅ တောင် ၂ မိုက်ရှီ၍ ဘုံ ၇ ဆင့်ပါသော ပြာသာဒ်တော်ကြီးဖြစ်သည်။ မြေမှ ထုပိကာအထိ ၉၈ တောင် ၂ မိုက်မြင့်သည်။ ဘုံ ၇ ဆင့်ရှိသော ထီးတော်ကြီးမှာ ထီး အဝ ၄ တောင်ပတ်လည်၊ အဝန်း ၁၂ တောင်၊ အမြင့် ၁၅ တောင် ၁ထွာရှိသည်။ ထီးတော်ကြီးကို ၁၂၆၀ ပြည့်နှစ် တပို့တွဲလဆန်း ၈ ရက် အင်္ဂါနေ့တွင် တင်လှူပူဇော်ကြလေသည်။

ကဗျာများဖြင့် မော်ကွန်းထိုး

၁၂၆၀ ပြည့်နှစ်က ထီးတော်တင်ပွဲကို “အောက်ကသွန်း အစွန်းသုည မုနိရှင်ကိုထီးတင်ကြဟူ”၍ လည်းကောင်း၊ ၁၂၆၃ ခုနှစ်က ရုပ်ရှင်တော် မြတ်ကြီးအား မကိုဋ်တော်ဆင်မြန်းပွဲကို “ညသံမြိမ်အုံး၊ မုနိဘုန်း၊ ပြည်လုံးမကိုဋ်တင်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ထီးတင်ပွဲတော်ကို “အစိဒွေး အဋ္ဌအောင် သုညဆောင် ဝါခေါင်လလဲ ထီးတင်ပွဲ”ဟူ၍လည်း ကောင်း ကဗျာလင်္ကာတို့ဖြင့် သညာပြု မော်ကွန်းထိုးခဲ့ကြလေသည်။

မဟာမုနိဘုရားကြီး၏ အံ့ဖွယ် ဉပါး

အံ့ဩဖွယ်ရာ ဂုဏ်ကိုးဖြာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် မဟာမုနိဘုရားကြီး၏ ကျော်စောသံမှာ သုံးဖြာဝင်ပျံ့နှံ့တက်ခဲ့လေသည်။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်)

အထူးမှာကြားချက်

မလေးရှားနိုင်ငံ ကွာလာလမ်ပူမြို့၊ ဗုဒ္ဓဝါဒဓမ္မသာသနာပြု မဟာဝိဟာရ ကျောင်းတိုက် ပဓာနနာယကဆရာတော်ဘုရားကြီး ဒေါက်တာ ဂေါ် ဆရီ၊ ဓမ္မနန္ဒမဟာထေရ်၏ ဗုဒ္ဓဓမ္မ သာသနာပြု စာစဉ်များမှ ဤ “Buddhist Principles for Human Dignity” အမည်ရှိ စာအုပ်ကို မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆို၍ အပတ်စဉ် ဖော်ပြ သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်ပြန်ဆိုခဲ့သော စာစဉ်များမှာ အင်တာနက် မှ ရရှိသော စာစဉ်များဖြစ်၍ ဓမ္မဝိရဂ္ဂာနယ် တစ်ပတ်၊ နှစ်ပတ်ဖြင့် ကုန်အောင်ဖော်ပြနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယခု စာမူမှာ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ပြန်ဆိုဖော်ပြခြင်းဖြစ်၍ အချိန်ယူဖော်ပြမည် ဖြစ်ပါကြောင်း အစီရင် ခံအပ်ပါသည်။

ဓမ္မဝိရ-သန္တာ

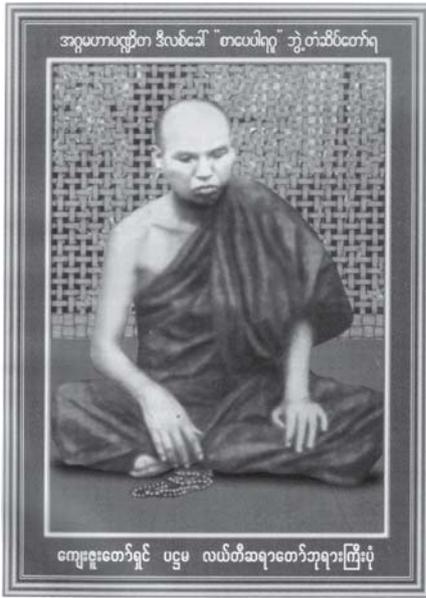
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ်
ရန်ကုန်မြို့။

ထိုအံ့ဖွယ် ဉပါးမှာ-

- ၁။ တိရစ္ဆာန်ကျေးဇူးကို သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ရုပ်ရှင်တော်မြတ်ကြီး ၏ ဂန္ဓကုဋ်ရွှေပြာသာဒ်ပေါ်သို့ လွှားကျော်ယုံသန်းနားနေခြင်းမှာ မဝံ့ခြင်း။
- ၂။ ရုပ်ရှင်တော်မြတ်၏ ရွှေမျက်နှာတော်သည် ထွန်းပေါ်ထွက်ပြူစ လမင်းသော်တာကဲ့သို့ နေ့နေ့ ညည ဖူးမြော်မဝအောင် အမြဲနိစ္စ ထွန်းလင်းတောက်ပသော ရောင်ခြည်တော်မြတ်ကို လွှတ်တော်မူခြင်း။
- ၃။ မိစ္ဆာယူမှား ဒုဿိလပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရုပ်ရှင်တော်မြတ်အား ရှုကြည့် ဝင်ဖူးသော် သောက်ရှူးပမာ ရွှေမျက်နှာတော်သည် ညီပြာမှောင်လျက် အရောင်တော် မထွက်ဘဲ မှေးမှိန်နေခြင်း။
- ၄။ ရုပ်ရှင်တော်မြတ်၏ သဏ္ဍာန်တော်ကို ပုံတူတော်ကူး၍ ရေးသား သွန်းလုပ်သော်လည်း ပုံတော်အတူ စံတူမရနိုင်ခြင်း။
- ၅။ တရားဆိုင်၊ အမူပြိုင်၊ အနိုင်အရှုံး၊ ကျင့်သုံးမှုသား၊ ကျိန်ဆိုငြားသော် လည်း ဒိဋ္ဌလက်ငင်း ပျက်ယွင်းထိရောက်စေနိုင်သော တန်ခိုးတော် ကြီးမားခြင်း။
- ၆။ ရဟန်းရှင်လူ့ ပြည်သူ့အများတို့သည် သဒ္ဓါတရားတိုးပွား တက်ကြွ သောအကြောင်း သိန်းသောင်းမကသော ရွှေဆိုင်းတို့ဖြင့် ရက်ညောင်း နှစ်များ နေ့တိုင်းကပ်လှူကြသော်လည်း ပြေပြစ်သန်စင်၊ ပြည့်ဖြိုးလွင်သော ကိုယ်တော် ပကတိရှိခြင်း။
- ၇။ တစ်ဆယ့်နှစ်လမည်သည့်အခါ သမယမဆို နေ့ရောညဉ့်ပါ ပွဲတော် အသွင် နေ့စဉ်ဘုရားဖူးလာရောက်ကြသူများမှာ သောသောည အသံ မစေတင်ကား လျက်ရှိခြင်း။
- ၈။ တန်ခိုးကဆုန်စသော သင်္ကြန်အတာ၊ ညောင်ရေသွန်းအခါ၌ ရွှေ့နောက်ဝဲယာ အိုးကြီးအိုးငယ်တို့နှင့် ရေသပ္ပာယ်ကြပါသော်လည်း ရွှေ့တော်ပါး၌ ရေမတည်နိုင်ခြင်း။
- ၉။ ဝေနေယျသတ္တဝါများစွာတို့ ဆင်းရဲချမ်းသာတွေ့ကြုံမည်မှန်က ရုပ်ပွားတော်သည် ထူးခြားထင်ရှားစွာပြသော ဘုန်းတန်ခိုးတော်ရှိခြင်း စသည့် အံ့ဩဖွယ်ရာ တန်ခိုးတော်များရှိလေသည်။

ရောင်ခြည်တော်လွှတ်ခြင်း

မဟာမုနိ ရုပ်ရှင်တော်ကြီးသည် တန်ခိုးအာနုဘော်အလွန် ကြီးမားတော်မူသည်။ သတ္တရာဇ် ၁၂၄၅ ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၁၃ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့ မွန်းလွဲ ၂ နာရီမှ ညနေ ၄ နာရီအထိ မဟာမုနိ ရုပ်ရှင်တော်မြတ်ကြီး၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ ရေမီးအစုံစုံစသော တန်ခိုး ပြာဋိဟာ ရောင်ခြည်တော်လွှတ်တော်မူသည်။ ယင်းသို့သော တန်ခိုး ပြာဋိဟာ ပဉ္စမသံဂါယနာတင် ဘုရင်မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးက ဆက်ကပ်သော နရိန္ဒာဘိ သီရိသဗ္ဗဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရုနှင့် နရိန္ဒာဘိ သီရိသဗ္ဗဓဇ ဇောတိက ပါလဇာ မဟာဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော် (၂)ခုနှင့် သီပေါမင်း တရားကြီးက ဆက်ကပ်သော နရိန္ဒာဘိဇောဇာတု လမိပတိသီရိပဝရ မဟာ ဓမ္မရာဇာဓိရာဇဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်တော်စသည့် ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ၃တန်ကို အလှူတော်ခံရသော ဆီးပန်းနီဆရာတော် ဘုရားကြီးအရှင်နရိန္ဒဇာတု “နေဝါယံ” “ဘူကာသံ” “နိစ္စလံ” “မတုဋ်” အစရှိသော မဟာမုနိဘုရားကြီး (စာမျက်နှာ ၂၆ သို့)

မုံရွာမြို့ မဟာလယ်တီတိုက်၊ ကျမ်းပြု
လယ်တီဆရာတော်
ဓမ္မသားပြုစုစေတော်မူ
လယ်တီနိဗ္ဗာန်တော်
The Ledi Dhammā
by
MAHĀ THERA LEDI
(လယ်တီနိဗ္ဗာန်ကျမ်း) (I)

နိဗ္ဗာန်ဟူသည် လောကီအာရုံတို့ထက် လွန်မြတ်သော လောကုတ္တရာ တရား။ ခန္ဓာမှလွတ်သော ခန္ဓဝိမုတ်တရား။ ယုတ်ညံ့သော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ကိလေသာ ဖြစ်ပျက်မစဲ တသံသံသော နိမိတ်အပေါင်း ချုပ်ငြိမ်းကုန်ဆုံးရာတရား။ ဆင်းရဲဒုက္ခအပေါင်းတို့မှ ကင်းငြိမ်းလွတ်မြောက် သောတရား။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ စသည် အတ္တတို့ ထိုတရားမြတ်သည် ပုထုဇဉ်တို့၏ ဉာဏ်နှင့်မှန်းဆ၍မရ၊ ခက်ခဲ နက်နဲသောတရား။ ဂမ္ဘီရဉာဏ်၊ ဇေယျဉာဏ်၊ ဟာသဉာဏ်၊ တိက္ခဉာဏ်၊ တိက္ခ ပညာ၊ ထိုမျှနက်နဲခက်ခဲသော တရားထူးတရားမြတ်ကို ကျမ်းပြုအကျော် ကမ္ဘာကျော် မဟာထေရ်ကျော် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ဖွင့်ဆိုရှင်းပြ တော်မူခဲ့သည့် “လယ်တီနိဗ္ဗာန် နှစ်ဘာသာနိဗ္ဗာန်ကျမ်းတို့ကို ဓမ္မဝိရ ဓမ္မမိတ်ဆွေ သူတော်စင်များ လေ့လာပွားများတော်မူနိုင်ကြစေရန် မူရင်းအတိုင်း ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာနိဗ္ဗာန်

သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ ကျွတ်လွတ်ခြင်းဆိုသည်ကား နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုသတည်း။

နိဗ္ဗာန်သုံးမျိုး

ထိုနိဗ္ဗာန်သည်လည်း-
၁။ ပထမနိဗ္ဗာန်၊
၂။ ဒုတိယနိဗ္ဗာန်၊
၃။ တတိယနိဗ္ဗာန်- ဟူ၍ ၃ မျိုး ရှိ၏။
ထိုတွင် ပထမနိဗ္ဗာန် ဆိုသည်ကား- အပါယ်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာဝဋ် ဒုက္ခတို့၏ နောင်ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ပထမနိဗ္ဗာန် ဆို၏။
ဒုတိယနိဗ္ဗာန် ဆိုသည်ကား- လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ အဆက်အဆက်ဟု ဆိုအပ်သော အလယ်သံသရာ၏ ဆိုင်ရာဝဋ်ဒုက္ခတို့၏ နောင်ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ဒုတိယနိဗ္ဗာန် ဆို၏။
တတိယနိဗ္ဗာန် ဆိုသည်ကား- ရူပ၊ အရူပပြဟောဘဝ အဆက်ဆက် ဟု ဆိုအပ်သော အထက်သံသရာ၏ဆိုင်ရာ ဝဋ်ဒုက္ခတို့၏ နောင်ဖြစ်ပေါ်ရန် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို တတိယနိဗ္ဗာန် ဆို၏။

ပထမဟာနိဗ္ဗာန်

အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့်တကွ တဏှာကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်သည်ရှိသော် အလုံးစုံသော ဒုစရိုက်တို့နှင့်တကွ အပါယ်ဘဝတွေကို ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စ

Buddhabhāsā nibbāna: Nibbāna for Buddhists.
Liberation from saṁsāra vaṭṭa dukkha constitute nibbāna
Three Kinds of Nibbāna

Nibbana is of three kinds;

- 1) The first Nibbāna;
- 2) The Second Nibbāna;
- 3) The Third Nibbāna.

Of these, the First Nibbāna is characterized by the total termination and absolute non-revival of recurring sufferings related to the cycle of rebirths in the Lower saṁsāra (the netherworlds).

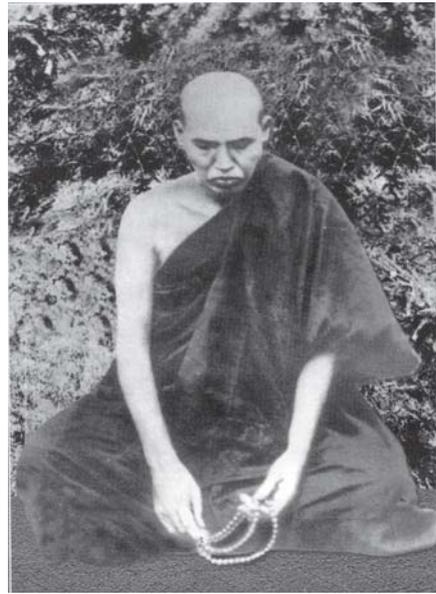
The Second Nibbāna is characterized by the total termination and the absolute non-revival of recurring sufferings related to the cycle of rebirths in the human and deva worlds of the Middle saṁsāra.

The Third Nibbāna is characterized by the total termination and the absolute non-revival of recurring sufferings related to the cycles of rebirths in the corporeal and incorporeal realms of the Brahma worlds constituting the Upper saṁsāra.

The First Great Nibbāna

With the elimination of attadiṭṭhi (delusion of believing in the existence of self) together with the accompanying tanhā (craving), the possibilities of all manner of immoralities (ducarita) and life in the netherworlds (apāya) are eliminated. From the time that a person eliminates the craving associated with the delusion of self (diṭṭhi sampayutta tanhā), he is freed from the dangers of immoralities (ducarita) and life in the netherworlds.

ကံ၊ ကျမ်းပြုအကျော် ကမ္ဘာကျော်
ဇာတိဘူရားကြီး
ဓမ္မဒီရဗျာနယ်
နိဗ္ဗာန်တရားဇာတိပျား
Dhamma on Nibbana
by
A LEDI SAYADAW
(နိဗ္ဗာန်) (Ledi Nibbān)

ဘာ ကိလေသာအပေါင်းတို့ ချုပ်ဆုံးကုန်ပျောက်ရာတရား။ သန္တိ ပကတိ ငြိမ်သက်အေးငြိမ်းသောတရား။ သုခ ပူပန်ကြောင့်ကြတောင့်တမှုကင်း၍ လွန်စွာချမ်းသာသောတရား။
သည် အတ္တတို့မှ ကင်းဆိတ်ရာတရား။
ကျ ပညာ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာတို့ဖြင့် ပိုင်းခြားစိတ်ဖြာလေ့လာတတ်မှ မြင်နိုင် သိနိုင်သော အရိယာတို့၏ ဒဿနဉာဏ်မြင်ဖြင့်သာ သိမြင်နိုင်သောတရား ဖြစ်၏။
၌ “လယ်တီနိဗ္ဗာန်တရားတော်များ” ကို ရန်ကုန်မြို့၊ နာဂလိုက်ဂူ ကလေးဝဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ကျေးဇူးဖြင့် မိခင်ဧရာဝတီတိုက်မှ ထုတ်ဝေ ခဲ့သော မြန်မာ-အင်္ဂလိပ်
(ဓမ္မဝိရ)

ပြီးစီးလေ၏။ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပယုတ်တဏှာကို ပယ်သတ်သည်က အစပြု၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
သည် ဒုစရိုက်ဘေး၊ အပါယ်ဘေးတို့မှ ကျွတ်လွတ်လေ၏။ ဤဘေးကြီးနှစ်ပါး
မှ ကျွတ်လွတ်ငြိမ်းအေးမှုကြီးကိုပင် ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာတော်၌ သဥပါဒိဿေယ
အသင်္ခတ ပထမ မဟာနိဗ္ဗာန်ကြီးဟူ၍ ဆိုအပ်ပေသည်။ ဤပထမနိဗ္ဗာန်ကြီး
သည် ပထမအရိယာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဒုတိယအရိယာ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်
ခံစားအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။
မိမိခန္ဓာ၌ အနတ္တဉာဏ်အမြင် ပေါက်ရောက်၍ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကြွင်း
အကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းပြီးသောသူသည် ခပ်သိမ်းသော ဒိဋ္ဌိအမှောက်အမှားတို့မှ
လည်း ကျွတ်လွတ်ကြလေ၏။ ခပ်သိမ်းသော အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှု
ကံဟောင်း၊ မကောင်းမှု ကံသစ်တို့မှလည်း ကျွတ်လွတ်ကြလေ၏။ နောင်အပယ်
သံသရာ၌ ဖြစ်လတ္တံ့သောအပါယ်ခန္ဓာ၊ အပါယ်ဘဝအနန္တတို့မှလည်း အတ္တဒိဋ္ဌိ
ကျွတ်လွတ်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အကြွင်းအကျန်မရှိ ကျွတ်လွတ်ကြလေ၏။
ထိုသူများ၏ ခန္ဓာအစဉ်မှာ အပါယ်ဘုံ၊ အပါယ်ဘဝ၊ အောက်ဘုံ၊ အောက်ဘဝ
သို့ လျှောက်မြ မမ္မတာလမ်းကြီးသည်လည်း ပျောက်ကွယ်လေ၏။ မိမိအလိုရှိ
ရာ သုဂတိဘုံဘဝ မြင့်သည်ထက်မြင့်ရာ ဘဝအဆက်ဆက်သို့ ‘ဆန်တက်ခြင်း
ဟူသော ဓမ္မတာလမ်းသစ်ကြီးတစ်ခုသည်သာ တည်ရှိလေ၏။
လူဘုံ၊ လူဘဝတွင်လည်း သီလသိက္ခာ အလိမ္မာယုတ်ညံ့သော
လူဘဝ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကိုယ်အင်္ဂါယုတ်ညံ့သော လူဘဝတို့မှလည်း ကျွတ်
လွတ်ရလေ၏။ သီလသိက္ခာ အလိမ္မာကြီးမြတ်သော လူဘဝ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာ
ကိုယ်အင်္ဂါမြင့်မြတ်သော လူဘဝ၌သာ ဖြစ်ရလေ၏။ နတ်ဘုံ၊ နတ်ဘဝတို့၌

Freedom from these two dangers itself should be termed as the
First Great Nibbāna, the attainment of the unconditioned
state(asankhata) or Nibbana with vestiges of defiling passions
and the aggregates of existence still remaining (saupādisesa).
This First Great Nibbāna is for the streamwinner (sotapanna
puggala), the saintly, purified person who has reached the first
stage and the once returner (sakadāgami puggala), the saintly,
purified person on the second stage on the way to nibbāna.
The person who has realized the concept that there is
no such thing as a soul in one's body (anatta ñāṇa) and has
totally eliminated the delusion of self(atta diṭṭhi) is freed from the
dangers of committing immoralities. That person is also is freed
from the results of immoralities committed in the past as well as
those committed in the present that consign one to life in the
netherworlds. From the moment that the delusion of self has
been eliminated, the liability to be reborn in the cycles of suffer-
ing in the never- ceasing vortex of lives in the netherworlds in the
guise of a denizen of these parts is dispensed with. For these
persons, the usual descent to the lower realms and a lowly life, or
in other words, to the netherworlds or as a being in these
netherworlds are eliminated. The new road for them is to rise from
one of the higher realms to the next higher ones.
Even in the world of human beings they are freed from a
life in the human world, they are relieved from a life of low moral
practice and intellect, lack of prosperity and happiness or physi-
cally disabled existence. They enjoy a human existence charac-

လည်း ထိုအတူပင်တည်း။

ထိုပထမနိဗ္ဗာန်၌ တည်သောသူသည် ပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ အရိယာအဖြစ် တည်လေ၏။ လောကီဘုံသားအဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်၍ လောကုတ္တရာဘုံသားဖြစ်၍ တည်လေ၏။ ပထမနိဗ္ဗာန်၌ တည်လေ၏။ ထိုသူသည် လူဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာဘုံတို့၌ ဘဝများစွာ၊ ကမ္ဘာများစွာ သံသရာ၌ ကျင်လည်ရငြားသော်လည်း သံသရာအလျဉ်၌ မြုပ်သောသွားခြင်း၊ မျောသောသွားခြင်းတို့ မရှိလေပြီ။

အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိနေကြသောသူတို့၏ သံသရာ၌ ကျင်လည်ခြင်းသည် မြစ်ရေအလျဉ်၌ ကျရောက်ခြောက်သွေ့သော သစ်တုံးကဲ့သို့ မြုပ်သောကျင်လည်ခြင်း၊ မျောသောကျင်လည်ခြင်းဖြစ်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ အကြွင်းအကျန်မရှိ၊ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်သောသူတို့၏ ကျင်လည်ခြင်းမှာမူကား မြုပ်သောကျင်လည်ခြင်း၊ မျောသောကျင်လည်ခြင်းလည်းမဟုတ်။ မြစ်ရိုးမြစ်စဉ်တစ်လျှောက်၌ သင်္ဘောကြီးငယ်တို့သည် အလိုရှိရာမြစ်စဉ်တစ်လျှောက် သွားလာ၍ နေဘိသကဲ့သို့ မိမိတို့အလိုရှိရာ သူဝတ်ဘုံဘဝတစ်လျှောက်သို့ သွားလာ၍သာ နေကြကုန်၏။ ဖြစ်လေရာဘုံဘဝ၌လည်း လောကီချမ်းသာ၊ လောကုတ္တရာချမ်းသာ နှစ်ပါးကို အစုံခံစားရလေ၏။ လူဖြစ်သောဘဝ၌ လူချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ဟု ဆိုအပ်သော ချမ်းသာနှစ်ပါးကို စွယ်စုံခံစားရလေ၏။ ထိုတွင် လူချမ်းသာကို ခံစားမှုကား ထင်ရှားသိသာပြီ။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို အဘယ်သို့ခံစားသနည်း ဟူမူကား-

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာခံစားပုံ

ဒုစရိုက်မှုကို ပြုကျင့်၍ နေသောသူများကို မြင်ရကြားရသည် ရှိသော် ဤသူများသည် ဒုစရိုက်အမှုကို ပြုကြပေ၏။ အပါယ်သို့ ကျရှာကြရလိမ့်မည်။ ငါ့မှာ ဤကဲ့သို့သော ဒုစရိုက်မှု ဘဝအဆက်ဆက် လွတ်ငြိမ်းပေပြီ ဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြီးစွာ ဖြစ်ရလေ၏။ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက် အစရှိသော အပါယ်ဘုံသား သတ္တဝါများကို တွေ့မြင်ရာ၌ ဤသတ္တဝါများသည် ဆင်းရဲတွင်းကြီး နက်နဲလေစွာ ငါ့မှာ ဤကဲ့သို့သော အပါယ်ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်ငြိမ်းပေပြီ ဟု ဝမ်းမြောက်ခြင်းကြီးစွာ ဖြစ်ရလေ၏။ ။

ဤကား နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ခံစားရပုံတည်း။

ဤ၌ လောကီချမ်းသာမှာ မျက်မြင်ဒိဋ္ဌဖြစ်ကြ၍ အလွန်ကြီးကျယ် ကောင်းမြတ်သည်ဟု ထင်ကြတတ်၏။ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှာ လွတ်ငြိမ်းမှုဖြစ်၍ အထည်ဝတ္ထုကို မမြင်ရသောကြောင့် ကြီးမြတ်သည်ဟု မထင်တတ်ကြ။ ထိုသို့ ကားမဟုတ်။ လောကီချမ်းသာတို့ထက် လွတ်ငြိမ်းမှုဟူသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာသည် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်၏။ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြာမန္ဒာတ်မင်းတို့၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာထက် ငရဲဘဝမှ အစဉ်ထာဝရလွတ်ငြိမ်းမှုသည် အဆ သိန်းသန်းကုဋေ မရေတွက်နိုင်အောင် ကြီးမြတ်၏။ ထို့အတူ နတ်မင်းကြီး၊ သိကြားမင်းကြီး၊ ဗြဟ္မာမင်းကြီးတို့၏ လောကီစည်းစိမ်ချမ်းသာထက် အဆ သိန်းသန်းကုဋေ မရေတွက်နိုင်အောင် ကြီးမြတ်၏။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ တော်ကြီးကို တွေ့ကြုံလိုသည်ဟု လွန်မင်းစွာ တောင့်တကြရာ၌ လောကီ ချမ်းသာအတွက်နှင့် တောင့်တကြရသည်မဟုတ်။ ဤလွတ်ငြိမ်းမှုဟူသော

terized by high moral practice, a life of wealth, prosperity, happiness and the enjoyment of amenities and an impeccable physique. This is the same for those born in the celestial realms.

The person who has established oneself in the First Nibbāna is freed from the life of a worldling (puthujhana) and assumes the life of a purified person (ariyā). This person is freed from existence as a worldling to become an inhabitant of the supramundane. This person becomes an inhabitant of the First Nibbāna. Though that person may be reborn many times either in the world of human beings, the world of celestial gods (deva) or the realms of the brahma supreme beings, he or she does not become one that is sucked into the vortex of the cycle of rebirths or bron away hither and thither along the raging torrent.

The progress of a person burdened with the delusion of self on this maelstrom of rebirths (samsāra) is like a dried-out log cast on a river, now going under the swirling waters and then being hurled along by the current. Those that have eliminated the delusion of self, however, travel serenely on this river, neither plunging into its depths nor being swept away every whichway. They are like ships that travel the riverine route putting into ports that they desire, ports that are good destinations (sugati), realms of existence where they enjoy both worldly and supramundane delights. When born as a human being, one enjoys the delights of being a human as well as that of nibbāna. What is meant by the term delights of being a human need not be elaborated on, but how does one enjoy the delights of nibbāna in this context?

Enjoying the Delights of Nibbāna

When one sees those that are committing immoralities, one realizes that these persons are destined for lives in the netherworlds in the future and one is comforted with the realization that one is spared from such a fate in all future lives. When one comes across denizens of the netherworlds such as a dog, pig, fowl or bird, one senses what great suffering these creatures are in, the realizing that one no longer will have to undergo this kind of suffering in the netherworlds, one is suffused with joy at this prospect. This is how the delights of nibbāna are enjoyed.

As the enjoyment of worldly goods and services are palpable and easily evident, these can be said to be greatly enjoyable. The enjoyment of nibbāna, on the other hand, is not easily evident as it consists of an exemption from turmoil. Actually, it is of far greater and grander proportions than the enjoyment of worldly wealth and prosperity. For instance, eternal freedom from the sufferings of hell is millions and billions of times far greater than enjoying the amenities of universal monarch. In the same way it is millions and billions of times far greater than enjoying the worldly amenities of either a celestial god, Sakka the king of gods or even a king of the Brahma supreme deities. The desire to be teachings of the Lord Buddha is not because one wants to sample the mundane delights, it is only for a chance to attain the exemptions from turmoil that nibbāna brings.

This is how an inhabitant of the First Nibbāna enjoys

THE 'LEDI' DHAMMĀ ON NIBBĀNA

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာအတွက်နှင့်သာ တောင့်တကြရကုန်၏။

ဤကား ပထမနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ခံစားရပုံတည်း။

ပထမမဟာနိဗ္ဗာန် ပြီး၏။

ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာန်

အကြင်အခါ၌ ဒိဋ္ဌိနှင့်မယှဉ်သော ကာမတဏှာကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်အပ်၏။ ထိုအခါ ကာမသုဂတိဘုံတို့၌ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လတ္တံ့သော ဘဝတို့ကို ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးစီးလေတော့၏။ ကာမတဏှာဟူသမျှတို့ကို လည်း ပယ်သတ်ခြင်းကိစ္စပြီးစီးလေတော့၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နောင်အနာဂတ် အခါ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော ကိလေသာ လှိုင်းတံပိုးတို့ဖြင့် ပြူးပြွမ်းသော ဒုစရိုက် ဒုရာဇီဝဘေး၊ အပါယ်လေးပါးဘေး ကာမသုဂတိဘဝတို့မှ ကျွတ်လွတ် လေ၏။ ဤကျွတ်လွတ်မှုကြီးကို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ သဥပါဒိသေသ ဒုတိယ နိဗ္ဗာန်ကြီးဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်သည်။ (တတိယ အရိယာ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ခံစားအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကြီးပေတည်း။)

ကာမတဏှာကြီးကို ပယ်ဖြတ်ခြင်းငှာ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခ အချက်တို့ကို ထင်လင်းစွာကြည့်ရှုရာ အနာဂါမ်မဂ်ကို ရသဖြင့် ထိုကာမတဏှာ ကြီးသည် အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းလေ၏။ ကာမတဏှာကြီး ချုပ်ငြိမ်းသည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လူ့အဖြစ်၊ နတ်အဖြစ်ကို ပေးနိုင်သော ကုသိုလ်ကမ္မဘဝတို့ သည်လည်းကောင်း၊ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာ အဆက်ဆက်တို့သည်လည်းကောင်း အကြွင်းအကျန်မရှိ ချုပ်ငြိမ်းကြလေကုန်၏။ လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာတို့၏ ဒုက္ခ အချက်ကို မြင်ရာ၌ ဥပမာကား-

မစင်သေတ္တာ ဥပမာ

မစင်ဘင်ပုတ် သေတ္တာကြီးတစ်ခုသည် ရှိလေရာ၏။ ထိုသေတ္တာ၏ ပြင်ပ၌ အနီ၊ အဝါစသော ဆေးအမျိုးမျိုး၊ ပိုး၊ ဖဲ၊ ကတ္တီပါ အစရှိသော အထည် အမျိုးမျိုး ခြယ်လှယ်လျက်ရှိ၏။ အတွင်း၌မူကား မစင်ဘင်ပုတ်တွေ အပြည့်ရှိ ၏။ ဘီးလူးကြီး၊ သဲကြီး၊ သဘက်ကြီး သုံးကောင်လည်းရှိ၏။ အဆိပ်ထန်သော မြွေဆိုး၊ ကင်းဆိုး အမျိုးမျိုးလည်း ရှိလေ၏။ မစင်ဘင်ပုတ်ကို စားသောက်၍ နေသော ပိုးလောက်တွေလည်း အပြည့်ရှိလေရာ၏။

ဤဥပမာ၌- ကာမဘုံသားတို့၏ခန္ဓာသည် မစင်ဘင်ပုတ်တို့ဖြင့် ပြည့် သော သေတ္တာကြီးငယ်နှင့်တူ၏။ တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ သုံးပါးသည် သေတ္တာ အတွင်း၌ရှိသော ဘီးလူးကြီး၊ သဲကြီး၊ သဘက်ကြီး သုံးကောင်နှင့်တူ၏။ ကျန်ရှိသော ကိလေသာအများသည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ရှိသော အဆိပ်ထန် သော မြွေဆိုး၊ ကင်းဆိုး အမျိုးမျိုးနှင့်တူ၏။ ဇာတိ၊ ဇရာဏ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ စသော ဒုက္ခအချက်များသည် ထိုသေတ္တာတွင်း၌ မစင်ဘင်ပုတ်တို့ကို စားနေကြ သော ပိုးလောက်အများနှင့်တူ၏။

ဤကား လူ့ခန္ဓာ၊ နတ်ခန္ဓာတို့၌ ဒုက္ခထင်မြင်ပုံတည်း။

ဒုတိယမဟာနိဗ္ဗာန်ပြီး၏။

(ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

the delights of nibbāna.

The Second Great Nibbāna

At that particular moment total annihilation of sensual desires that do not accompany delusive concepts occurs. This is the moment when rejection and extermination of forthcoming rebirths in the pleasurable worlds of sensual desires occur. This also accomplishes the rejection and extermination of all sensual desire. That person is then exempted from the roiling seas churned by the stormy waves of immoral conduct, pursuit of wrongful livelihood and the looming prospect of life in the netherworlds. This great exemption constitutes attainment of the second great nibbāna with the vestiges of passions and aggregates of existence still remaining (saupādisesa) in the sphere where the Lord Buddha's teachings are still extant. (This is the great nibbāna enjoyed by an anāgāmi, 'non-returner', the saintly, purified person on the third stage of attaining the ultimate delights of nibbā na)

Vividly discerning the sufferings extant in the corpus of aggregates of existence in human beings and celestial gods, in order to reject and eliminate the sensual desires, one attains the path of the anagāmi or 'non-returner', at which point all sensual desires are totally quelled. As soon as these sensual desires are quelled, all existence- generating moral actions leading to life of a human being or that of a celestial god as well as the whole series of forthcoming life forms as a human being or that of celestial god are utterly destroyed. The metaphor of beholding the sufferings in the life forms of a human being or that of a celestial god is but-

The metaphor of a trunkful of faeces

Imagine a trunk filled with faeces but decorated with various hues, carmine red,chrome yellow etc. on its exterior, and draped with all kinds of rich fabrics- silks, satin and velvet. Inside this trunk however, it is filled to the brim with faecos, Three horrid creatures an ogre, a ghost and a misshapen demon.....also live in this despicable mess. Poisonous snakes, scorpions and centipedes also infest it while it is also swarming with worms and maggots.

In this metaphorical account, the bodies of the inhabitants of the sensual realms are like this trunk. Craving (tanhā), pride (māna) and delusion (diṭṭhi) are like the trio made up of an ogre, a ghost and a demon. The rest of defiling passions are like the snakes, scorpions and centipedes infesting the trunk. The processes of birth (jarā), ageing (jarā), death (mraṇa), grief (soka) and lamentation (parideva) are like the worms and maggots swarming in that trunk.

This word picture depicts the sufferings borne by human beings and celestial gods.

This concludes the exposition on the Second Great Nibbāna.

(To Be Continue)

(စာမျက်နှာ ၁၇ မှ)

မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အမြင်နဲ့သိနေတဲ့ အိန္ဒြေဟာ အလွန်ကောင်းပေါ့ (မှန်ပါ)။
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ (ဓမ္မစကြာ)မှာလည်း (သတ္တဝါ) မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့အမြင်ရှိရမှာပါတယ်။ (ဓမ္မစက္ခုဥပပါဒိ)နဲ့ (သတ္တဝါ)မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ သိရတယ်။ (မှန်ပါ)။

ဝိဇ္ဇာဥပပါဒိ- က(အဝိဇ္ဇာ)မရှိတော့ဘူး

ညာဏ်ဥပပါဒိ- က (ဉာဏ်)နဲ့သိတာ။

(ဉာဏ်)က ဘယ်လို သိသလဲဆိုတော့ (အဝိဇ္ဇာ)ဆိုတာ အသိအမှားအမြင်မှားတဲ့(သတ္တဝါ)အသိကလာတာကိုး။ (သတ္တဝါ)ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက ကာမ(၁၁)ဘုံသားများ ဖြစ်ကြတဲ့နတ်ပြည်(၆)ထပ်က နတ်တွေ၊ လူ့ဘုံ(၁)ဘုံက လူတွေ၊ တိရစ္ဆာန်တွေ၊ အပါယ်(၄)ဘုံက အပါယ်ဘုံသားတွေကို လူပဲ၊ နတ်ပဲ၊ တိရစ္ဆာန်ပဲ၊ ပြိတ္တာပဲ၊ ငရဲသားပဲ လို့ ဒီလို (ပညတ်)တွေနဲ့ အရည်ကြီးမခေါ်ဘူး။ ဒီ(ကာမရာဂ)ရှိတဲ့ ကာမ(၁၁)ဘုံသားတွေကို ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုလို့ရအောင် သူတို့အားလုံး ကိုခြုံပြီး မြတ်စွာဘုရားက နမည်ပေးထားတဲ့ နာမည်က (သတ္တဝါ) လို့ ခေါ်ဆိုထားတယ်(မှန်ပါ)။ သမုတ်ထားတဲ့ အခေါ်က (သတ္တဝါ) ဒါပေမယ့် တကယ်မရှိဘူး... (မှန်ပါ)။

လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အခေါ်အဝေါ်တွေကို (သတ္တဝါ)လို့ ခေါ်တယ်။ (သတ္တဝါ)က မဟုတ်ရုံ၊ တကယ်ရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ အခေါ်အဝေါ်ပဲရှိတာ၊ ဒါကြောင့် “(သတ္တဝါ) မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ အသိဟာ အရေးအကြီးဆုံးပဲ” (မှန်ပါ)။(အဝိဇ္ဇာ)က ဘယ်က လာသလဲဆိုရင် ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ (သတ္တဝါ)လို့ သိတဲ့ အသိကလာတာ။ (သတ္တဝါ)အသိဖြစ်တော့ (ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ) တွေကဖြစ်ရတာ၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက (သတ္တဝါ)လို့ ယူတဲ့ (သညာ)ကို ပယ်ပြီး(အာယတန)(ဖြစ်ရာ၊ အစုအဝေး)လို့ ဒီလိုသိပါတဲ့၊ ဒီလိုသိမှ (ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ)တွေတုန်ပါတယ်လို့ ဟောပါတယ်။ (မှန်ပါ)။

(အာယတန)ကိုမြင်တဲ့ အမြင်က (ဖြစ်ရာ၊ အစုအဝေး)လို့ မြင်တဲ့အမြင်ကျမှ (ဓမ္မ)တွေကဖြစ်လာတဲ့ သဘောတရားအမြင်ဖြစ်လို့ (ဓမ္မာနုပဿနာ)ဖြစ်တယ်။ (ဝိညာဏ်)သိမှုဆိုတာ နဂိုကရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီအာယတန(၂)ခုစုဝေးမှ၊ တွေ့တိုက်မှ (ဝိညာဏ်)ဆိုတာ ဖြစ်ရတာကိုသိထားရမယ်။ ဒီ(၂)ခု ပူးမှ တွေ့တိုက်မှ ဝိညာဏ် (သိ)မှုဆိုတာ ဖြစ်ရတာ နဂိုကရှိတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒီလို(ဖြစ်)ပြီးတော့လည်း (ပျက်)သွားကြတာပါပဲ(မှန်ပါ)။

ဒီလိုဖြစ်တာက သိမ်မွေ့လို့ ရုတ်တရက်မမြင်နိုင်ဘူး စိတ်မစင်ကြယ်ရင်လည်းမမြင်ဘူး(သတိ)မပါ(ဉာဏ်)မပါရင်လည်း မသိနိုင်ဘူး၊ ဖြစ်တာ၊ ပျက်တာကို ဝိရိယ၊ သတိနဲ့ ပညာဆိုတဲ့ (ဉာဏ်) ကလေးနဲ့ အသာကလေးကြည့်ပြီး သိအောင် လေ့ကျင့်ယူမယ်ဆိုရင် (ဖြစ်ပျက်)ကို သိတာပါပဲ။ ဒီလို(ဓမ္မ)သဘာဝ(ဓမ္မ)သဘောတရားလေး တွေရဲ့ (ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှု)ကို မြင်နေရင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့၊ သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိတွေကနေ လွတ်တယ်(မှန်ပါ)။

(အာယတန)လေးတွေ ဖြစ်ပုံကိုပြရင် (ဥပမာ)ဆွမ်းခံ သွားရ အုံးမယ်လို့ သိရင် သိတာက (မနောစိတ်)က သိလို့ (မနာယတန) လို့ ခေါ်တယ်။ ဆွမ်းခံဖို့ (အာရုံ)က (ဓမ္မာယတန)ဖြစ်တယ်။ စိတ်ထဲက ဖြစ်တဲ့ (မနော)နဲ့ (ဓမ္မ)တို့ ၂ ခုတွေတိုက်လို့ ဆွမ်းခံဦးမယ်လို့ သိရတာ၊ ဆွမ်းက (ပညတ်) ဆွမ်းခံရဦးမယ်ဆိုတာ (ပညတ်အာရုံ) (ဓမ္မာရုံ)ပေါ့။ (ဓမ္မာယတန)နဲ့ (မနာယတန)ဆိုတဲ့ (အာယတန ၂) ခု ကို ခွဲခြားသိရမယ်။ ဒီမနက် ဆွမ်းချက်ဖို့ ဈေးသွားရအုံးမယ်ဆိုတာ ကလည်း ပညတ်အာရုံ(ဓမ္မာယတန)နဲ့ စိတ်ဖြစ်တဲ့ (မာယတန) ၂ ခု စုဝေးတာပဲ။ ဆေးလိပ်သောက်ချင်တာကလည်း ဆေးလိပ် (ပညတ်) အာရုံ(ဓမ္မာရုံ)နဲ့ စိတ်ထဲကဖြစ်တဲ့ မနောစိတ်(မနာယတန)(တို့ဖြစ်တဲ့ (အာယတန)၂ခုပဲ၊ မြင်တယ်၊ ကြားတယ်၊ နံတယ်၊ စားတယ်၊ ထိတွေ့တယ်ဆိုတာလည်း အတွင်းအပြင် အာယတန (၂)ခု စုဝေးပေါင်းစုမိမှ

သိရတယ်။ ဒီလို အာယတန(၂)ခု စုဝေးတွေ့လိုက်ပါလားလို့ သိသိပေးမှ (အဝိဇ္ဇာ)က လွတ်တယ် (ဝိဇ္ဇာဥပပါဒိ)ဖြစ်တယ်။ (မှန်ပါ)။

ဒီလို(အာယတန)၂ခုပဲလို့ ရှုနေတော့ နေရာတကာပါနေတဲ့ (ပညတ်)သိ(အဝိဇ္ဇာ)သိတွေ ပျောက်တော့တာပေါ့ (မှန်ပါ)။ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမအမြင်စွဲတွေ ပျောက်တော့တာပဲ။ (မှန်ပါ) ဒီလို ခန္ဓာ (အာယတန)တွေမှ မသိရင် (ပညတ်)သိနဲ့ပဲသိတော့ (အဝိဇ္ဇာ) ဖြစ်နေတော့ “ဓမ္မစက္ခုဥပပါဒိ” မဖြစ်တော့ဘူး။ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါအမြင်(အဝိဇ္ဇာ)နဲ့ မြင်တော့တာပေါ့။ ဒီလိုမြင် တော့ ချစ်မယ်၊ ခင်မယ်၊ ဒေါသဖြစ်မယ် (ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ) တွေ ဖြစ်ပြီပေါ့။ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခ)ဖြစ်ပြီပေါ့။ ဒါကြောင့် ဒီလို (အာယတန)အမြင်ရမှ (ဓမ္မစက္ခုဥပပါဒိ)ဖြစ်တာပဲ... (မှန်ပါ)။

(ပညတ်)သိက သူ့ကိုမြင်တယ်၊ ငါလိုက်မယ်၊ မိန်းမကို မြင် တယ်၊ ယောက်ျားကို မြင်တယ်ကအစ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါရယ်လို့ သိတယ်။ ဒီလိုမြင်တယ်၊ ဒီလို(ပညတ်)အသိ (ပညတ်) အမြင်ပဲရှိတော့ မင်တား၊ ဖိုလ်တားဖြစ်တဲ့ တားဆီးတဲ့ (နိဝရဏ) တွေ ဖြစ်တော့တာပေါ့။ ကာမဆန္ဒနိဝရဏ၊ ဗျာပါဒနိဝရဏတွေက ပေါ်လာ ပြီ (နိဗ္ဗာန်)မရောက်အောင် တားတော့တာပေါ့။ (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်)ဆက် တော့တာပေါ့ (ပညတ်) ကိုခွာပြီး ဓမ္မသဘောလေးတွေရှုမှ “ဓမ္မာနု အနုဓမ္မစာရီ” ဆိုတဲ့ တရားအားလျော်စွာ ကျင့်တာဖြစ်လို့ (နိဗ္ဗာန်) ရောက်တာပေါ့ (မှန်ပါ)။

ဒီလို (ပညတ်)တွေ မဝင်နိုင်တဲ့ (အာယတန)၂ခုတို့၏ စုဝေး ရာသဘောကို ပိုင်းခြားပြီး မြင်မြင်သွားရင် (ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ) တွေမဖြစ်တော့ဘဲ (သင်္ခါရ)နိမိတ်ကလွတ်ပြီး (ပဝတ္တိနိမိတ်)အမြင်မှာ အာကာသကောင်းကင်ကြီးကိုပဲ ဟာလာဟင်းလင်းကြီးဖြစ်ပြီး နေရတဲ့ သဘော ရင်ထဲမှာ အေးချမ်းပြီးနေရတဲ့သဘောတွေဖြစ်လာတယ်။ စင်စစ်တော့ (နိဗ္ဗာန်)ရောက်တာပဲ(မှန်ပါ)။

အတွင်းအာယတန(၆)ပါးနဲ့ အပြင် အာယတန(၆)ပါးတို့ တွေ့တိုက်စုဝေးတဲ့အခါမှ သံယောဇဉ် (၁၀)ပါးဖြစ်တယ် (မှန်ပါ)။

နွားဖြူနဲ့ နွားနက်တဲ့ထားတယ်ဆိုပါစို့၊ နွားဖြူက သံယောဇဉ် လား၊ နွားနက်က သံယောဇဉ်လား၊ ဘယ်ဟာ သံယောဇဉ်လဲလို့ မေးရင် ဘယ်လိုဖြေမလဲ၊ နွားဖြူလည်းမဟုတ်ဘူး၊ နွားနက်လည်း မဟုတ်ဘူး၊ နွားနှစ်ကောင်လုံးလည်းမဟုတ်ဘူး၊ နွားနှစ်ကောင်ကို ချီထားတဲ့ ကြိုးကမှ သံယောဇဉ်ပေါ့(ဥပမာ)

ရူပါရုံ(ရုပ်)အဆင်းက -နွားဖြူ

မျက်စိရုပ်က -နွားနက် ဆိုပါစို့

(ရူပါရုံ) နဲ့ (မျက်စိ) ကို သတ်သတ်စီမထားဘဲ မျက်စိကို (ငါ)မျက်စိလို့ ငါမြင်တယ်လို့ သဘောထားရင် ကြိုးချီတဲ့ (သံယောဇဉ်) ကြိုးဖြစ်သွားတယ်၊ နားနဲ့အသံမှာလည်း ငါကြားတယ်၊ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့မှာလည်း ငါနံတယ်လို့ သံယောဇဉ်ကြိုးချည်ထားတတ်ကြတယ်။ လျှာနဲ့ အရသာ၊ ကိုယ်နဲ့အတွေ့အထိ၊ စိတ်နဲ့ ကြံတွေးစရာတွေမှာလည်း ထို့အတူပဲ (ငါ)ပါရင် (ငါ) ဒီဋ္ဌိဝင်လာရင် (လောဘ၊ ဒေါသ)လည်းဖြစ် တယ်၊ (တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ)လည်းဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် (အာယတန)၂ ခုတို့ရဲ့ စုဝေးရာလို့ (ဉာဏ်)နဲ့ သိရင်၊ ငါ၊ သူ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ ပုဂ္ဂိုလ်(သတ္တဝါ)(ပညတ်)အမြင်မရှိတော့ (နိဗ္ဗာန်)ရောက်တာပဲ (မှန်ပါ)။

(သံယောဇဉ်)ဖြစ်ရင် ဖြစ်တယ်လို့ သိရင် (သတိပဋ္ဌာန်)ပေါ့၊ (ပညတ်)မပါအောင် အာယတန ၂ ခုတို့ရဲ့ စုဝေးရာအမြင်ပဲလို့ (ဉာဏ်) နဲ့မြင်ရင် သိရင် (ဝိပဿနာ)ဖြစ်တယ်။ (ပညတ်)ကွာပြီး (ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ)တို့က လွတ်ရင် (နိဗ္ဗာန်)ရောက်တာပေါ့ (မှန်ပါ)။

(ဆတ်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

ငြိမ်းချမ်းဦး၏ ဖြတ်သန်းချိန်ခါနီးနှင့် ပထမဦးစွာ
ဒုတိယအကြိမ် ထွက်ပြီ

သရဏဂုံတည်ပြီးသော သောတာပန်ဖြစ်ပါလျက် သရဏဂုံတည်ဆောက်သော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သမားတော်ကြီးငါးပါး

မောင်ထိန်ဝင်း (သစ်တော)

တစ်ရံခါသော် မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် စမြင်း(စားမြင်း) ဒေါသလွန်ကဲသော ကိုယ်တော်ရှိတော်မူလေ၏။ မြတ်စွာဘုရားအား အနီးကပ်ခစားပြုစုနေသော သမားတော်ကြီး ဇီဝကသည် ထိုစားမြင်းကို လျောကျစေသော ဝမ်းလျောဆေးကို မြတ်စွာဘုရားအား ဆက်ကပ်၍ ထိုရောဂါကို ပျောက်စေပြီးလျှင် သိဝိတိုင်းဖြစ်အဝတ်(သင်္ကန်းလျာပုဆိုး) ကို ဆက်ကပ်လျှင်ဒါန်းလေ၏။

အလွန်ထူးမြတ်သော အဝတ်အစုံ

မြတ်စွာဘုရားသည် အဝတ်လျှင်ဒါန်းခြင်းကုသိုလ်၏အကျိုးကို ဟောကြားတော်မူ၏။ ၎င်းဝတ္ထုဒါန အနုမောဒနာတရားတော်၏အဆုံး၌ သမားတော်ကြီး ဇီဝကသည် သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်လေ၏။

ထိုသမားတော်ကြီး ဇီဝက လျှင်ဒါန်းဆက်ကပ်သော သိဝိတိုင်းဖြစ်အဝတ်အစုံသည်ကား စက္ကပဇ္ဇောတမင်းက ဆရာဇီဝကအထံ ရောဂါကုစားခအဖြစ် ပို့အပ်သော အလွန်ထူးမြတ်သောအဝတ်အစုံဖြစ်သည်ဟု ဆိုလေသည်။

သမားတော်ဇီဝကကျောင်းဆောက်လှူဒါန်းခြင်း

သမားတော်ကြီးဇီဝကသည် သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသည့်နောက် ဤသို့ကြံစည်လေ၏။ “ငါသည် တစ်နေ့လျှင် နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ်မျှ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ဆည်းကပ်ရန်သွားသင့်၏။ မြတ်စွာဘုရားသီတင်းသုံးတော်မူရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်သည်ကား ရာဇဂြိုဟ်မြို့တော်အပြင်ဖက်၌ အလွန်ပင်ဝေးလံစွာတည်ရှိ၏။ ငါ၏သရက်ဥယျာဉ်သည်ကား အလွန်နီးပေ၏။ ထိုသရက်ဥယျာဉ်၌ ဗုဒ္ဓ၏ ကျောင်းတော်ကို ဆောက်လုပ်ရသော် ကောင်းလေစွ” ဟု ကြံစည်လေ၏။

သမားတော်ဇီဝကသည် ထိုသရက်ဥယျာဉ်၌ ကျောင်းကြီးကျောင်းငယ် အသွယ်သွယ်နှင့်တကွ ၁၈ တောင် အမြင့်ရှိသော ကြေးနီရောင်အဆင်း ရှိ တံတိုင်းကြီးကိုခတ်၍ ဗုဒ္ဓပူမုခ သံယံကအဖြစ် ရေစက်ချကာ လျှင်ဒါန်းလေသည်။ ဇီဝက သရက်ဥယျာဉ်ကျောင်းတော်ဟု ထင်ရှား၏။

ဇီဝကသုတ်အကျဉ်းချုပ်

သမားတော်ကြီးဇီဝကသည် မိမိဆောက်လုပ်လှူဒါန်းထားသော ကျောင်းတော်ကြီး၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားအထံတော်သို့ အချိန်နှင့်အမျှ ဆည်းကပ်သော် တစ်ချိန်သောကာလတွင် ဇီဝကသုတ်တော်ကို မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူလေ၏။ သမားတော်ဇီဝကအား အဓိကဦးတည်ကာ ဟောကြားတော်မူအပ်သောသုတ်တော်ဖြစ်သောကြောင့် ဇီဝကသုတ်ဟု တွင်လေ၏။

ထိုဇီဝကသုတ္တန်ဒေသနာတော်၌ မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ ရဟန်းများ မဘုဦးပေး (မစား) ကောင်းသော သားငါးများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ပြဟောကြားတော်မူသည်။

မြတ်စွာဘုရားနှင့် တကွရဟန်းတော်များ

မဘုဦးပေးကောင်းသော သားငါးများ

၁။ ဒိဋ္ဌိ-ရဟန်းတို့အကျိုးငှာ သားငါးတို့ကိုသတ်၍ ယူလာသည်ကို မြင်အပ်သော အသားငါး။

၂။ သုတ- ရဟန်းတို့အကျိုးငှာ သားငါးတို့ကိုသတ်၍ ယူလာအပ်သည်ဟု ကြားအပ်သော အသားငါး။

၃။ ပရိသက္ကိတ- ယုံမှားအပ်သောသားငါး။

ပရိသက္ကိတ ယုံမှားအပ်သော သားငါး (၃)မျိုး

(က) ရဟန်းတို့သည် ပိုက်ကွန်ထောင်ချောက်စသည်တို့ကို ဆွဲကိုင်ကုန်လျက် ရွာမှထွက်လာကြကုန်သော တော၌လှည့်လည်နေကြကုန်သော

လူတို့ကို မြင်ကုန်၏။ နောက်တစ်နေ့၌ ထိုရွာသို့ဆွမ်းခံဝင်ကုန်သော ရဟန်းတို့အား သားငါးဟင်းတို့ကို လောင်းလှူကြကုန်၏။ ထိုအခါရဟန်းတို့သည် ထိုသားငါးဟင်းကို သံသယဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤလူတို့သည် မနေ့ကငါတို့အတွက် သားငါးကို သတ်ကြလေကုန်သလော။ ဤကားမြင်ခြင်းကို အရင်းခံ၍ ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထိုသားငါးသည် မြင်ခြင်းကို အရင်းခံယုံမှားအပ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိပရိသက္ကိတ (သားငါး) မည်၏။

(ခ) ရဟန်းတို့သည် ပိုက်ကွန်ထောင်ချောက်တို့ကို ကိုင်ဆောင်၍ ရွာမှထွက်လာသော၊ တော၌လှည့်လည်သောလူတို့ကို ကိုယ်တိုင်ကား မမြင်ရ။ ထိုအကြောင်းကို တဆင့်စကားကြားရကုန်၏။ နောက်တစ်နေ့၌ ထိုလူတို့သည် ထိုရဟန်းတို့အား သားငါးဟင်းလျာများဖြင့် ဆွမ်းဟင်းလောင်းလှူကြကုန်၏။ ထိုအခါရဟန်းတို့သည် ကြားရသောစကားကို အခြေခံ၍ ဤလူတို့သည် မနေ့က ငါတို့အကျိုးငှာ သားငါးတို့ကို သတ်ကြလေသလောဟု သံသယဖြစ်ကုန်၏။ ဤကား ကြားခြင်းကိုအရင်းခံ၍ ယုံမှားသံသယဖြစ်ခြင်းတည်း။ ထိုသားငါးသည် ကြားခြင်းကိုအရင်းခံ၍ ယုံမှားအပ်သောကြောင့် သုတပရိသက္ကိတ (သားငါး) မည်၏။

(ဂ) ထိုမြင်ခြင်းကြားခြင်း အရင်းမခံပဲ၊ သက်သက်ငါတို့အတွက် သတ်ထားတဲ့ အသားငါးတွေများဖြစ်နေမလားဟု ယုံမှားခြင်းဖြစ်ပါမူ ထိုသားငါးသည် မြင်ခြင်းကြားခြင်းမှလွတ်သော သက်သက်ယုံမှားအပ်သောကြောင့် တဒုဘယ ပိမုတ္တ ပရိသက္ကိတ (သားငါး) မည်၏။

ဒိဋ္ဌိသုတပရိသက္ကိတ အစွန်း (၃)ပါးငြိသော သားငါး

ထိုဒိဋ္ဌိသုတပရိသက္ကိတအစွန်းသုံးပါးငြိသော သားငါးတို့ကို ဘုရားရှင်နှင့်တကွ ရဟန်းများ မဘုဦးပေးမသုံးဆောင်အပ်ပေ။ ၎င်းဒိဋ္ဌိသုတပရိသက္ကိတအစွန်းသုံးပါးတို့မှလွတ်သော သားငါးတို့ကိုသာ ဘုဦးပေးသုံးဆောင်ကောင်းပေသည်။ ဤသည်ကား ဇီဝကသုတ်အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်လေသည်။

သရဏဂုံတည်ပြီးသော သောတာပန်ဇီဝက

သရဏဂုံပါဠိရွတ်ဆိုရာ၌ မှတ်သားဖွယ်

သမားတော်ကြီးဇီဝကသည် မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူသော ထို ဇီဝကသုတ္တန်ဒေသနာတော်ကို နာယူရသောအခါဝယ် တရားဒေသနာတော်အတွင်းသို့ စိတ်နှစ်မြုပ်သက်ဝင်သွားပြီး အလွန်ကြည်ညိုခြင်းအဓိဂမသမ္ပုါဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ဖြစ်ရာမှ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏တရားတော်ကို ချီးမွမ်းအံ့ဩထောမနာခြင်းပြုလိုသည့်စိတ်များ တဖွားဖွားဖြစ်ပေါ်လာရာမှ အောက်ပါအတိုင်း သရဏဂုံပါဠိတော်ကို ရွတ်ဆိုလိုက်လေ၏။

“သော ဟံဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံယဉ္စာ- မြတ်စွာဘုရားထိုအကျွန်ုပ်သည် ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကိုလည်းကောင်း၊ ရဟန်းသံဃာတော်တို့ကိုလည်းကောင်း ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ပါ၏ဘုရား. . .” ဟု သရဏဂုံစကားဖြင့် ချီးကျူးလျှောက်ထားလေသည်။

“သောဟံ ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံယဉ္စာတိ။ အယံ အာဂတဖလော ဝိညာတသာသနော၊ ဒိဋ္ဌိသစ္စော အရိယသာဝကော၊ ဣပံပန ဓမ္မဒေသနံ ဩဂါဟေန္တော၊ ပသာမံ ဥပ္ပါဒေတွော ဓမ္မကထာယ၊ ထုတိ ကရောန္တော ဝေမာဟ. . .” (ပံ-၂၊ ၅-၃၆)

မောင်ထိန်ဝင်း
(သစ်တော)

(စာဖတ်ရှာ ၁၉ မှ)

ပူဇော်ရန် ၄ ဂါထာပါဠိနိဿယ ရေးသားစီရင်တော်မူ၍ ပူဇော်တော်မူခဲ့လေသည်။

မဟာမုနိဘုရားကြီး ပူဇော်ရန် ၄ ဂါထာ

- ၁။ နေဝါယ် ဘရင်္ဂ မဟာပုဏ္ဏား ပဇ္ဇာနော မေယဝိဇ္ဇာ။
- စန္ဒာပိ သူရိယော ယာဘာ၊ သမန္တာစဒိသာ အယာ။
- ၂။ ဘူကာသံ ဟူဘာသံကုဝ၊ အာဒိဗ္ဗတိ ပုနပုနံ။
- အစေတနံ စ စေတနံ၊ ဝသန္တရံဝ ကုဗ္ဗရံ။
- ၃။ နိစ္စလံ စာလာ ဘူဇတိ၊ မိတေယော စန နောကာသာ၊
- ကျန္တာ နန္ဒာ ဗုဒ္ဓဂုဏာ၊ အဟတ္တရာ မဟာမုနိ၊
- အဓိန္ဒိယာ တေဗျာပါဒိ၊ ဝန္တာဂုဟံ ဥပါဂမိ။
- ၄။ မကုဋာတုလသမ္ပန္နံ၊ မကုဋံ ရတနစိတံ။
- မကုဋော သုရာဇာ အဒါ၊ မကုဋံ ဓမ္မစာရဒါ။

၁။ အယ်အာဘာ၊ ဤအရောင်တို့သည်၊ ပဇ္ဇာနော၊ ပစ္စုန်ကာလ ဌါ၊ မေယဝိဇ္ဇာ၊ မိုးတိမ်မှပျက်သော လျှပ်စစ်ရောင်ကဲ့သို့။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်းကျင်ဖြစ်သော၊ ဒိသာစ- အရပ်မျက်နှာမှလည်းကောင်း၊ အယာစ၊ ကောင်းကင်မှလည်းကောင်း၊ မဟာပုဏ္ဏား၊ အဖန်တလဲလဲ၊ အာဘာ-အာဘာတိ၊ လွန်စွာတောက်ပ၏။ ဘရင်္ဂ၊ သောက်ရှူးကြယ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ စန္ဒာပိ သူရိယောယာဘာ၊ နေရောင်လရောင်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ နေဝဟောတိ၊ မဟုတ်။

၂။ ဘူကာသံ၊ မြေတောင်ကောင်းကင်အလုံးသည်။ ဟူဘာ သံကုဝ၊ ပူဇော်အပ်သော ရွှေမီးပန်းကဲ့သို့၊ ပုနပုနံ၊ အဖန်တလဲလဲ။ အာဒိဗ္ဗတိ၊ လွန်စွာတောက်ပ၏။ (ရောင်ခြည်တော်အဖွဲ့) အစေတနံ၊ စိတ်စေတနာ မရှိသော။ ဝသန္တရံ၊ မြေအပြင်ကို စေတနံ၊ စိတ်စေတနာ ရှိသော ကုဗ္ဗရံ- ကုဗ္ဗရံကုဝ၊ မြေပြင်ရန်အောင် ဆန္ဒပြောင်ကဲ့သို့၊ နဒါ ပေတိ၊ ကြည်ဟည်းစေ၏။ (တော်လဲသံအဖွဲ့)။

၃။ နိစ္စလံ၊ အမြဲတည်သောမြေကြီး မြင်းမိုရ်ယုဂန္ဓိရံစသည် ကို စာလဲ-စာလန္တော၊ တုန်လှုပ်စေလျက်၊ အဘူဇတိ-အာဘူဇာပေတိ၊ ချာချာလည်စေ၏။ မိတေယောစ၊ မိတည်းဘုရားသခင်သည်လည်း၊ န၊ ဖန်ဆင်းတော်မူသည်မဟုတ်၊ အနောကာသာ၊ မိတည်းမာရ်နိမ်ပွင့်ချိန်မတိုင်လေသေး။ (မြေကြီးတုန်လှုပ်အဖွဲ့)ဟေ၊ အိုသူတော်ကောင်းအပေါင်းတို့၊ ဗုဒ္ဓဂုဏာ၊ ဘုရားကျေးဇူးတော်တို့သည်။ ကျန္တာ-ကိ အန္တာအဆုံးရှိကုန်သလော၊ အနန္တာ၊ အဆုံးမရှိကုန်၊ မဟာမုနိ မြတ်သော မုနိဖြစ်တော်မူသော ရုပ်ရောင်တော်ဘုရား၊ တေဗျာဘာဒိ-တေပိအာဘာ ဒေယော၊ ထိုရောင်ခြည်တောက်ပခြင်းမြေကြီးကြည်းတည်းတော်လည်းခြင်း၊ မြေတုန်လှုပ်ခြင်းအစရှိသည်တို့သည်လည်း အဟတ္တရာ အဟောအတ္တရာ ဩဝါဒအဖွဲ့အစည်း၊ အဓိန္ဒိယာ၊ မကြံနိုင်ကုန်ပါဘုရား၊ အဟံ၊ အကျွန်ုပ်သည် သုဝတ္ထာယ၊ ချမ်းသာသုံးဖြာရပါစေခြင်း အကျိုးငှာ၊ ဝန္တာမိ၊ ရိုသေမြတ်နိုးရိုးပါ၏။ ဥပါဂမိ၊ နေ့ညဉ့်မပြတ် ဆည်းကပ်ပါ၏။

၄။ မကုဋံ- မကုဋဘူတံ၊ လူသုံးပါးတို့၏ မကုဋံသရဖူဖြစ်တော်မူသော။ အတုလသမ္ပန္နံ၊ အတုမရှိသော မြတ်စွာဘုရားကို မကုဋော၊ တိုင်းသား ပြည်သူလူအပေါင်းတို့၏ မကုဋံညွှန်စစ်ဖြစ်တော်မူသော သူရာဇာပြည်ကြီးသခင် အရှင်မင်းကောင်းသည်၊ ရတနစိတံ၊ နဝရတ်ကိုးဖြာ ရတနာတို့ဖြင့် မွမ်းမံခြယ်စီအပ်သော မကုဋံ၊ မကုဋံ ရတနာမြတ် တန်ဆာကို။ အဒါ၊ လှူတော်မူလေပြီ၊ တေနပုညေန၊ ထိုကောင်းမှုကြောင့်၊ သာမိ-ပြည်ထဲသခင်အရှင်မင်းမြတ်သည်၊ မကုဋံ-မကုဋသင်္ဂဟ၊ တရားတကာတို့၏ အထွဋ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဓမ္မ-ဓမ္မ အရဟတ္တဖိုလ်တရားမြတ်ကို ဓာရဒါ၊ ဆောင်စွမ်းနိုင်သည်၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေသတည်း။

စီရင်တော်မူသော
ဓမ္မဝီရိယသင်္ဂဟ

The First Myanmar Buddhist monastery Opens in Finland.

ဖင်လန်နိုင်ငံတွင် ပထမဆုံးသော
မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း
Kuopio, Finland, Mar 5, 2009.

ဖင်လန်နိုင်ငံ ကူပီယိုမြို့တွင် ပထမဆုံးသော မြန်မာ- ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာပြု ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းကို ဇန်နဝါရီလ ၃ ရက်နေ့က မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးငါးပါးတို့ဖြင့် စတင်ဖွင့်လှစ်လိုက်သည်ဟု အင်တာနက်သတင်းတစ်ရပ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသည်။

အင်္ဂလန်နိုင်ငံ လန်ဒန်မြို့ရှိ သာသနာ့ ရံသီဝိဟာရကျောင်းမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသာသနာပြု မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးများက အဆိုပါ ဖင်လန်နိုင်ငံ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၌ ကြွရောက်သီတင်းသုံးကာ သာသနာပြုတော်မူကြမည်ဆိုသည်။

ဖင်လန်နိုင်ငံရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာလူမျိုး ၃၀၀ ကျော် ထိုနေ့က ကျောင်းဖွင့်လှစ်ပွဲသို့ တက်ရောက်ကြပြီး သံဃာတော်များအား လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းလေးပါးနှင့်တကွ ဝတ္ထုပစ္စည်းများကို ထောက်ပံ့ပေးလှူကြသည်ဟု ၎င်းဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း ဂေါပကအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး ဦးကျော်ဌေးက ပြောသည်ဆို၏။

အဆိုပါ ဖင်လန်နိုင်ငံ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းကို အစစအရာရာပြည့်စုံအောင် နောက်ထပ်သုံးနှစ်တာမျှ ဖန်တီးတည်ဆောက်သွားရန် စီစဉ်ထားရှိကြောင်းဖြင့်လည်း ၎င်းက ရှင်းပြသည်။

၎င်းမြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း တည်ထောင် ဖွင့်လှစ်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သောငွေကြေးများကို ဖင်လန်နိုင်ငံရောက် မြန်မာများနှင့် ဥရောပနိုင်ငံများမှ ဗုဒ္ဓဘာသာမြန်မာများက ထည့်ဝင်လှူဒါန်းကြသည်ဟု အဆိုပါ အင်တာနက်သတင်းတွင် ဖော်ပြသည်။

နိဗ္ဗာန်ဆော်

မြတ်စိန္တေရည်စူးလို့
 ကြည်နူးဘွယ်၊ ဒီကြေးစည်
 တေးသံကမြည်
 ဆွမ်းချက်မီ
 ရည်ရွယ်ကာ ထပါစို့။
 မေတ္တာတွေပို့...။
 တို့ရွာမှာ ဒီအသံ
 ကြားရလေဟန်
 တို့တောဟန် မူမပျက်အောင်ပ
 စဉ်ဆက်သာ စောင့်ကာထိန်းကြတယ်
 နိဗ္ဗာန်ဆော် ညီငယ်အပေါင်းရယ်တို့
 စုပေါင်းကာ ညီညာထပါစို့
 ပြည်မြန်မာ အေးစေကြောင်း။
 မေတ္တာရေလောင်း...။
 ဩော်...။ ချစ်ပါစေကြောင်း...။ ။

ဝင်းနိုင်(ဗိုလ်ရန်ပြေ)

၁၃၁၅ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်တန်းစာပေပညာရေးအဖွဲ့(ဗီ.အမ်.အမ်.အမ်)အသင်းကြီးမှ ကြီးမှူးကျင်းပသော

ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာပွင့်ပွဲကြီးအတွက် မြို့မ အမျိုးသမီးကျောင်းတွင်

ဆရာတော် “အရှင်ဇနကာဘိဝံသ”

ဟောကြား ဆုံးမဩဝါဒပေးတော်မူသော တရားတော်

**(ပုဂံအပတ်မှအဆက်)
လမ်းစဉ်တ မှားနေတာလား၊ လမ်းမှန်ပေါ်
မလျှောက်နေတာလား။**

အမှန်တော့ ဘုရားပွင့်တော်မူလာတာတော့ ချမ်းသာဖို့ အမှန်ဘဲ။ ဟုတ်တယ်။ တို့ . အထူးသဖြင့် ဘုန်းကြီးတို့အနားမှာကပ်နေတဲ့ မြန်မာလူမျိုးများ ဆင်းရဲနေတာလည်း အမှန်ဘဲဖြစ်နေတယ်။ ဒီတော့ ဘယ်လိုစဉ်းစားမလဲ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက ဘာနဲ့တူသလဲ ဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ အင်မတန်ကျွမ်းကျင်နားလည် တဲ့ ဆေးဆရာကြီးများ သမားတော်ကြီးများနဲ့ တူ တယ်။ အဲဒီသမားတော်ကြီးဆိုမှာ နဂိုက မယုံကြည် လျှင် မသွားဘဲနေဖို့ရှိတယ်။ ယုံကြည်လျှင်လည်း သမားတော်ကြီးပြောတဲ့စကားတွေကို အပြည့်အစုံ နားထောင်ဖို့လိုတယ်။ မိမိဘာမှမသိတာနဲ့ဘဲ နား မထောင်လို့တော့ မဖြစ်ပါဘူး။ သမားတော်ကြီးကို ယုံကြည်လို့ သူ့ဆီကိုသွားလျှင်လည်း သူက ဘာကို မစားနဲ့လို့ဆိုရင် မစားနဲ့။ ဘယ်လိုနေပါဆိုလျှင် နေပေါ့။ အဲဒီလိုနေပါလျက်သားနဲ့ ရောဂါမပျောက် လျှင် သမားတော်ကြီးရဲ့ တာဝန်ပေါ့။ သူက ဒီလို နေပါလို့ ဆိုတယ်။ ကိုယ်က ဟိုလိုနေတယ်။ သူက ဒီအစာကို မစားပါနဲ့ဆိုတယ်။ ကိုယ်က စားတယ်။ ဒါဆိုရောဂါ မပျောက်ဘူး။ သမားတော်ကြီး တာဝန် မဟုတ်ပါဘူး။

**ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုတာ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ လောကီ
ဘဝချမ်းသာပေးနိုင်လို့လား။**

အခု ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကလည်း သံသရာအတွက် သံသရာဒုက္ခမှ လွတ်အောင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရအောင် ဟောတော်မူတာကိုတော့ ထားပါဦးလေ။ ဒီပရိသတ်နဲ့ ဘုန်းကြီးတို့ တစ်ဆင့် ပြောရမှာကိုး။ ဒီလောကကြီးပွားရေးကို ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်က ဟောတော်မူပါတယ်။ အားလုံး နားလည်တဲ့

**“ဗဟုသစ္စ သိပ္ပံ၊ ဝိနယောစ၊
သုသိက္ခိတော၊**

**သုဘာသိတာစ ယာဝါစာ၊ တေမင်္ဂလ
ဗုတ္တံ”** တဲ့

ဘုရားကဟောတော်မူတယ်။ **ဗဟုသစ္စ**- ဆိုတာ အခုကလ သုတေသနအဓိပ္ပာယ်မျိုးကိုပဲ ရောက်တယ်။ **ဗဟုသစ္စ**-များသောအကြားအ မြင် အတွေ့အကြုံရှိတဲ့သူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ များစွာ ကြားနာမှတ်သားရခြင်းဆိုတဲ့ မင်္ဂလာတရား လည်းကောင်း ဆိုတော့ သုတေသနအများကြီး လုပ် ရတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့စာတွေ အားဖြင့် ပထဝီကို များစွာ တတ်ရလိမ့်မယ်။ ဆိုပါတော့ ကလေးဖြစ် လျှင်လည်း ကလေးအားလျော်စွာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပထဝီဝင်ကို ကျွမ်းကျင်ရလိမ့်မယ်။ စာတွေ့တင် မဟုတ်ဘူး။ လျှောက်ပြီးတော့ လှည့်ရပတ်ရပေလိမ့် မယ်။ ဘယ်ရွာမှာ ဘယ်နယ်မှာ ဘယ်အရပ်မှာ ဘာပစ္စည်းတွေရှိတယ်ဆိုတာတွေ သိရပေလိမ့်မယ်။ တော်တော်လေး အဆင့်တန်းမြင့်တဲ့သူတွေက ဟို နိုင်ငံခြား ဒီနိုင်ငံခြားမှာ သွားပြီးတော့ ဘယ်နိုင်ငံမှာ ဘာရှိတယ်။ ဘာရှိတယ်ဥစ္စာတွေကို လေ့လာရပေ လိမ့်မယ်။ **ဗဟုသစ္စ** ဆိုတဲ့တရားတော်က သူ ခေတ်နဲ့သူ့အခါနဲ့လျော်စွာ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ဘယ် နိုင်ငံနဲ့မှ မဆက်သွယ်တဲ့အခါတုန်းကဆိုရင်တော့ မြန်မာနိုင်ငံပတ်ဝန်းကျင်ကို ကျွမ်းကျင်တယ်ဆိုတဲ့ များကြီးမတ်ကြီးတွေက အုပ်ချုပ်နေကြတာဘဲ။ နောက်တော့ အင်္ဂလိပ်တို့ ပြင်သစ်တို့နဲ့ ဆက်သွယ် လာတဲ့အခါကြတော့ . . . ဝန်ကြီးဦးကောင်းတို့ ဘာတို့ အင်္ဂလန်တို့ ပြင်သစ်တို့ကိုသွားလို့ သုတေသနလုပ် ကြတယ် မဟုတ်လား။ ပြန်လာတော့ ဟိုမှာ စက်ရုံ ကြီးတွေ ဘယ်လိုဖြစ်နေတယ်။ ဘယ်လိုကြီးစားနေ ကြတယ်ဆိုတာ မှတ်တမ်းတွေရလို့ မန္တလေးမှာ

စက်ရုံတွေတည်ကြပြီ မဟုတ်လား။ ဒီတော့ **ဗဟု သစ္စ** ဆိုတဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်၊ သမား တော်ကြီးရဲ့ စကားတော်ကို တစ်ချက်မှ မလိုက်နာ ဘဲနဲ့ တောသူတောင်သားတွေ ရိုင်းစိုင်းဖျင်းအနေတဲ့ ဥစ္စာဟာ ဘုန်းကြီးတို့ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကြောင့်လား။ စကား နားမထောင်တတ်တဲ့ လူတွေကြောင့်လား။ အဲဒါကို ကောက်ချက်ချကြည့်ပါ။ ဘုရားကိုတော့ ဘုန်းကြီး စိတ်ထဲမှာ ဘာမှချွတ်ယွင်းချက် ရှာလို့မရပါဘူး။

**ဗုဒ္ဓတရားတော်ရဲ့အဆုံးအမသည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်
ရာ တိုးတက်မှုကို အားပေးရဲ့လား။**

သိပ္ပံ- လက်မူပညာအတတ်ကို တတ် ရခြင်းလည်းကောင်း ဆိုတော့ဟာ အမြင်က ကိုယ့် ပတ်ဝန်းကျင်က လက်မသားလေးဘာလေး အဲဒါ လေးလောက်ပဲမြင်နေတော့။ **သိပ္ပံ**- ဆိုတဲ့ သိပ္ပံ ပညာရဲ့ ခေတ်ကျတော့က များများကျယ်၊ အများ ကြီးကျယ်သွားတဲ့ဟာတွေက **သိပ္ပံ** ထဲမှာ အကုန် လုံး ပါဝင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ခေတ်အားလျော်စွာ ချဲ့ချဲ့၊ ချဲ့ချဲ့ပြီးတော့ တရားတော်ကို သုံးသပ်သွား ရမှာပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့စကားကို ဘုန်းကြီးတို့ ထိပ်တန်းဆိုတဲ့ ရန်ကုန်တို့လိုက ဘယ်လောက်လိုက် နိုင်သလဲ။ **ဗဟုသစ္စ သိပ္ပံ** ဆိုတာကိုပဲ ဘယ် လောက် လိုက်နိုင်သလဲ? မလိုက်နိုင်လို့ အောက် တန်းကျတာက ဘုရားရဲ့အလိုတော်၊ ဘုရားရဲ့ တာဝန်မဟုတ်ပါဘူး။ လုပ်ပါရဲ့သားနဲ့ အောက်တန်း ကျတယ်ဆိုလျှင်တော့ ဟုတ်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရား ရဲ့ ဟောတဲ့အကြောင်းအရာကိုက မပြည့်စုံလို့ ဖြစ် မှာပါ။ အခုတော့ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘဲလား။ မြတ်စွာ ဘုရားက အပြည့်အစုံဟောထားတယ်။ ဒီတော့တာ ပြန်ပြောပါဦးမယ်။

ကျင့်သူတိုင်းမှာ ချမ်းသာရ

မြတ်စွာဘုရားက ဉာဏ်ရောင်အလင်း ကို ပေးတော်မူဖို့ရန် ဘုရားအဖြစ်နဲ့ ပွင့်တော်မူလာ လို့ (၄၅) ဝါ တရားတော်တွေကို ဟောတော်မူတဲ့ ဥစ္စာ၊ အားလုံးအချုပ်အားဖြင့် ဉာဏ်ပေးချင်တာပဲ။ ဉာဏ်ပေးတရားတွေပါပဲ။ ဒီတရားတော်ကို ကောင်း ကောင်းသိလို့ရှိလျှင် လောကီသမားရဲ့ လောက ဉာဏ်ဟာ ထိပ်တန်းရောက်သွားတယ်။ ဓမ္မသမားက မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်အထိ ထိပ်တန်း ရောက် သွားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ၄၅ ဝါ တရား

(စာမျက်နှာ ၂၉ ဆို)

အေးအတူ ပူအမျှ

မျိုးမြင့် (အောင်လ)

တူလေး၊ တူမလေးတို့ရေ...။
ဆင်းရဲအတူ ချမ်းသာမကွဲ အေးအတူ
ပူအမျှ အစဉ်ထာဝရ လက်တွဲမဖြတ်စတမ်း ဘဝခရီး
လမ်းကို လျှောက်လှမ်းကြမယ်ဆိုတဲ့ စကားကို ကြား
ဖူးကြမယ်ထင်ပါရဲ့။ အဲဒီလို ဘဝခရီးအဖော်ကောင်း
ဖြစ်မှသာလျှင် စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစားထိုက်တယ်
ဆိုတဲ့ ရှေးဟောင်းသာဓကရဲ့ဗျာဓိတယ်ကွဲ့။ မကြား
ဖူးကြသေးရင် ပြောပြဦးမယ်နော်။

နတ်လူတို့ရဲ့ ဆရာဖြစ်တော်မူတဲ့ ဘုရားရှင်
ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်
သူကြွယ်တစ်ယောက်နှင့် ဇနီးမယားတို့ဟာ ရွာငယ်
တစ်ရွာမှာ ကြွေးမြီတောင်းပြီးပြန်လာကြပါတယ်။
လမ်းခရီးမှာ တောင်တစ်ခုကိုတွေ့မြင်ရတော့ ဇနီး
က ခင်ပွန်း ဖြစ်တဲ့သူကြွယ်ကို အချစ်စမ်းလိုစိတ်နဲ့
မေးခွန်းတစ်ခု မေးပါတယ်။

“အရှင်...။ ဟိုရှေ့ကတောင်ဟာ ရွှေ
တောင်ဖြစ်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ကျွန်မကို ရွှေအနည်းငယ်ခွဲ
ပေးပါမည်လော...”

“ရှင်မ...။ သင် ဘယ်လို မိန်းမလဲ။
သင့်ကို တစ်စုံတစ်ခုမျှ မပေးနိုင်” ဟု ယတိပြတ်
ပြောဆိုပါတယ်။

ထိုအခါ မယားဖြစ်သူက ဤယောက်ျား
ကား စိတ်နှလုံးမာကျောလှပေသည်ဟု စိတ်မှာတွေးပြီး
မကြည်မလင်ဖြစ်သွားရှာပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့...။ သူကြွယ်လင်မယား ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်အနီးသို့ ရောက် ရှိသွားတဲ့ အခါ
ကျောင်းတော်မှာ ခေတ္တဝင်ရောက်ပြီး ရေသောက်
ကြပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ ထိုသူကြွယ်
လင်မယားတို့ သောတာပန်ပတ္တိဖိုလ်၌ တည်မည်ကို
ကြိုတင်သိမြင်၍ အသင့်စောင့်မျှော်နေပါတယ်ကွယ်။
ရေသောက်ပြီးနောက် မြတ်စွာဘုရားထံ ဆည်းကပ်
လျက် ရှိခိုးဖူးမြော်လာချိန်မှာ သူကြွယ်လင်မယားကို
မြတ်စွာဘုရားက ပဋိသန္ဓာရ ပြုပါတယ်။

“သင်တို့ ဘယ်အရပ်သို့ သွားကြသလဲ”
“အရှင်ဘုရား...။ ကြွေးမြီတောင်းရန်
ရွာငယ်သို့ သွားကြပါတယ်...”

“ဒကာမ...။ သင်၏ခင်ပွန်းလင်သည်
သင့်အကျိုးစီးပွားကို အလိုရှိပါရဲ့လား။ သင့်အား
ကျေးဇူးပြုပါရဲ့လား...”

“အရှင်ဘုရား...။ အကျွန်ုပ်သည် ဤ
ယောက်ျားအား အလွန်ချစ်ပါ၏။ ဤယောက်ျား
ကား အကျွန်ုပ်ကို မချစ်ပါ။ ယနေ့ခရီးသွားရာ လမ်း
၌ တောင်ကိုမြင်လျှင် ဤတောင်-ရွှေဖြစ်ခဲ့သော်
အကျွန်ုပ်အား အနည်းငယ်ပေးပါမည်လောဟု

မေးစဉ်...။ သင် ဘယ်လိုမိန်းမလဲ၊ တစ်စုံတစ်ခုမျှ
မပေးနိုင်ဟု ဆိုပါတယ်။ ဤယောက်ျားကား စိတ်ခိုင်
မာလှပါတယ်ဘုရား...။” ဟု လျှောက်ထားပါသတဲ့။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားက-
“ဤယောက်ျားသည် ထိုသို့ပြောဆိုပြား
သော်လည်း သင်၏ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အောက်မေ့သည့်
အခါ အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ကို ပေးဖူးပြီ...” ဟု
မိန့်တော်မူကာ အောက်ပါအတိတ်ဇာတ်ကိုဆောင်
လျက် ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်
မှာ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး မင်းပြုပါတယ်။ ဘုရားအလောင်း
ဟာ ဗြဟ္မဒတ်မင်းရဲ့ အမှုကိစ္စမှန်သမျှကို စီမံဆောင်
ရွက်ပေးရတဲ့ ပညာရှိအမတ်ဖြစ်ပါသတဲ့။ တစ်နေ့မှာ
မိမိထံသို့ ခစားလာတဲ့ အိမ်ရှေ့မင်းသားကို မင်းကြီး
မြင်လျှင် “ဤမင်းသားသည် ငါ၏ထီးနန်းအား လုယူ
လိမ့်မည်” ဟု သံသယစိတ်ဖြစ်ပေါ်သဖြင့်-

“အမောင်...။ သင်သည် ငါအသက်ရှည်
သမျှ ကာလပတ်လုံး ဤမြို့၌ မနေရ။ အရပ်တစ်ပါး
၌ နေချေ။ ငါသေလွန်မှ လာ၍မင်းပြုလော့...”
ဟူ၍ အမိန့်ပေးလိုက်ပါတယ်။ အိမ်ရှေ့မင်းသားလည်း
ဖခင်မင်းမြတ်ရဲ့ အာဏာကို မလွန်ဆန်နိုင်သဖြင့်
ဇနီးမယားကိုခေါ်၍ ဗာရာဏသီပြည်မှ ထွက်ခွာ
ခဲ့ပြီး ပစ္စန္ဒရာဇ် အရပ်၌ တောသို့ဝင်လျက် သစ်ရွက်
မိုးသောက်နန်းဆောက်လုပ်ကာ သစ်သီးသစ်ဥတို့ကို
ရှာဖွေစားသောက်နေပါသတဲ့။

ကောင်းကင် နက္ခတ် ကို ကြည့်လျက်
မင်းကြီးကွယ်လွန်ပြီဟု သိရှိလျှင် ဗာရာဏသီပြည်သို့
ပြန်လာပါတယ်။ လမ်းခရီးတွင် တောင်တစ်လုံးကို
မြင်၍ မယားက အိမ်ရှေ့မင်းသားကို အချစ်စမ်းလို
၍ -

“အရှင်...။ ဤတောင်သည် ရွှေဖြစ်
ခဲ့သော် အနည်းငယ်ပေးပါမည်လော” ဟုမေးပါတယ်။
မင်းသားက- “ရှင်မ။ သင်ကား ဘယ်လိုမိန်းမလဲ။
သင့်အား တစ်စုံတစ်ခုမျှ မပေးနိုင်...” ဟူ၍ ပြန်
ပြောတဲ့အခါ-

“ငါကား- ဤလင်ကို ချစ်ခြင်းကြောင့်

လိုက်ပါခဲ့ရ၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် ဤသို့ဆိုတိ၏။
တကယ်ပေးရခြင်းမဟုတ်ဘဲ နှုတ်ဖြင့် ဟန်ဆောင်
ပေးရခြင်းကိုပင် တွန့်တို၏။ အလွန်ခိုင်မာသော
စိတ်နှလုံးရှိ၏။ မင်းဖြစ်သော် ငါ့အားအဘယ်မှာ
ကောင်းသောအမှု ပြုလိမ့်မည်နည်း...” ဟု တွေးတော
အောက်မေ့ကာ စိတ်နှလုံးမသာမယာရှိလေသတဲ့။
အိမ်ရှေ့မင်းသည် ဗာရာဏသီပြည်သို့
ရောက်လျှင် မင်းအဖြစ်ရရှိ၍ မယားကိုလည်း
မိဖုရားကြီးအရာ၌ ထားခြင်းဟူသော စည်းစိမ်မျှသာ
ပေးပါတယ်။ ထိုထက်ပို၍ ပေးကမ်းမြတ်နိုးခြင်းမရှိ။
မိမိ၏ ချစ်အပ်သောမယားကြီးဟူ၍ပင် အသိမရှိ။
ဤအဖြစ်ကိုသိသော ဘုရားအလောင်းပညာရှိအမတ်
သည်-

“ဤမိဖုရားကြီးကား မင်းကြီးအား
အလွန်ကျေးဇူးပြုခဲ့ပေ၏။ ဆင်းရဲခံကာ တောသို့
လိုက်၍နေခဲ့၏။ ယခု မင်းကြီးကား ဤမိဖုရားကို
ဂရုမစိုက်ဘဲ အခြားမိန်းမတို့နှင့် မွေ့လျော်နေ၏။
ဤမိဖုရားကြီးအား အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ရအောင်
ငါ ပြုလုပ်မည်...” ဟု ကြံစည်နေပါတယ်။

တစ်နေ့သ၌ ပညာရှိ အမတ်သည်
မိဖုရားကြီးထံသို့ ဝင်ရောက်ခံစားပြီးလျှင်-
‘အရှင်မိဖုရားကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်
တို့ထံမှ ထမင်းဖိုးမျှပင် ဆုတော်လာဘ်တော်များ
မရဖူးသေးပါ။ အဘယ်ကြောင့် မေ့လျော့နေပါ
သနည်း...။’ ဟု လျှောက်တင်ပါတယ်။

“ဖခင်...။ အကျွန်ုပ်ရပါမူ၊ ဖခင်အား
လည်း ပေးပါမည်။ မရပါမူ အဘယ်မှာပေးနိုင်မည်
နည်း။ ဤမင်းကြီးကား ပစ္စန္ဒရာဇ်မှ ပြန်လာရာခရီး
အကြား၌ တွေ့သည့်တောင်ကို ရွှေဖြစ်ခဲ့သော်
အနည်းငယ်ပေးပါမည်လောဟု မေးရာတွင်ပင်-
ဘယ်လိုမိန်းမလဲ။ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ငါပေးနိုင် ဟု
ပြောခဲ့ဖူးပါသည်” ဟူ၍ ပြောကြားပါတယ်။

“အရှင်မိဖုရား...။ ယခုပြောသည့်အတိုင်း
မင်းကြီးရှေ့မှာ ပြောပုံပါသလား”

“ပြောပုံပါသည်”

“အရှင်မိဖုရား...။ ကောင်းပါပြီ။ အကျွန်ုပ်

မင်းကြီးထံသွားနှင့်ပါမည်။ မကြာမီ အရှင်မိဖုရား လာခဲ့ပါ။ အကျွန်ုပ်ကမေးလျှင် ယခုပြောသည့်အတိုင်း ပြောပါ။ . . ” ဟု လျှောက်ထားလျက် မင်းကြီးထံသို့ သွား၍ ခစားနေပါတယ်။ မိဖုရားကြီးရောက်လာ သောအခါ-

“အရှင်မိဖုရားကြီး။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်တို့ထံမှ ဆုလာဘ်တော်များ မရဖူးသေးပါ” ဟု စတင်၍ မေးလျှောက်ပါတယ်။

မိဖုရားကြီးကလည်း ယခင်ပြောဆိုခဲ့ သည့်အတိုင်း မကြောက်မရွံ့ရဲဝံ့စွာပြောဆိုသတဲ့ ကွယ်။ ထိုအခါ မင်းကြီးသည်-

“ပညာရှိအမတ်၊ ပညာရှိတို့သည် မိမိ ပြုလုပ်နိုင်သောအမှုကိုသာလျှင် ပြောဆိုကြသည် မဟုတ်ပါလော။ မပြုလုပ်နိုင်သော အမှုကို မပြော ဆိုရာ၊ ပြောဆိုပါလျက် မပြုလုပ်နိုင်သူကို ပညာရှိ တို့ ကဲ့ရဲ့ကြကုန်၏။ ” ဟု မိန့်ဆိုပါတယ်။

မင်းကြီးရဲ့စကားကို ကြားရလျှင် မိဖုရား ကြီးသည် မင်းကြီးအား လက်အုပ်ချီလျက်-

“အရှင်အား ရှိခိုးပါ၏။ အရှင်သည် သစ္စာအရာတွင်လည်းကောင်း၊ တရားအရာတွင် လည်းကောင်း တည်နေပေ၏။ တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ် ၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ရောက်သော်လည်း သစ္စာ၌ မွေ့ လျော်ပေ၏။ ”

မင်းကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ခိုးမွမ်းသော မိဖုရားကြီးရဲ့စကားကို ဘုရားအလောင်း ပညာရှိ အမတ်ကြားလျှင်-

“အရှင်မင်းကြီး၊ လင်ဆင်းရဲသောအခါ ဆင်းရဲအတူတူ . . .

လင်ချမ်းသာသောအခါ ချမ်းသာအတူတူ အေးအတူပူအမျှဖြစ်သော မယားသည်သာ မယား မြတ်ဖြစ်ပါ၏။ ရွှေငွေဥစ္စာကြွယ်ဝချမ်းသာသူအား မယားပေါများခြင်းမှာ အံ့ဖွယ်မဟုတ်ပါ။ ”

ဟု လျှောက်ထားပြီး ဆက်လက်၍-

“အရှင်မင်းကြီး. . . ဤ မိဖုရားကြီး ကား အရှင်ဆင်းရဲသောအခါ တော၌အတူဆင်းရဲ ခံခဲ့ရ၏။ ဤမိဖုရားကြီးအား ချီးမြှောက်သင့်လှ၏” ဟု လျှောက်တင်တဲ့အခါ မင်းကြီးလည်း မိဖုရားကြီး အား အလုံးစုံသော စည်းစိမ်တို့ကို ပေးသနားတော် မူပါတယ်။

ဤဒေသနာတော်ကို ဆောင်တော်မူ၍ သစ္စာကိုပြသည့်အဆုံး၌ သူ့ကြွယ်လင်မယားလည်း သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်ကြပါတယ်ကွယ်။

က- တူလေး၊ တူမလေးတို့လည်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာတူမကွာဘဲ ထာဝစဉ်လက်တွဲနိုင်မယ့် ပါရမီ ပြည့်ဖက်ကို ရှာဖွေတွေ့ရှိနိုင်ကြပါစေလို့ ဆန္ဒပြု လိုက်ပါတယ်။

ကျမ်းကိုး၊ ငါးရာငါးဆယ်နိပါတ်တော်၊ သုစ္စဇောတ်၊ မျိုးမြင့်(အောင်လံ)

(စာမျက်နှာ ၂၇ မှ)

တော်တွေဟာ ဉာဏ်ချည်းပေးတဲ့ တရားတော် တွေချည်းပါပဲဆိုတော့ တစ်ခုပြောမယ်။ အသိ ဉာဏ်တွေက လောကီအသိဉာဏ်တွေပေးတယ် ဆိုတော့ တချို့အသိဉာဏ်တွေက တချို့အလုပ် တွေက မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားတော်နဲ့ ဆန့်ကျင် ပြီးတော့ ဆိုပါတော့။ အကုသိုလ်လုပ်ငန်းတွေရော ဘာတွေရောပါနေလျှင်ရော ဘုရား။ မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့ တရားတော်နဲ့ ဘယ်လိုနေမတူနဲ့ဆိုတော့ ဒီနေရာမှာလေ “သဗ္ဗ သုတ် အတီရေထ၊ ဟိနမုတ္တာစ မဇ္ဈိမာ”။

သဗ္ဗသုတ်- အတတ်ပညာဟူသမျှကို၊ ဟိနမုတ္တာစ မဇ္ဈိမာ- အညံ့စား၊ အလတ်စား၊ အထက်တန်းစား အားလုံးကို အတီရေထ- သင် ကြား၍ ထားရာ၏။ အားလုံးအတတ်တွေ သင်ထား ပါတဲ့။ ကောင်းတဲ့အတတ်တင် မဟုတ်ဘူး။ ဘာအ တတ်ဖြစ်ဖြစ် သင်ထားစမ်းပါ။ အညံ့စားအတတ် တွေပါ သင်ထားစမ်းပါ။ အလယ်အလတ်ရော၊ အထက်တန်းရော၊ အတတ်တွေ သင်ထားလိုက်စမ်း ပါ။ ဒီတော့ ဘာအတတ်ကျန်နေလဲ။ အခု မြန်မာ ပြည်မှာသုံးနေတဲ့ အင်ဂျင်နီယာအတတ် ကျန်သေး လား၊ ဆရာဝန် အတတ်ကျန်သေးလား၊ ဘယ် အတတ်ကျန်သေးလဲ။

သဗ္ဗသုတ် အတီရေထ၊ ဟိနမုတ္တာစ မဇ္ဈိမာ

သဗ္ဗဿ အတ္ထံ ဇာနေယျ နစပါပံ ပယောဇယေ။

အားလုံးအတတ်ရဲ့အကျိုးအပြစ်ကိုတော့ သိကြပါ။ သိပြီးတော့ အားလုံးတော့ အသုံးချမယ်လို့ မကြံ နဲ့လေ။ တတ်တော့တတ်ထားပါ။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တိုက်တွန်းချက်က ကုန်ပြီမဟုတ် လား။ ဉာဏ်တော်ပေးတာ မှန်ပါတယ်။

သမာဓိဆိုတာ ဉာဏ်၏ရှေ့ပြေး

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက စဉ်းစားတယ်။ ဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သဏ္ဍာန်မှာမှ ဉာဏ် ကြီးလာနိုင်သလဲ။ သမာဓိတော- သမာဓိရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ယထာဘူတ-အမှန်အတိုင်း၊ ဇနာတိ- သိနိုင်၏။ ပဿတိ- မြင်နိုင်၏။ တရားတော်က သမာဓိရမှ ဉာဏ်ကထက်လာတယ်။ မြန်မာလူမျိုး တွေကို ဘုန်းကြီးအားမရလို့ ပြောနေတာ။ သမာဓိရမှ ဉာဏ်ထက်ပါတယ်။ ဒီတော့ သမာဓိက ဘယ်လိုမှ ရနိုင်ပါသတန်းလို့ တစ်ဆင့်ဘုန်းကြီးတို့ ကျမ်းစာ ဘုန်းကြီးတို့ တရားတော်က စုံလွန်းလို့ သမာဓိက ဘယ်တော့မှ ကြီးကျယ်လာနိုင်ပါသလဲဆိုတော့ “သန့်ရှင်းမှု”။

သန့်ရှင်းမှုနှစ်မျိုး

တစ်နေရာမှာ ဝတ္ထု ဝိသဒဏ်ရိယာ အဓ္မတ်ဟာဟိနုဓိလိဝတ္ထု- သန့်ရှင်းမှုကို ပြုခြင်း လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်ရှိဖို့ သမာဓိရှိရအောင်ဟာ၊

အတွင်းရော အပြင်ရော သန့်ရှင်းအောင် နေရမယ်။ ဘယ်လောက်ကောင်းထားတုန်း။ အပြင်က ဘာတွေကို သန့်ရှင်းရမလဲဆိုတော့ ဥပမာ- ဒီဓမ္မာရုံဆိုပါတော့ အားလုံးအမှိုက်သရိုက် ဘာမှ မရှိစေရဘူး။ သန့်ရှင်းရမယ်။ အထားအသိုတွေ ဘာတွေအကုန် သန့်ရှင်းရမယ်။

အသေးစိတ်ပါမကျန် ဆုံးမတတ်တဲ့မဟာဉာဏ်ကြီး ရှင်။

မြတ်စွာဘုရားက ဘုန်းကြီးတို့ကျောင်းတွေ မှာ အားလုံးပရိသတ်ကတော့ ကျောင်းတွေကို မြင်ဖူး တဲ့ ပရိသတ်ကတော့ တမျိုးထင်မယ်နော်။ ကျောင်း တွေမှာ ဒီကျောင်းက ဆိုပါတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ကျောင်း၊ ဒီကျောင်းထဲမှာလည်းပဲ စာသင်ခန်း စာသင်တဲ့ ကျောင်းလို့ဆိုတော့ ဒီလိုပဲ စားပွဲတို့ဘာတို့ ရှိတယ် ဆိုပါတော့။ ဒီကျောင်းကို ငယ်ရွယ်တဲ့သူများက ဆရာသမားနေတဲ့ ကျောင်းကိုရှင်းလင်းတော့မယ် လို့ဆိုတော့ စားပွဲတို့ ထိုင်ခုံကြီးငယ်တို့ အားလုံး အပြင်ဘက် ထုတ်ထားရတယ် (စာက အတီအကျ နော် ဘုန်းကြီးလုပ်ပြောနေတာ မဟုတ်ဘူး) ထုတ် တုန်းက မှတ်ထားပါတဲ့ ဒီစားပွဲက ဒီနားမှာ နေတယ်။ ဒီထိုင်ခုံက ဒီနားမှာနေတယ်။ ဒီရေခွက်က ဒီနားမှာ နေတယ်။ ဒီလိုမှတ်ပြီးမှ ထုတ်ပါ။ ထုတ်ပြီးလို့ အပေါ်ကို ကြည့်လို့ရှိရင် ပိုးမျှင်ကလေးတွေ ဘာတွေရှိတယ်ဆိုပါတော့။ နံရံကို ကြည့်လို့ရှိရင် မှာလည်း ပိုးမျှင်ကလေးတွေ ဘာလေးတွေရှိတယ် ဆိုပါတော့။ အပေါ်ကစပြီး သာသကလေး လှဲပါတဲ့။ အပေါ်က စလှဲပါလို့ သေသေချာချာ ဆိုတယ်။ နံရံတို့ ဘာတို့မှာ၊ အကယ်၍ ဆေးသုတ် ထားလို့ရှိရင် အဝတ်ကို သေချာရေစွတ်၊ ရေစွတ်ပြီး တော့ ညှစ်၊ ပြီးတော့ သာသကလေး ဆေးရောင် မပျက်အောင် ပွတ်ပေးပါ။ ပြီးတော့မှ ဒီအောက် တစ်လျှောက် ရှင်းလင်းပြီးတော့မှ ခုံတွေဘာတွေ က ရှင်းနေတုန်း နေလှန်းထားပါ။ နေလှန်းတာလည်း တော်တော်လေးလှန်းပြီးပြီဆိုတော့မှ သူ့နေရာနှင့်သူ ပြန်ပြီးတော့ ထားပါ။ ဒါကျောင်းတွင်းမှာ။ ကျောင်းပြင် တံမြက်စည်းလှ တော့မယ်လို့ဆိုရင် ဖုံရုံတဲ့ဘက်ဆိုရင် အရမ်းမလှဲ ပါနဲ့။ ရေဖြန်းလှဲပါ။ ပြီးတော့ လေတို့ဘာတို့တိုက် တယ် ဆိုလို့ရှိရင် တောင်ဘက်က တိုက်တယ်ဆိုလို့ရှိရင်၊ တောင် ဘက်က တံခါးတွေပိတ်ထားလိုက်ပါဦး။ အတွင်းမှာ ဖုံဝင်မှာစိုးလို့။ မြောက်ဘက်က လေလာရင် မြောက်တံခါးတွေကိုပိတ်၊ တောင်တံခါးတွေကို ဖွင့်။ နွေအခါမှာ အင်မတန်ပူလို့ရှိရင် နေရောင်ဝင် မှာစိုးလို့ တံခါးတွေကို ပိတ်ထား။ ညနေ နည်းနည်း အေးတဲ့အခါ တံခါးတွေကိုဖွင့်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော် မြတ်က သန့်ရှင်းမှု ဘယ်လောက်များအသုံးပြုတယ် ဆိုပါသလဲဆိုတဲ့ဥစ္စာထင်ရှားလှပါတယ်။

ဆရာတော် အရှင်နေကာဘိဝံသ (ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည်။)

(စာမျက်နှာ ၉ မှ)

ပါ၏ဟု လျှို့ဝှက်ထားသော တံကျင်တိုင်ကိုမှီ၍သာနေလေသည်။ မဏ္ဍုလရသေ့၏ ကိုယ်ပေါ်မှသွေးပေါက်တို့သည် ဒီပါယနရသေ့ကိုယ်ပေါ်သို့ တစ်စက်စက်ကျနေလေ၏။ သွေးများခြောက်သော အခါ တစ်ကိုယ်လုံး မည်းနက်သော အတွက်တို့ဖြစ်နေ၏။ ဒီပါယန ရသေ့အား(ကဏ္ဍဒီပါယန)ဟု အမည်တွင်လေ၏။ ရှေးကပီပတ်ဖြစ်လေသည်။

နံနက်လင်းလျှင် ပုန်းကွယ်နားထောင်နေသော အစောင့်တို့က ရသေ့နှစ်ပါးပြောနေသော စကားတို့ကို မင်းကြီးအား သွားရောက်၍ လျှောက်ထားလျှင် မင်းကြီးမှ ငါမစုံစမ်းပြုမိချေပြီဟု ရသေ့တို့ထံ သွား၍ အပြစ်မရှိကြောင်း သိရသည့်အတွက် တံကျင်ကို နုတ်စေသည် နုတ်၍မရချေ။ ထိုအခါ ရသေ့ကမင်းကြီး ငါတံကျင်လျှိုခံရသည်မှာ ရှေးဝိပါက်ကံကြောင့်သာဖြစ်၏။ ရှေးဘဝက လက်သမား၏ သားဖြစ်စဉ်က ယင်တစ်ကောင်ကို သေးငယ်သော ပင်လယ်ကသစ်သားဖြင့် စအိုဝမှ ထိုးခဲ့ဖူးသော ကံကြောင့်ဖြစ်ပါ၏။ ထိုကသစ်သားသည် ယင်ငယ်၏ ကိုယ်တွင်း၌ပင် ရှိနေ၏။ ထိုကသစ်သားကြောင့် ယင်မှာမသေ အသက်အတိုင်း နေပြီးမှသေရလေ၏။ သို့အတွက်ကြောင့် ငါ့ကို အသက်ရှင်စေလိုလျှင် တံကျင်ကိုမနုတ်ပါနှင့် အရေနှင့် အညီသာဖြတ်၍ ပေးကြပါဟု ပြောလေ၏။ မင်းချင်းတို့လည်း ရသေ့၏ အလိုအတိုင်းလုပ်ပေး၏။ ထိုအခါမှစ၍ (အာဏိမဏ္ဍုလရသေ့)ဟု တွင်လေသည်။ မင်းကြီးသည် ရသေ့နှစ်ဦးတို့ကို ဥယျာဉ်တော်၌ နေစေပြီး လုပ်ကျွေးလျှာခြားလေသည်။ ကဏ္ဍဒီပါယန ရသေ့သည် မကြာမီပြန်သွားလေ၏။

သစ္စာဆိုခြင်းကြောင့် မြွေဆိပ်များကျ

မဏ္ဍုလရသေ့သည် ဘုရားအလောင်း ဒီပါယနရသေ့ပြန်လာသည်ကြား၍ ဆွမ်းအဖျော်တို့စီမံ၍ သားမယားတို့နှင့် ကျောင်းသို့လာလေ၏။ မဏ္ဍုလရသေ့၏ သတင်းကို ပြောဆို နေကြစဉ် သားငယ်သည် ကစားရင်းမြွေကို ကံခံရသဖြင့် မြွေဆိပ်တက်ပြီးထိုနေရာ၌ပင် လဲကျသွားလေသည်။ မိဘတို့သည် သားကိုပွေ့ချီ၍ ရသေ့ထံဆေးကုသပေးရန် တောင်းပန်ကြလေသည်။ ရသေ့က ငါသည် ဆေးဝါးလည်းမသိ၊ မန္တန်လည်းမတတ်ပါဟုဆိုသော် အရှင်ဘုရား သူငယ်အပေါ် မေတ္တာထား၍ သစ္စာပြုပါဟု လျှောက်ထားကြ၏။

*ဘုရားလောင်းရသေ့၏ သစ္စာစကားမှာ 'ငါသည် ရသေ့ရဟန်းဖြစ်သည်မှ ခုနစ်နှစ်သာ ပျော်မွေ့ခဲ့ပါ၏။ နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်လုံးလုံး ရသေ့ရဟန်းဘဝတွင် မနေချင်ဘဲ၊ မပျော်မွေ့ဘဲ နေခဲ့ရ၏။ ဤမှန်သောသစ္စာစကားကြောင့် သူငယ်၏ မြွေဆိပ်တို့ ကျဆင်း၍ အသက်ချမ်းသာပါစေသတည်းဟု သစ္စာပြုလိုက်သည်နှင့် မြွေဆိပ်တို့သည်

ဦးခေါင်းမှ ရင်ဘတ်အထိ ကျဆင်း၍ သူငယ်သည် သတိရလာ၏။ မျက်တောင်များ ခတ်လာ၏။ ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းရသေ့က ငါ၏ အစွမ်း ဤမျှသာဖြစ်သည်။ ဖခင်ဖြစ်သူမှ သစ္စာဆိုပေဦးဟု တိုက်တွန်းလေသည်။

*ဖခင်ဖြစ်သူက ငါ၏ အိမ်တွင် အလှူမဏ္ဍပ်ကြီးဖြင့် နေစဉ်လျှာခြားနေပါ၏။ ငါသည် အလှူခံများအား သဒ္ဓါတရားမရှိဘဲ၊ မလှူချင်ဘဲ လှူဒါန်းနေရပါ၏။ ဤမှန်သော သစ္စာစကားကြောင့် သားဖြစ်သူ၏ မြွေဆိပ်များ ကျပါစေသတည်းဟု ဆို၏။ မြွေဆိပ်တို့သည် ခါးအထိကျ၍ လှုပ်ရှားလာ၏။

*မိခင်ဖြစ်သူ၏ သစ္စာစကားမှာ ငါသည် ငါ၏ လင်သားအပေါ်၌ သားကိုကိုက်သည် မြွေဟောက်နှင့်အတူ မချစ်မနှစ်သက်ပါ။ ငါသည် ဤမှန်ကန်သော သစ္စာစကားကြောင့် ငါ၏ သားကိုယ်ပေါ်မှမြွေဆိပ်တို့သည် ကျပါစေသတည်းဟု သစ္စာပြု၏။ မြွေဆိပ်အား လုံးကျ၍ သားငယ်သည် ပကတိကောင်းသွားလေ သည်။

*ထို့နောက် သူကြွယ်က ဘုရားအလောင်း ဒီပါယနရသေ့အား အရှင်ရသေ့၊ ရဟန်းဘဝမှာ ငြီးငွေ့ပါလျက် ဘာကြောင့်နှစ်ပေါင်းငါးဆယ်ကျော်မျှ ဆက်နေသနည်းဟု လျှောက်ထားလေလျှင် ရသေ့က သူကြွယ်ဒါယကာ ငါရသေ့ရဟန်းဘဝကို ငြီးငွေ့၍ လူထွက်ပြီးပြန်လာလျှင် လူအပေါင်းတို့က ဒီပါယနသည် ကလေးများကဲ့သို့ စိတ်မတည်ကြည်ဟု ကဲ့ရဲ့ကြခြင်းကို မခံလို၍ အောင့် အည်းသည်းခံ နေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ရှင်းပြလေ သည်။

*ရသေ့က သူကြွယ်အား မေးမြန်းလေသည်။ သင်သည် စေတနာမပါဘဲ မလှူချင်ဘဲ အဘယ်ကြောင့် မဏ္ဍပ်ကြီးထိုးပြီး နေစဉ် လှူဒါန်းနေသနည်းဟုမေးလေသည်။ ကျွန်ုပ်မလှူဒါန်း၊ မပေးကမ်းဘဲ နေပါက လူအပေါင်းတို့က ဆွေခုနစ်ဆက်မှာ အညံ့ဆုံး အဖျင်းဆုံး လူဘဲဟု ကဲ့ရဲ့ကြမှာ ကြောက်၍သာ လှူနေရပါသည်ဟု ရှင်းပြလေသည်။ ထို့နောက် သူကြွယ်က မိမိမယားအား ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် သင့်ကို လက်ထပ်ပေါင်းသင်းခဲ့သည်။ ငါ့ကို မချစ်ကြောင်း တစ်စုံတစ်ရာ မရိပ်မိပါ။ အရိပ်အယောင်မျှပင် မပြုခဲ့၊ မချစ်ဘဲနှင့် ဘာကြောင့် ငါ့ကို ပေါင်းသင်းနေပါသနည်းဟု မေးလေသည်။

*ဇနီးမယားဖြစ်သူက အရှင်အကျွန်ုပ်တို့ အမျိုးမှာ ဆွေခုနစ်ဆက်ကစ၍ မိမိ၏ လင်ယောက်ျားကို ပစ်ခဲ့ပြီး အခြားယောက်ျားကို မယူခဲ့ဖူးကြပါ။ ဆွေခုနစ်ဆက်ထိန်းသိမ်းခဲ့သော ဝုဏ်သိက္ခာကို ဖျက်သော မိန်းမဟု ကဲ့ရဲ့မခံလို၍ သင်၏ အပြုအမူတို့ကို မချစ်မနှစ်သက်ဘဲ အောင့်အည်းသည်းခံ၍ ပေါင်းသင်းရခြင်းဖြစ်ပါသည်ဟု

ရှင်းပြလေသည်။ ထို့နောက် သူကြွယ်ဇနီးက ရသေ့ကြီးရှေ့မှာပင် ချစ်လင်သူကြွယ်အား အရှင်အကျွန်ုပ်သည် သားကို ချစ်ခြင်းကြောင့် မပြောသင့်သော စကားကို ပြောဆိုမိပါသည် ခွင့်လွှတ်တော်မူပါဟု ကန်တော့၍ တောင်းပန်လေသည်။

*သူကြွယ်က ငါခွင့်လွှတ်ပါ၏။ ယနေ့မှစ၍ ဤစိတ်မျိုးမထားပါနှင့်တော့၊ ငါသည်လည်း သင့်အပေါ် ဆက်ဆံမှုများကို ပြုပြင်ပါမည်ဟု ကတိပေးလေသည်။ ဘုရားအလောင်း ဒီပါယနရသေ့က သူကြွယ်ယနေ့မှစ၍ ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် အလှူကိုလှူဒါန်းပါလော့ဟု ဆုံးမလေသည်။ မဏ္ဍုလရသေ့က အရှင်ရသေ့ ရဟန်းအဖြစ်၌ ပျော်မွေ့စွာ ကျင့်ဆောင်ပါလော့ဟုပြောလေသည်။ ဤသစ္စာတန်ခိုးကြောင့် သူငယ်ရောဂါကင်းသွားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ မှန်သော သစ္စာစကား၏ တန်ခိုးမှာ အလွန်ကြီးမားပါပေ၏ဟု ကိုယ်တွေ့ သိရှိကြပြီးနောက် မယားသည်လည်း လင်အပေါ်၌ ချစ်ခင်လေးမြတ်လေ၏။ သူကြွယ်သည် ကံ၏ အကျိုးကိုယုံကြည်စွာလှူဒါန်းလေ၏။ ဘုရားလောင်းသည် ပျော်မွေ့စွာ ဈာန်အဘိညာဉ်ကို ဖြစ်စေလျက် တရားကို အားထုတ်လေ၏။

ဤကဲ့သို့ မိမိ၏ စိတ်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲသွားကြပါကြောင်းကို အတုမရှိ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်က ဟောကြားတော်မူလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ မိဘ၊ ဆွေမျိုး၊ ဆရာသမား၊ မင်းတို့၏ အရိပ်သည် အေးမြချမ်းသာလျက်ရှိပါကြောင်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သူတော်စင်အပေါင်း သတိပြုလိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ကြစေရန် အရိပ်၏ အေးမြချမ်းသာခြင်းကို ရေးသားဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

- * သစ်ပင်၏ အရိပ်သည် ချမ်းသာလျက် ရှိသည်။
- * သစ်ပင်၏ အရိပ်ချမ်းသာထက် မိဘဆွေမျိုးအရိပ်က ပို၍ ချမ်းသာသည်။
- * မိဘဆွေမျိုးအရိပ်ချမ်းသာထက် ဆရာသမားအရိပ်က ပို၍ ချမ်းသာသည်။
- * ဆရာသမားအရိပ်ချမ်းသာထက် မင်း၏ အရိပ်က ပို၍ ချမ်းသာသည်။
- * မင်း၏ အရိပ်ချမ်းသာထက် အတုမရှိ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အရိပ်က ပို၍ ချမ်းသာလျက် ရှိသည်။

* အလိမ္မာစာမှာရှိ ဗုဒ္ဓစာပေကြည့်
* စိတ်ကောင်းရှိ သီလမြဲ ချမ်းသာကြ
မည်မလွဲ

ဒဂုံ ဆရာထွန်း

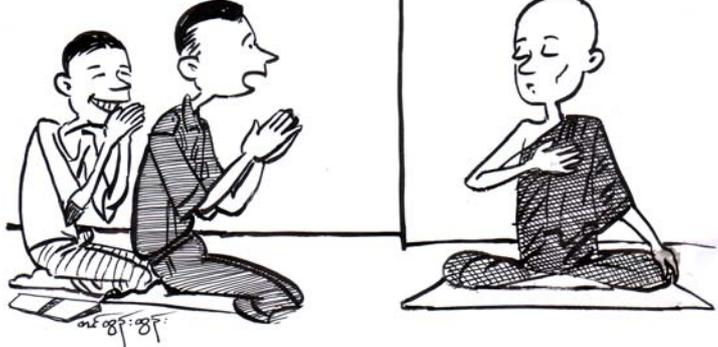
ကျမ်းတိုး

**ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်နိပါတ်တော်
မဏ္ဍုလဇာတ်**

မင်းက နယ်ပိုင်တယ် ငါကတော့ ငါ့ကိုယ်ငါတောင်

ခင်သူဇော်မြင့်

မပိုင်ဘူးဗျာ

ဖြူဖြူဒေက္ခိကာရုံဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ကျောင်းဒါယကာမနှစ်ဦးတို့သည် သာသနမူလကျောင်း၊ သာသနဝေပုလ္လကျောင်း ဟူ၍ စာသင်သား သံဃာများ သီတင်းသုံးရန် အတွက် ကျောင်းအသီးသီးကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းကြလေသည်။

ကျောင်းအမတို့သည် မိမိတို့၏ ကျောင်းအမဟုတ်သောဂုဏ်ဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဂုဏ်မြင့်ကြပြီး ကျောင်းအမချင်းလည်း သူက ဥစ္စာပစ္စည်းရှိတာပိုသာသည်၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပိုများသည်၊ သို့အတွက် ကျောင်းကို ကြောင့်ကြပုန်မူမရှိ အေးဆေးစွာ ဆောက်နိုင်သည်။ ဟိုကျောင်းအမက ငွေကြေးပိုင်ဆိုင်တာ ဤမျှမရှိ ရတာလေးကို စုဆောင်းပြီး ဂုဏ်လိုချင်၍ အငတ်ခံပြီး ကျောင်းဆောက်နေသည်စသည်ဖြင့် ကျောင်းအမတစ်ဦး ကဆို၍ မိမိပတ်ဝန်းကျင်ကို သတင်းဖြန့်သည်။

ကျောင်းအမတစ်ဦးကလည်း သူက မတရားအမြတ်ကြီးစား၊ မိစ္ဆာဒီဝအသက်မွေး မှုဖြင့် ရထားသော ဥစ္စာပစ္စည်းဖြင့် သူ့အပြစ်ကို ဖုံးချင်လို့ ကျောင်းအမဂုဏ်နှင့် ပါဝါပြုချင်လို့ ကျောင်းဆောက်သည်။ ငါတို့က ပရိယတ္တိ သင်ကြားသော ရဟန်းငယ်များ ချမ်းသာစွာ သီတင်းသုံးပြီး ဗုဒ္ဓသာသနာကိုစောင့်ရှောက်နိုင်ရန် မိမိစားမည့် သုံးမည့် ဥစ္စာထဲက စုဆောင်းပြီး လှူသည်။ ဒါနဖြင့် ဘဝအနှစ်ကို ထုတ်ယူသော သဘောဖြင့် ကျောင်းဆောက်သည်။ ကျောင်းအမဂုဏ်ကို လိုချင်၍ ကျောင်းဆောက်သည်မဟုတ် စသည်ဖြင့် သတင်းဖြန့်သည်။

ထိုကျောင်းအမနှစ်ဦး၏ တစ်ဦး အပေါ်တစ်ဦး မနာလိုဝန်တို့ဖြစ်မှု အပြစ်ပြောမှု၊ ပိုင်ဆိုင်မှုဝါကြွားမှုတို့ပြောကြားသံ၊ သတင်းသည် ဆရာတော်နားသို့ ပေါက်ကြားသွားသည်။

သို့အတွက် ဆရာတော်က ကုသိုလ်လုပ်ပြီး အကုသိုလ်မဖြစ်ကြစေရန် ပဋ္ဌာန်းတရားတော် ဥပနိဿယပစ္စည်း၌ ပုရိမာ ပုရိမာ ကုသလာဓမ္မာ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပနိဿယပစ္စယေနပစ္စယော- ဦးစွာ ကုသိုလ်လုပ်ပြီး ထိုကုသိုလ်ကို အကြောင်းပြုပြီးနောက်တွင် အကုသိုလ်ဖြစ်သွား၍ အကျိုး မများအပါယ်လားအောင် ကျေးဇူးပြုသော အကျိုးဖြစ်တတ်ကြောင်း ဘုရားဟောရှိသည်ဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မေတ္တာရှေ့ထား၍ ဟောကြားဆုံးမသည်။

ထိုသို့ဆုံးမ၍ ကျောင်းအမနှစ်ဦး

သတိသံဝေဂရသောအချိန်တွင် ဆရာတော်ကြီးက နင်တို့ ကျောင်းအမတွေ ဒါနသာရှိပြီး ဘာဝနာကမရှိတော့ ရှေးက ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးက နယ်ပိုင်မင်းကို မိန့်ကြားခဲ့တဲ့ မင်းက နယ်ပိုင်တယ်၊ ငါကတော့ ငါ့ကိုယ်ငါတောင် မပိုင်ဘူးဗျာဆိုတဲ့ စကားလို ဖြစ်နေပြီကွဲ့ဟု မိန့်ကြားလေသည်။

ကျောင်းအမတစ်ဦးက အကျယ်ကလေးသိပါရစေဘုရား

‘အေး မြို့တစ်မြို့မှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတစ်ပါးက တရားဟောကြသတဲ့၊ အဲဒီမြို့မှာရှိတဲ့ နယ်ပိုင်မင်းက သူက နယ်ပိုင် မင်းဆိုတဲ့ အရှိန်အာဏာပါဝါနှင့် ဆရာတော်ထံ လာရောက်တွေ့သတဲ့၊ ဆရာတော်ကြီးကတော့ သူ့နယ်ပိုင်ဘာပိုင်ဆိုတာ မသိဘူးတဲ့၊ နယ်ပိုင်မင်းက ဘုန်းကြီးဒီမြို့မှာ သူတို့ အင်္ဂလိပ်အစိုးရ ဆန့်ကျင်ရေးတရားတွေ ဟောမလား ဘာလားဆိုပြီး စုံစမ်းတဲ့ သဘောနှင့် ဒီမြို့မှာ ဆရာတော် ဘယ်လိုတရားတွေ ဟောပါမလဲ ဘုရားလို့ လျှောက်ထားသတဲ့၊ ဆရာတော်ကလဲ ရိုးသားစွာ လူသားတွေ သစ္စာလေးပါးသိပြီး ရုပ်နာမ် ဓမ္မမြင်ကာ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြပြီး ငြိမ်းအေးရာအမှန် နိဗ္ဗာန်ရောက်မည့် တရားဟောမှာပေါ့ကွဲ့လို့ မိန့်ကြားသတဲ့။’

နောက်ဆက်လက်ပြီး နယ်ပိုင်က သူသိလိုသော အချက်အလက်တွေကို ဆက်လက်မေးတော့ ဆရာတော်ကလဲ စိတ်ရှည် လက်ရှည်နှင့် ဖြေကြားပေးသတဲ့၊ အားလုံး နယ်ပိုင်က စစ်ဆေးမေးပြီးတော့ ဆရာတော်က မေးသူဒါယကာမည်သူမှန်းမသိ၍ ‘ဒကာ မည်သူတုံး ဘယ်ကလာခဲ့တာလဲလို့ မေးတော့ နယ်ပိုင်ကြီးကလဲ ‘အော် ဒီကိုယ်တော် ငါက ဒီနယ်တစ်ခုလုံးကို ပိုင်ဆိုင်သော နယ်ပိုင်မင်းဆိုတာ မသိပါလား၊ သူဒီလို မသိလို့လဲ ငါ့ကို သာမန်ဒါယကာလို ဆက်ဆံပြောဆို ဖြေနေတာကိုး၊ ငါဒီနယ်တစ်ခုလုံးကို စိုးမိုး အုပ်ချုပ်

ပိုင်ဆိုင်သော နယ်ပိုင်မင်းဆိုတာကို ဒီဘုန်းကြီး သိအောင် လျှောက်ထားပြမှပဲဆိုပြီး

‘တပည့်တော်က ဒီနယ်တစ်ခုလုံးကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ နယ်ပိုင်မင်းပါဘုရား၊ အရှင်ဘုရားက ဒီမှာတရားဟောမှာဆိုတော့ တပည့်တော်ပိုင်တဲ့ နယ်မြေထဲမှာ ဟောမှာ ဖြစ်၍ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်တဲ့ အင်္ဂလိပ်မင်း အရှင်သခင်များ ထိပါးဟောပြောမှုများ မရှိ အောင် တပည့်တော်က ကြိုတင်စုံစမ်းမေးမြန်းရခြင်းဖြစ်ပါတယ်ဘုရား’လို့ ဖွင့်ဟလျှောက်ထားသတဲ့။ အဲဒီအခါမှာ ဆရာတော်က

‘အော် ဒီတကာက ဒီနယ်ကို ပိုင်တဲ့ နယ်ပိုင်မင်းပေကိုး၊ အေး ဒကာ မင်းကတော့ ဒီနယ်ကြီးကို ပိုင်ဆိုင်သကိုးကွဲ့၊ ငါကတော့ ငါ့ကိုယ်ငါတောင် မပိုင်ဘူးကွဲ့’ လို့ မိန့်ကြား လိုက်သတဲ့။

အဲဒီလိုမိန့်ကြားလိုက်တော့ နယ်ပိုင်ခမ္မာမာနကျပြီး ဆရာတော်ကို ဆက် မလျှောက်တော့ဘူးတဲ့။ ယခုလဲ နင်တို့ကျောင်း အမတွေ အတိတ်ဘဝက ဒါန ယခုဘဝ ဒါနတွေကြောင့် ကျောင်းအမတွေဖြစ်နေကြပေမယ့် တရားဘာဝနာ ရုပ်နာမ်မမြဲမှု၊ ဖြစ်ပျက်နေမှုကို အသိမရှိကြလေတော့ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဣဿ၊ မစ္ဆရိယတရားတွေနှင့် ငါက ဘယ်လိုပိုင်ဆိုင်တယ်၊ သူက ဘယ်လောက်ပိုင်ဆိုင်တယ်လို့ ဖြစ်နေကြတာ ပေါ့ကွယ် အဲဒီတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စဉ်းစားကြ၊ ငါက ဘာပိုင်သလဲဆိုတာကို ငါကလဲ အဲဒီဆရာတော် ကြီးမိန့်ကြားသလိုဘဲ ငါ့ကိုယ်ငါတောင် မပိုင် သလို နင်တို့လဲ နင်တို့ကိုယ်နင်တို့ ပိုင်တယ်လို့ ထင်သလားဟု မိန့်ကြားရာ ကျောင်းအမ (၂) ဦးမှာ တစ်ဦးကိုတစ်ဦးကြည့်ပြီး ရယ်ရွှင်ပြုံးတဲ့ မပြုံးတဲ့ ဖြစ်သွားကြလေသည်။

ခင်သူဇော်မြင့်

တင်ထွန်းထွန်း

ယောဂီ၏ သန္တိသုခ

မောင်ဇင်ယော်

ကျွန်တော်သည် အစဉ်အဆက် ယုံကြည်ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ခြင်း အသီးသီးရှိသူ များကြားတွင် ကြီးပြင်းလာခဲ့ရ၏။ ငယ်စဉ်တောင် ကျေး ကလေးဘဝမှသည် အရွယ်ရောက်သည့် ကာလအထိ လောကုတ္တရာအခြေခံ စာပေများ ကြားတွင် ကြီးပြင်းခဲ့ရသည်။ သို့ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်မှာမူ အများအားဖြင့် မိရိုးဖလာ အဆင့်က မတက်လာခဲ့ကြပေ။ ကျွန်တော်သည်ပင် ထိုလှိုင်း ဂယက်ထဲ လူးလိုမ့်ပါဝင်ခဲ့ရသေးသည်။ စုန်း၊ နတ် (အနိမ့်စားနတ်များ) စသည်တို့က ကျွန်တော်ငယ်စဉ် ဘဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဝယ် အတော်စည်ပင်ခဲ့ရသည်။ ပရိယတ်(မတောက်တစ်ခေါက်)အခြေခံကြောင့်ပင် ကျွန်တော် ယင်းဂယက်ထဲမပါဝင်ဖြစ်ခဲ့ပေ။ ကျွန်တော်မပါဝင်ရခြင်းမှာ မိဘနှစ်ပါး၏ ခိုင်မာသော (ဗုဒ္ဓ)ဘာသာတရား အပေါ် စူးစူးနစ်နစ် ယုံကြည်၊ လိုက်နာ၊ ဆည်းကပ်၊ ကျင့်ကြံခြင်း အကြောင်းတရားများကြောင့်လည်း ဖြစ်ပေသည်။

ကျွန်တော် သက်လတ်အရွယ် ဝန်ထမ်း ဘဝရောက်သောအခါတွင် လေ့လာမှုမှရသော အဆုံးအဖြတ်များ၊ ကိုးကွယ်-ယုံကြည်မှုမှရသော အသိတရားများ၊ ဗုဒ္ဓဒေသနာတော် (အသီးသီး)မှ ရသော အဆုံးအမများကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ လူသား စစ်စစ်ဖြစ်လာခဲ့ရပေသည်။ သူငယ်ချင်းတစ်ဦး၏ စည်းရုံးမှုကြောင့် “ဥဒယဗ္ဗယ၊ ပဋိပိဋန ဒုက္ခာ” ဟု ဆိုအပ်သော ဖြစ်မှု-ပျက်မှု ဒဏ်ကို ခံနေရသော ရုပ်+နာမ် ဓမ္မသင်္ခါရဟူသမျှ ဒုက္ခချည်းသာ တကား ဟု စွဲမြဲယုံကြည်ပြီးကာ ဆယ်ရက် တရားစခန်း ဝင်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ပူလောင်ခြင်းကင်းသော အစွဲ-အယူ အညွှန်းကင်းသော နိဗ္ဗာန်လမ်းကြောင်း၏ တစ်စုံတစ်ခုသော သန္တိသုခ(စိုးစဉ်းမျှ)ကိုသာ ခံစား ခဲ့ရသည်။

နေအိမ်၌ နိစ္စဓူဝအားဖြင့် သရဏဂုံ သုံးပါးဆောက်တည်လျက် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်များကို ဓမ္မိယလဒ္ဓပစ္စည်းများဖြင့်

ရတတ်သမျှ ဒါနပြုလျက် နေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဘာဝနာဆိုသည်မှာ မိမိ၏ စိတ်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံတစ်ခုခု၌ ထုံမွမ်း ထားခြင်းဖြစ်သည်။ “ကမ္မဋ္ဌာန်း” ဝေါဟာရကိုလည်း ဤကဲ့သို့ ခွဲခြားသိနိုင်ပါသည်။ ကမ္မ-ရေးရေးသော အားထုတ်မှု၊ ဌာန-နောက်နောက် အားထုတ်မှု၏ တည်ရာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆို သည်ကို ရှေးရှေးက ကြီးပမ်းအားထုတ် (အလုပ် လုပ်)၍ နောက်နောင် ဘာဝနာ စိတ်ကို တည်မှီရာ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ယခုအခါ လူအများသည် သမထ ဘာဝနာနှင့် ဝိပဿနာ ဘာဝနာကို မိမိဆန္ဒနှင့် လိုအပ်ချက်အလိုက် ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြသည်။ သမထ ဘာဝနာအားဖြင့် ဈာန်အဘိညာဉ်အထိ ရနိုင်ပါသည်။ ပြဿာတုံရောက်နိုင်ပါသည်။ ဤရှု ပွားမှုမျိုး သာသနာအပဋိလည်း ရနိုင်သည်။ ကျင့်ကြံ နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် နိဗ္ဗာန်ရောက်နိုင်ဖို့ရာမှာကား ဤသို့မဟုတ်သေး။ မဂ်ကျင့်စဉ်ကို လိုသေးသည် တကားဟု သူငယ်ချင်းကိုပြောပြမိသည်။ ဝိပဿနာ အကျင့်မြတ်ဖြင့်သာ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်နိုင်ကြောင်း ဖြစ်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်မှာ ဂုဏ်ဒြပ်ထည်ဝါလှပါ သည်။

နိဗ္ဗာန်တွင်-

- ၁။ **အမတဂုဏ်**(သေခြင်း မရှိသောဂုဏ်)ရှိသည်။
- ၂။ **ပဏီတဂုဏ်**(အာရုံပြု သီတင်းသုံးသော ဓမ္မ ရသ)နှင့် ပြည့်စုံသည်။
- ၃။ **ဝိရာဂဂုဏ်တော်** (တပ်မက်ခြင်းကင်းသော ဂုဏ်တော်)နှင့် ပြည့်စုံသည်။
- ၄။ **ဓလဂုဏ်တော်**(ကိလေသာသည်လည်းကောင်း၊ ရုပ်-နာမ်သည်လည်းကောင်း ကုန်ခမ်းတော်မူသော ဂုဏ်)နှင့် ပြည့်စုံပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ဂုဏ်ရောင် ၄ ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ သမထ ဘာဝနာမှစ၍၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာအဆုံး “ခန္ဓာနိရောဓောနိဗ္ဗာန်” ခန္ဓာလွန်မြောက်၊ မြင့်မြတ် လှသော နိဗ္ဗာန်ရောက် လမ်းစဉ်ကို ကူးပြောင်း ကျင့်ကြံကြသူတွေကိုသာစုခေါ်မိပါသည်။ မိမိ၏ နေအိမ်တွင် ဘုရားကျောင်းဆောင်ထားပြီး၊ ဗုဒ္ဓ-ဓမ္မ-သံယရတနာသုံးပါးအထွဋ်အမြတ်ထားလျက် ကိုးကွယ်မှုအဆင့်မှသည် သာလွန်မြင့်မြတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားများကို ကျင့်ဆောင်ကြီးပမ်းကြ သည်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ကြိုဆိုရပါသည်။ ယခုအခါ

“ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒ” ဟု ကြွေးကြော်ပြီး ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို မသိမသာမှ သိသိသာသာ အထိ မဆင်မခြင် ကျင့်သုံး(ပြောဆို၊ ဟောကြား) လာကြသည်ကိုကား သတိချုပ်၊ သတိကပ်၍ တွန်းလှန်ကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တတ်သိနားလည် သူများက ဗုဒ္ဓဝါဒလမ်းမလွဲရအောင် ဆိုဆုံးမကြရ မှာဖြစ်ပါသည်။

ဝိပဿနာ အလုပ်ဆိုသည်မှာ ဗုဒ္ဓသာသ နာတော်အတွင်း (ဗုဒ္ဓပါဒ နဝမဓဏကာလ) အတွင်း မှာသာ ရနိုင်ပါသည်။ ကောင်းသော တရားဓမ္မ၌ တည်သောသူကို ယောဂီဟုဆိုအပ်ပါသည်။ ယောဂီ သူတော်စင်ဆိုသည် ယခုဘဝ၌ ကျင့်ကြံအားထုတ် လျှင် ချက်ချင်းဘဝကျွတ်ကာ နိဗ္ဗာန်ဝင်နိုင်သူဖြစ် ပါသည်။ တစ်မဂ်၊ တစ်ဖိုလ်ရနိုင်သော “တိတိတ်” ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများဖြစ်ပါသည်။ ပုထုဇဉ် ၄ မျိုးမှ အထူး မြတ်ဆုံး ပုထုဇဉ်ဖြစ်ပါသည်။ ဝိပဿနာ အကျင့် စခန်းရောက် ယောဂီတို့၌ ပညာ အနု၊ အရင့်ကို လိုက်၍ သုခ(ကောင်းခြင်း) ၄ မျိုးရနိုင်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ငြိမ့်ကောင်းခြင်း (ပီတိသုခ)၊ စိမ့်ကောင်း ခြင်း(ပဿဒ္ဓိသုခ)၊ ငြိမ်ကောင်းခြင်း(ဥပေက္ခာ သန္တိ သုခ)နှင့် ငြိမ်းကောင်းခြင်း(နိဗ္ဗာန်သန္တိသုခ) ဖြစ်ပါ သည်။

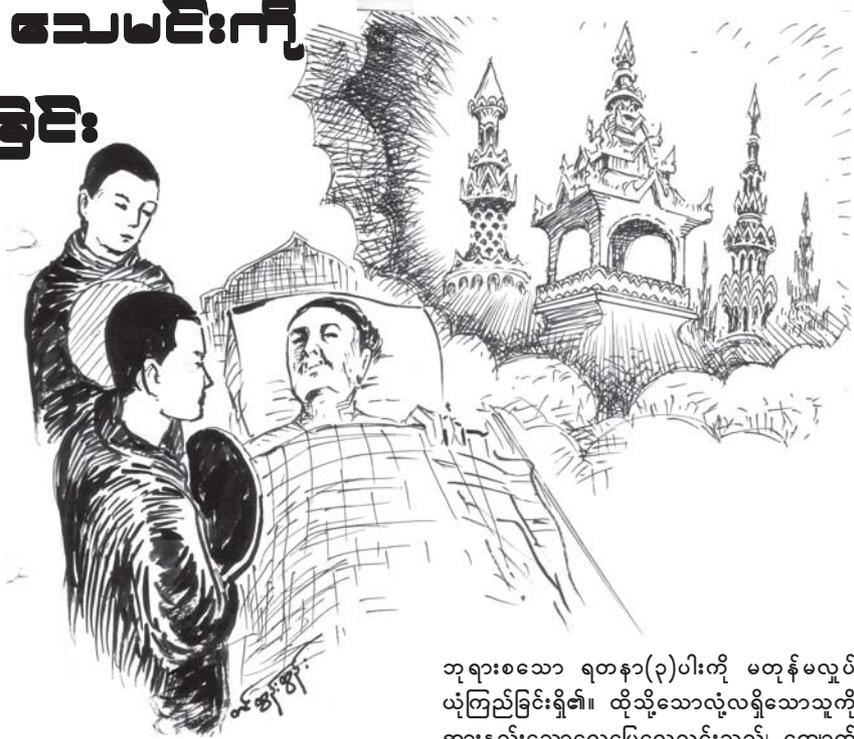
အမှတ်စဉ် သုံးတွင် ပါဝင်သော ငြိမ် ကောင်းခြင်း(ဥပေက္ခာသန္တိသုခ)ဆိုသည်မှာ ဘုရား၊ ရဟန္တာအမျှ အဖိုးထိုက်တန်လှသော ရှုမှတ်မှု ဥပေက္ခာသဘောဖြစ်ပါသည်။ ရုပ်-နာမ်၌ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်သဘောအရ မြင်သမျှ၊ ကြားသမျှ၊ နံသမျှ (မွှေးသမျှ)၊ အရသာ(ချိုချဉ်၊ စပ်၊ ငန်၊ ခါး)ရှိသမျှ ထိတွေ့ခံစားမှု မှန်သမျှအပေါ် ဆင်ခြင်အသိ၊ ဉာဏ်အသိ၊ ပညာအသိဖြင့်(သမ္မာသမာဓိဖြင့်) ရှု မှတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရုပ် တရား ဖြစ်-ပျက်မှု အပေါ်၊ နမ်တရားက သိမှတ်ခံစားမှုပြုနေခြင်းသည်ပင် ဝိပဿနာဖြစ်သည်ဟု နားလည်ခံယူထားရပါ သည်။ ဤသို့ခံစားသိမှတ်ထားလေလေ၊ ကြားလေ သွေး၍ ဝေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဓမ္မနှင့် အဓမ္မဝါဒ များ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူများကို ခွဲခြားသိလာ နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဝိပဿနာ တရားအားထုတ်သူ များ၌ ကောင်းခြင်း ၄ မျိုးခံစားရရှိနိုင်ပါစေ။ ယောဂီ၏ သန္တိသုခကို ပိုင်ပိုင်ရရှိကြပါစေဟု ဆန္ဒ ပြုရပါသည်။

မောင်ဇင်ယော်

ဥပုသ်အားနဲ့ အသေမင်းကို လှည့်ဆိုခြင်း

ကေတုမတိမြတ်သော(လုပ်သားများကောလိပ်)

ယောဂီတို့ သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးဟာ မွေးဖွားလာကြရပြီးနောက် အားလုံးသော သတ္တဝါတို့သည် သေကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာတော်ကြီးက 'အသေမင်းခင် ဉာဏ်ဦးအောင်လုပ်ကြပါ။' 'ပြီးသေ သေနိုင်အောင် လုပ်ပါ။ မဲ့သေ မသေကြရအောင် အချိန်ရှိခိုက် လုံ့လစိုက်ပြီး ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ကြရန်' မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီးက မကြာခဏ မိန့်ကြားဆုံးမပါတယ်။

သို့ဖြစ်လျှင် အသေမင်းခင် ဉာဏ်ဦးသည်ဆိုသည်မှာ သစ္စာအမှန်ကို သိအောင် (တစ်နည်း) ခန္ဓာကြီးသည် ဒုက္ခသစ္စာအမှန်ဖြစ်ကြောင်းသိရှိနားလည်အောင် ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီတို့ ခန္ဓာနှစ်မျိုးရှိပါတယ်။

(၁) ပဉ္စကွန္ဓာ
မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့ကို အားလုံးပေါင်းလိုက်လျှင် ပဉ္စကွန္ဓာတည်းဟူသော လက်ရှိခန္ဓာကြီးရပါတယ်။

(၂) ဥပါဒါနကွန္ဓာ
လောဘတဏှာ၊ ဥပါဒါနိတို့၏ကျက်စားရာ အာရုံဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာတို့ဖြစ်ပါတယ်။ ပဉ္စကွန္ဓာခေါ်သော လက်ရှိခန္ဓာကြီးသည် ဇာတိဒုက္ခ(ဘဝရရှိခြင်း)၊ ဇရာဒုက္ခ(အိုရခြင်း)၊ ဗျာဓိဒုက္ခ(နာရခြင်း)၊ မရဏဒုက္ခ(သေရခြင်း)၊ အစရှိတဲ့ ဒုက္ခတွေရှိနေတဲ့ လက်ရှိခန္ဓာဝန်ကို ထမ်းနေရတဲ့ ဒုက္ခအစစ်အမှန်ဖြစ်ပါတယ်။

သဠာယတနများဖြစ်တဲ့ မျက်စိ၊ နား၊ နှာခေါင်း၊ လျှာ၊ ကိုယ်စသည်တို့သည် တဏှာလောဘမဖြစ်နိုင်တဲ့ ရိုးရိုးပဉ္စကွန္ဓာဖြစ်ပါတယ်။

မျက်စိနဲ့ အဆင်းတွေလျှင် မြင်စိတ်ဖြစ်ပေါ်ပါတယ်။ (၁) ဥပါဒါနကွန္ဓာဖြစ်တယ်။ နားနှင့် အသံထိခိုက်မိလျှင် ကြားစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ ဥပါဒါနကွန္ဓာဖြစ်ပါတယ်။ နှာခေါင်းနှင့် အနံ့တွေလျှင် နံသိစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ ဥပါဒါနကွန္ဓာဖြစ်ပါတယ်။ လျှာနှင့် အရသာတွေလျှင် စားသိစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဥပါဒါနကွန္ဓာဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိစရာတွေထိလျှင် ယားနာကောင်းသိစိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်၊ ဥပါဒါနကွန္ဓာဖြစ်ပါတယ်။

ဖော်ပြပါဥပါဒါနကွန္ဓာများသည် တဏှာလောဘကို ဖြစ်စေနိုင်ပါတယ်။ ရိုးရိုးပဉ္စကွန္ဓာများက တဏှာလောဘကိုမဖြစ်စေနိုင်ပါ။ အတိုချုံး၍ဆိုရလျှင် 'မျက်စိ-မျက်လုံး' စသည်တို့ကသာ ခင်စရာ မြင်ရင်ခင်မယ်၊ စွဲလမ်းစရာတွေ့ရင် စွဲလမ်းမယ်၊ ယင်းခင်မင်စိတ် စွဲလမ်းစိတ်ကိုမှ ဆက်လက်ပြီး တဏှာဥပါဒါနအစွဲလမ်းကြီးဖြစ်သွားနိုင်ပါတယ်။

မြင်စိတ်ပေါ်လာတဲ့အခါ ဝိပဿနာရှုနေရင် မြင်စိတ်နောက်က မဂ်လိုက်နေသောကြောင့် တဏှာတည်းဟူသော လောဘဖြစ်နိုင်ခွင့်မရတော့ပါ။ ထို့အတူ ကြားစိတ်၊ နံစိတ်၊ စားသိစိတ်၊ ယားနာကောင်းသိစိတ်၊ တွေးတောစိတ် စသည်များလည်း မြင်ပေါ်လာတိုင်း ဝိပဿနာဖြစ်-ပျက်ရှုနေရင် ယင်းဖြစ်ပေါ်လာသောစိတ်များရဲ့ နောက်က "မဂ်" လိုက်နေသည်ဖြစ်သောကြောင့် တဏှာလောဘ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။ ဝိပဿနာဖြစ်-ပျက် မရှုမလိုက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာသာ တဏှာလောဘတွေ မပြတ် ဖြစ်နေမည်ဖြစ်ပါတယ်။ ယောဂီသည် ကိလေသာအောင်ပွဲကို တက်လှမ်းနိုင်နေပြီဟူ၍ ခေါ်ဆိုနိုင်ပါပြီ။

“ခန္ဓာကိုယ်စသော လောကီအာရုံအစုတို့ကို တင့်တယ်လှပသည်ဟု သဘောထား၍ ရှုလေ့မရှိ၊ မျက်စိစသော ဣန္ဒြေ(၆)ပါးတို့ကို စောင့်ရှောက်၏။ အစာအာဟာရတို့၌ အတိုင်းအရှည်ကို လည်းသိ၊ ကံ-ကံ၏ အကျိုးကိုလည်း ယုံကြည်၏။

ဘုရားစသော ရတနာ(၃)ပါးကို မတုန်မလှုပ်ယုံကြည်ခြင်းရှိ၏။ ထိုသို့သောလုံ့လရှိသောသူကို အားနည်းသောလေပြေလေညှင်းသည်။ ကျောက်တောင်ကို မလှဲဖျက်နိုင်သကဲ့သို့ “ကိလေသာမာန်” ကိုယ်တွင်းရန်သည် မနိုင်စက် မဖျက်ဆီးနိုင်တော့ပေ” ဟူ၍ (ဓမ္မပဒ)က မိန့်ဆို ညွှန်ပြထားပါသည်။

ဒါကြောင့် ဖြစ်-ပျက်အမြဲ ရှုမှတ်နေသော ယောဂီသည် သူ့ရဲ့ မြင်စိတ်ဟာ ဥပါဒါနကွန္ဓာတွေဖြစ်နေပေမယ့်လည်း ယောဂီတွင် တဏှာ၊ ဥပါဒါန၊ ကံတွေမလာနိုင်တော့ပါ။ မဂ်တွေ ဆက်တိုက်ဖြစ်နေတဲ့အတွက်ဖြစ်ပါတယ်။

ထို့အခါ “**ဖြစ်-ပျက်က ဒုက္ခသစ္စာပါ မြင်နေတာ သိနေတာက မဂ္ဂသစ္စာပါ၊ သေသွားတာက သမုဒယသစ္စာပါ၊ နောင်ခန္ဓာမလာတော့တာက နိရောဓသစ္စာဖြစ်ပါတယ်။**”

ဆက်လက်ပြီး ဖြစ်-ပျက်ရှုမှတ်ပေးပါက ဒုက္ခသစ္စာကို ရှုဖန်များလာသည့်အတွက် ကိုယ့်ခန္ဓာကို မုန်းလာသည့် ဉာဏ် မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်လာတော့ နောင်ခန္ဓာတွေ မပေါ်လာနိုင်တာက သမုဒယသစ္စာဆိုက်ပြီး အေးချမ်းတဲ့နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ယောဂီသည် ခန္ဓာကို မုန်းညှက်ဝင်လာပေမယ့် ဆက်ပြီး ရှုပေးပါ။ မုန်းညှက်လည်း ကုန်သွားရော၊ အဆုံးညှက်ဝင်လာပါတယ်။ ဒီတော့တာ

-ဖြစ်-ပျက်က ဒုက္ခသစ္စာ
-ဖြစ်-ပျက်ကို မုန်းပြီးဆုံးသွားတာက နိရောဓသစ္စာ။

စာမျက်နှာ ၃၇ သို့

လူ၊ နွား၊ ဇီးကွက်၊ ချင့်တွက်သာဓက မျှော်ရှုကြ

ဦးချိုဦး (စိန်ကန်လန်)

ပြောဆို စဉ်တစ်ရပ်အား သုံးသပ် တင်ပြပါရစေ-

တစ်ချိန်ခါတုန်းဆီက ဖန်ဆင်းရှင် တစ်ဦးသည် လူ၊ နွား၊ ဇီးကွက် ဟူသည့် သတ္တဝါ (၃)ဦးကို ဖန်ဆင်းလိုက်ပါသည်။ ဖန်ဆင်း အပြီးမှာ အသက်အပိုင်းအခြားကိုလည်း အနှစ်လေးဆယ် အညီအမျှနေနိုင်ရန် သတ်မှတ်ပေးလိုက်ပါသည်။ သို့သော် လူက စဉ်းစားမိသည်ဆို၏။ ငါသည် လူဖြစ်ပါလျက် နွား၊ ဇီးကွက်တို့နှင့်အတူ အသက်အညီ အမျှ နေထိုင်ရမည်ဆိုပါက မလျော်စွာမျှ ထို့ကြောင့် ဖန်ဆင်းပေးသောသူသို့ ထိုသည်၏အကြောင်း ခြင်းရာကို မျက်နှာစုံ ညီတင်ပြပြောဆိုကြ၏။ ဖန်ဆင်းသူမှ “အင်း- ဟုတ်ပေတယ်၊ အဲဒီတော့ လူက မူလ သတ်မှတ်ချက်အတိုင်း အနှစ် (၄၀) ကိုယူ နွားက မူလ (၄၀) မှ (၂၀) လျော့၍ လူသို့ (၂၀) ပို၊ (၆၀) ဖြစ်၊ ဇီးကွက်ကလည်း မူလ (၄၀)မှ (၂၀) လျော့၍ လူသို့ (၂၀) ပို၊ (၈၀) ဖြစ်၊ ထို့ကြောင့် လူ (၈၀) နွား (၂၀) ဇီးကွက် (၂၀) အသက်တို့ တည်မြဲစေဟု သတ်မှတ် လိုက်သည်ဆို၏။

သို့ခြင်းရာကြောင့် လူ၏အသက် (၄၀) အရွယ်သည်လူအသက်လူစိတ် ရှိနေသည်ဖြစ်၍ ကောင်း၊ မကောင်း အထွေထွေကို ကြိုသလို လုပ်ဆောင်၏။ (၄၀) ကျော်၍ (၅၀) ချဉ်းကာ၊ (၆၀) အတွင်းရောက်ချိန်သည် နွားဘဝ၊ နွားအသက် စွက်ဖက် နေပြီဖြစ်၍ နွားကဲ့သို့ အပန်းတကြီး ရွာမိုးမွေဆလုပ်ဆောင်ကြရသည်ဖြစ်၏။ (၆၀) ကျော်၍ (၇၀) ချဉ်းကာ၊ (၈၀) အတွင်း ရောက်ရှိ ချိန်သည် ဇီးကွက်ဘဝ ဇီးကွက်အသက်သို့ သတ်မှတ် ရောက်ရှိပြီဖြစ်၍ ဇီးကွက်ကဲ့သို့ မျက်လုံးအပြူးသား နှင့် ဟိုသည်ကြည့်ကာ (အများတို့ကဲ့သို့ လှုပ်ရှား ဆောင်ရွက်မှု အားမပါတော့ဘဲ) အချိန်ကုန်ရ တော့မှာ ဖြစ်ပါသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ အရွယ်သည် စကား ပြောလာကြောင်းနှင့် အသိ၊ သတိတရားတို့ သည်မိမိတို့ဘဝအတွက် အဓိကအင်အား ဖြစ်သည်ကို မှတ်မှတ်ရရရှိနေဖို့ ဖြစ်ပါသည်။ လောကသဘောမှာလည်း စိတ်ကိုကြည့်စေ ရာ၏၊ ဓမ္မသဘောမှာ လည်း စိတ်ကိုတည်စေ ရာ၏ဆိုထုံးကိုကျင့်သုံး တတ်ရန်လိုပါသည်။

“ဇရာမီးကြီး၊ တည်းညီလျှင် ဖျက်ဆီး ဖုတ်မြိုက်၊ နေ့စဉ်တိုက်၍၊ ကိုယ်နှိုက်ကျက် ကြေ၊ လောင်ပျက်နေလည်း၊ နဝေနဝါ၊ မရေရာအောင်၊ ယောင်ကာတဆိတ်၊ မောမူ

ဟိတ်ကြောင့်၊ ပိတ်ပိတ်သို့စင်၊ ရိပ်မထင်သည့်၊ အမြင်ကန်းစွ၊ မင်းအန္တ၊ ရူပရုပ်ဝါ၊ ငယ်သော ခါရုဒ်၊ ဇရာလောင်ဟုပ် ဤကြီး ရုပ်ကို၊ လက်ဆုပ်ဖြန့်ပြေ၊ ရှဦးချေလော့၊ ကိလေ နောက်ဆူ၊ သင် ပျော်မြူး၍၊ မူးထူး မင်ထင်၊ သိမမြင်ခဲ့. . .” စသည်ဖြင့် အိုရာအရေး မမျှော်တွေးဘဲ လောက အရေးအရာတွင် ငါအထင်၊ ငါအမြင်သန်း၊ ဓမ္မအရေး အရာတွင်လည်း ငါအထင်၊ ငါအမြင်သန်းနေကြသည့် အတ္တဝါဒီများစွာတို့အတွက် မယဒေဝ၊ အတ္တစိန္တာခက်(၆)တွင်၊ ဘဝအရေး ဖြည့်စွက် တွေးနိုင်ရန် မန်လည်ဆရာတော်က ဆုံးမ ထားခဲ့ပါသည်။

“မင်းမြတ်- ရှစ်ယောက်ကုန်သောသူတို့ သည် အနာဂတ်အရေးကို ရှေးမဆွကပင် ကြည့်ရှု အပ်၏။ အဘယ်ရှစ်ယောက်တို့နည်း။ ကုန်သည်- သည် ရောင်းရန်ဥစ္စာကို ရှေးမဆွကပင် ကြည့်အပ် ၏။ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် နှာမောင်းဖြင့် မရောက်မီ ရှေးမဆွကပင် ခရီးကို ကြည့်အပ်၏။ လှည်းကုန် သည်-သည် အနာဂတ်လှည်းစခန်းဆိပ်ကို ရှေးမဆွ ကပင် ကြည့်အပ်၏။ လှေသူကြီးသည် မရောက်သေး သောကမ်းကို ရှေးမဆွကပင် ကြည့်၍ လှေကိုလှင့် အပ်၏။ ဆေးသမားသည် ရှေးမဆွကပင် အသက် ကိုကြည့်၍ သူနာထံသို့ ချဉ်းကပ်အပ်၏။ တံတားကို ကူးသောသူသည် ရှေးမဆွကပင် ခိုင်သည်၊ မခိုင်သည် အဖြစ်ကို သိပြီးမှ တက်အပ်၏။ ရဟန်းသည် ရှေးမဆွကပင် မရောက်သေးသော အခါကိုဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ဖွယ်ကို သုံးဆောင် အပ်၏။ ဘုရားလောင်းတို့သည် ရှေးမဆွကပင် မင်းမျိုးကိုလည်း ကောင်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုး ကိုလည်းကောင်း ကြည့်အပ်၏။

(မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ ပါ၊ မြန်မာပြန်၊ ဗောဓိသတ္တ ဓမ္မတာပဉ္စာ)

(က) ရာထူးဌာနန္တရ မည်မျှရှိစေ၊ အသိ မထား၊ မခ၊စားပါ။ ဓမ္မတာသဘော သူကပြော၏။ ပြောသည့်ပုံဟန်၊ သူစီမံ၏။ အမှန်တရား လက်ကိုင် ထား၏။ ခြားနားပုံရိပ် စိုးစိတ်မဝင်၊ မငင်နောက်ဆံ၊ တင်းဟန်မပြု၊ လိုက်လျောမှုဝေး၊ အရေးမတောင်း၊ အကြောင်းမပြု၊ အိုချိန်တန် က အိုကြရ နာရ အထွေထွေ သေကြအသချေ။

(ခ) စည်းစိမ်ခေ၊ ပေါကြွယ်ဝ၍ မည်မျှ ရှိစေ၊ အသိမထား၊ မခ၊စားပါ။ ဓမ္မတာသဘော သူကပြော၏။ ပြောသည့်ပုံဟန်၊ သူစီမံ၏။ အမှန် တရား လက်ကိုင်ထား၏။ ခြားနားပုံရိပ် စိုးစိတ်

မဝင်၊ မငင်နောက်ဆံ၊ တင်းဟန်မပြု၊ လိုက်လျော မှုဝေး၊ အရေးမတောင်း၊ အကြောင်းမပြု၊ အိုချိန်တန် က အိုကြရ နာရအထွေထွေ သေကြအသချေ။

(ဂ) လှလွန်-လွန်း၏။ ချီးမွမ်းဆိုကြ မည်မျှရှိစေ၊ အသိမထား၊ မခ၊စားပါ။ ဓမ္မတာ သဘော သူကပြော၏။ ပြောသည့်ပုံဟန်၊ သူစီမံ၏။ အမှန်တရား လက်ကိုင်ထား၏။ ခြားနားပုံရိပ် စိုးစိတ်မဝင်၊ မငင်နောက်ဆံ၊ တင်းဟန်မပြု၊ လိုက်လျောမှုဝေး၊ အရေးမတောင်း၊ အကြောင်းမပြု၊ အိုချိန်တန် က အိုကြရ နာရအထွေ ထွေ သေကြအသချေ။

(ဃ) ဆွေဥာမိတ္တ၊ သဟာယနှင့် ကိစ္စ အမျိုးမျိုး၊ လွန်အားကိုးရ ရှိလွန်းစွ၏။ မည်မျှရှိစေ၊ အသိမထား၊ မခ၊စားပါ။ ဓမ္မတာ သဘော သူက ပြော၏။ ပြောသည့်ပုံဟန်၊ သူစီမံ၏။ အမှန်တရား လက်ကိုင်ထား၏။ ခြားနားပုံရိပ် စိုးစိတ်မဝင်၊ မငင်နောက်ဆံ၊ တင်းဟန်မပြု၊ လိုက်လျောမှုဝေး၊ အရေးမတောင်း၊ အကြောင်းမပြု၊ အိုချိန်တန် က အိုကြရ နာရအထွေထွေ သေကြအသချေ။

(င) ဘုရားရဟန္တာ၊ ဗြဟ္မာသိကြား၊ နတ် များဒေဝါ၊ မလွတ်သာတည့်၊ သုဂတိနှင့် ဒုဂတိဘုံ၊ အကုန်ပါ၏။ မည်မျှရှိစေ၊ အသိမထား၊ မခ၊စားပါ။ ဓမ္မတာ သဘော သူကပြော၏။ ပြောသည့်ပုံဟန်၊ သူစီမံ၏။ အမှန်တရား လက်ကိုင်ထား၏။ ခြားနား ပုံရိပ် စိုးစိတ်မဝင်၊ မငင်နောက်ဆံ၊ တင်းဟန်မပြု၊ လိုက်လျောမှုဝေး၊ အရေးမတောင်း၊ အကြောင်းမပြု၊ အိုချိန်တန် က အိုကြရ နာရအထွေထွေ သေကြ အသချေ။

ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဖြင့် လောကအား မြင်တတ်ကြပါစေ။
ဦးချိုဦး (စိန်ကန်လန်)
ကျမ်းကိုး
မယဒေဝလင်္ကာသစ်ကြီး
မန်လည်ဆရာတော်

■ ရွှေမျက်နှာဖုံးမှအဆက်

တစ်ဦး ယှဉ်လာပြီဆိုလျှင် တရားသဖြင့်ဖြစ်စေ၊ မတရားသဖြင့်ဖြစ်စေ နိုင်လိုကြသည်မှာ မိုက်မဲသော ပုထုဇဉ်တို့၏ ဓမ္မတာသာဖြစ်လေ၏။ ထိုသို့ ဓမ္မတာဝင်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိစ္ဆာစာရသည် ပေါ်ပေါက်ဖို့ လွယ်ကူ၏။

ဝန်ထမ်းတစ်ယောက်အနေဖြင့် ရာထူးလည်း တိုးချင်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာလည်း ချမ်းသာချင်၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုလည်း ရှိချင်၏။ ဤသည်မှာ ဓမ္မတာဖြစ်၏။ ထိုဓမ္မတာအတိုင်း ရာထူးတိုးအောင် ကြိုးစား၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုမိအောင် ကြိုးစား၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားအောင်လည်း ကြိုးစား၏။ ထိုသို့ကြိုးစားရာတွင် တရားသဖြင့် ကြိုးစားသည်လည်း ရှိ၏။ မတရားသဖြင့် ကြိုးစားသည်လည်း ရှိသည်။ တရားသဖြင့် ကြိုးစားခြင်းဖြစ်ပါက ကာမေသု သမ္မာစာရ၍ အတွင်းဝင်မည်ဖြစ်၏။ မတရားသဖြင့် ကြိုးစားခြင်းဖြစ်ပါက ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ၍ အတွင်းဝင်မည်ဖြစ်၏။ မတရားသဖြင့် ကြိုးစားခြင်းဖြင့် ရာထူးတိုးချင်လည်း တိုးနိုင်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာကြွယ်ဝချင်လည်း ကြွယ်ဝနိုင်၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားချင်လည်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားနိုင်၏။ ကြီးပွားခြင်းတွင် မတရားသောလုပ်ငန်းဖြင့် ကြီးပွားခြင်းလည်း ရှိနိုင်၏။ တရားသောလုပ်ငန်းဖြင့် ကြီးပွားခြင်းလည်း ရှိ၏။ မတရားသောလုပ်ငန်းဟူသည် ကောင်းကျိုးကိုမပေးနိုင်ဘဲ မကောင်းကျိုးကိုသာ ပေးနိုင်၏ ဟူသော ပုံသေသတ်မှတ်ချက်သည် မရှိ။

ထို့ကြောင့် ပဋ္ဌာန်းဥပနိဿယ ပစ္စည်းခန်းတွင် အကုသိုလ်ကလည်း ကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုပြန်၏။ ကုသိုလ်ကလည်း အကုသိုလ်ကို ကျေးဇူးပြုနိုင်၏ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့်လည်း ချမ်းသာနိုင်၏။ ကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့်လည်း ခွဲသွားနိုင်၏။ **အတိတ်က ကုသိုလ်ကို လုပ်သောအခါ အကုသိုလ်ဖြင့်ရသော ပစ္စည်းဖြင့်လုပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များကား အကုသိုလ်လုပ်ငန်းဖြင့် ချမ်းသာတတ်၏။ ချမ်းသာခြင်း၌ အကုသိုလ်သည် အင်အားကြီးမားသော အထောက်အပံ့ ဖြစ်၏။ ကုသိုလ်ဖြင့်ရသော ပစ္စည်းများဖြင့် အကုသိုလ်ကို လုပ်၏။ ထိုသူများကား ကောင်းရောင်းကောင်းဝယ် သမ္မာအာဇီဝဖြင့် လုပ်တိုင်းစားသောက်ပါလျက် ဆင်းရဲခွဲတေတတ်၏။ ဆင်းရဲခွဲတေခြင်း၌ ကုသိုလ်သည် အားကြီးသော အထောက်အပံ့ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မကောင်းသော အသက်မွေးမြူဖြင့်လည်း ချမ်းသာချင်ချမ်းသာ နိုင်၏။ ကောင်းသော အသက်မွေးမြူဖြင့်လည်း ဆင်းရဲချင်ဆင်းရဲနိုင်၏။**

အကျိုးတရားတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေမှု၌ အကြောင်းတရားတို့သည် လေးပါးပါဝင်ကြရ၏။ ကံလည်း လို၏။ ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယလည်း လို၏။ ဆန္ဒလည်း လို၏။ စိတ်ထားလည်းလို၏။ ဆန္ဒ၊ စိတ္တ၊ ဝီရိယ၊ ဝီရိယ ပေါင်းလေးခုတို့ကို ကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးဟု ခေါ်၏။ ကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံမှ အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်၏။ ကုဒ္ဓိပါဒ်လေးပါးနှင့် ကံအကြောင်းတရားတွင် ကံသည် ဥပါဒါန ကာရဏမည်၏။ ဥပါဒါနကာရဏ ဟူသည်မှာ ကိုယ်ထည်အကြောင်းဖြစ်၏။ စားပွဲလုပ်ရာ၌ သစ်သားသည် ကိုယ်ထည်အကြောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ပင် အကျိုးပေးရာ၌လည်း ကံသည် ကိုယ်ထည်အကြောင်းဖြစ်၏။ ဉာဏ်နှင့်ဝီရိယသည် နိမိတ္တကာရဏမည်၏။ နိမိတ္တကာရဏ ဟူသည်မှာ ဗိသုကာအကြောင်းဖြစ်၏။ စားပွဲလုပ်ရာ၌ လက်သမားမပါလျှင် မဖြစ်သကဲ့သို့ အကျိုးပေးရာ၌လည်း ဉာဏ်နှင့် ဝီရိယမပါလျှင် မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ဉာဏ်နှင့်ဝီရိယသည် ဗိသုကာအကြောင်းဖြစ်၏။ ဆန္ဒသည် ပတ္တနာကာရဏမည်၏။ ပတ္တနာကာရဏ ဟူသည်မှာ ရည်မှန်းချက်အကြောင်းဖြစ်၏။ ရည်မှန်းချက်မရှိလျှင် ဘာမျှမဖြစ်လာနိုင်သကဲ့သို့ပင် အကျိုးပေးရာ၌ ဆန္ဒမပါလျှင်လည်း ဘာမျှဖြစ်မလာနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌ ဆန္ဒကိုလည်း အကြောင်းတစ်ရပ်ဖြင့် လိုအပ်၏။ စိတ်သည် သမဝါယိကာရဏ မည်၏။ သမဝါယိကာရဏ ဟူသည်မှာ ပုံစံအကြောင်းဖြစ်၏။ စားပွဲလုပ်ရာ၌ စားပွဲပုံစံရှိပါမှ စားပွဲကို လုပ်၍ ရ၏။ ထိုအတူ အကျိုးတရားတစ်ခုကို ဖြစ်ပေါ်စေရာ၌ စိတ်ထားသည်လည်း ပုံစံအကြောင်းအနေဖြင့် ပါဝင်ရသည်ပင် ဖြစ်၏။ ဤသည်မှာ ဒဿနကျမ်းများ၌ ဖော်ပြကြသော အဆိုအမိန့်များ ဖြစ်လေ၏။

ဝန်းထမ်းများအနေဖြင့် ရာထူးတိုးချင်သည် ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုမိချင်သည်ဖြစ်စေ၊ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားချင်သည်ဖြစ်စေ အကြောင်းတရားများကို မှန်ကန်စွာ အသုံးချသင့်၏။ အကြောင်းတရားများတွင် အတိတ်အကြောင်းက တစ်ပါးနှင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းက လေးပါးပါဝင်သည်ဖြစ်ရာ အတိတ်အကြောင်းကို မတတ်နိုင်သည်ဆိုစေဦး၊ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းကိုတော့ ထိန်းသိမ်းရန် တတ်နိုင်ရမည်ဖြစ်၏။ **အကြောင်းတရားများတွင် အတိတ်အကြောင်းမှာ ကံဖြစ်၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းမှာ ဉာဏ်နှင့်ဝီရိယတည်းဟူသော နိမိတ္တအကြောင်း။ ဆန္ဒတည်းဟူသော ပတ္တနာအကြောင်း။ စိတ်တည်းဟူသော သမဝါယိကာရဏအကြောင်းတို့ပင် ဖြစ်ကြ၏။ ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းလေးပါးတို့ကို အကုသိုလ်သဘောမရှိဘဲ ကုသိုလ်သဘောရှိအောင် ပြုပြင်ရမည်ဖြစ်၏။**

ရာထူးတိုးရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုမိရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားအောင် လုပ်ရာ၌ ဖြစ်စေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်အကြောင်းများဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်အကြောင်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းဟူသည်မှာ မိမိအတွက် တစ်စုံတစ်ရာမျှော်ကိုးခြင်းမပြုဘဲ မိမိတာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်၏။ အထက်လူကြီးများကိုလည်း မျက်နှာလိုအားရ လုပ်ခြင်းမျိုးလည်း မရှိ။ ယှဉ်ဖက်များကိုလည်း ချောက်တွန်းခြင်းမျိုး မရှိ။ အောက်ငယ်သားများကိုလည်း မတရားဖိနှိပ်ညှင်းဆဲခြင်းမျိုး မရှိ။ မိမိတာဝန်အရ လုပ်သင့်လုပ်ထိုက်သည်ကိုသာ လုပ်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့လုပ်ခြင်းအားဖြင့် ရာထူးတိုးချင်လည်း တိုးမည်။ မတိုးလျှင်လည်း ကိစ္စမရှိ။ ပစ္စည်းဥစ္စာများကို စုဆောင်းမိချင်လည်း စုဆောင်းမိမည်။ မစုဆောင်းမိလျှင်လည်း ကိစ္စမရှိ။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားချင်လည်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမည်။ မကျော်ကြားချင်လည်း ကိစ္စမရှိ။ တကယ်တမ်း ကိစ္စရှိသည်ကား ရာထူးတိုးရအောင်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် မရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာ စုဆောင်းမိအောင် ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်မရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားအောင်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် မရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ မိမိအတွက် ဘာဆိုဘာမျှော်လင့်ချက်မှ မရှိ။ လုပ်ငန်းပြီးစီးရေးဟူသော ဦးတည်ချက်သာရှိ၏။ လုပ်ငန်းပြီးစီးရေးသည်သာ မျှော်လင့်ချက်ရှိ၏။ ဤနည်းဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းလေးပါးကို ကုသိုလ်သဘောရှိအောင် အားထုတ်၏။ ဤသို့ အားထုတ်ခြင်းသည် ထေရဝါဒနှင့်အညီ အားထုတ်ခြင်းဖြစ်၏။ ဤသို့အားထုတ်ပါမှ ကာမေသုသမ္မာစာရဖြစ်၏။

ဒဿနကျမ်းများ အဆိုအရ လူတွင် ဥပါဒိနှင့် ခန္ဓာဟူ၍ အပိုင်းနှစ်ပိုင်း ပါရှိ၏။ ထိုတွင် ဥပါဒိဟူသည်မှာ အမြင်ပိုင်းပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်၏။ ခန္ဓာဟူသည်မှာ အတွင်းပိုင်းသရုပ်ဖြစ်၏။ ဥပါဒိကြောင့် “သူသူ ငါငါ” ကွဲပြားနေခြင်းဖြစ်၏။ ခန္ဓာအားဖြင့်လည်း အားလုံးအတူတူပင်ဖြစ်၏။ ဘာမျှခြားနားမှုမရှိ။ အကယ်၍ ဥပါဒိကို ဖယ်လိုက်လျှင် အားလုံးသော သတ္တဝါတို့သည် ခန္ဓာချင်းအားလုံးအတူတူချည်း ဖြစ်ကြပေလိမ့်မည်။ အိုးကိုရိုက်ခွဲလိုက်သောအခါ အိုးထဲက အကာများသည် အားလုံး တစ်သားတည်းရောနှောသွားသကဲ့သို့ ဥပါဒိများကို ဖယ်ရှားလိုက်သောအခါ အားလုံးသော သတ္တဝါတို့သည် တစ်မျိုးတည်းဖြစ်သွားပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ တစ်မျိုးတည်းဖြစ်သွားခြင်းကိုပင် ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဖြင့် မြင်ခြင်းဟူ၍ ဆိုရ၏။ ဗြဟ္မစိုရ်အမြင်ဖြင့် မြင်သောအခါ တရုတ်လည်းမရှိ။ ကုလားလည်းမရှိ။ အင်္ဂလိပ်လည်းမရှိ။ မြန်မာလည်းမရှိ။ အားလုံးလူချည်းသာ ရှိလေ၏။ သူလည်း လူ၊ ငါလည်း

လူ၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ခြားနားချက်ဟူ၍ ဘာမျှမရှိ။ အမှန်အားဖြင့် ငါနှင့်သူ ဟူ၍ နှစ်ယောက်ရှိမှသာ ကြိုက်ခြင်းနှင့်မကြိုက်ခြင်းတို့ ရှိနိုင်၏။ ငါနှင့်သူ ဟူ၍ နှစ်ယောက်မရှိဘဲ အားလုံးတစ်ယောက်တည်း ရှိသောအခါ ကြိုက်ခြင်းနှင့်မကြိုက်ခြင်းမဖြစ်ပေါ်ဘဲ ငြိမ်းချမ်းခြင်းသာ ဖြစ်ပေါ်ပေလိမ့်မည်။ ဤငြိမ်းချမ်းခြင်းကိုပင် ဗြဟ္မဝိဟာရဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဗြဟ္မစိုရ်ဟူ၍လည်းကောင်း ခေါ်ပါ၏။

ဗြဟ္မဝိဟာရ သို့မဟုတ် ဗြဟ္မစိုရ်ဖြစ်ပွားခြင်းသည် ကာမေသု သမ္မာစာရဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းပင်ဖြစ်၏။ အကယ်၍ လောက၌ ငါနှင့်သူ ဟူ၍ နှစ်ယောက်ရှိနေပါက ကြိုက်ခြင်းနှင့်မကြိုက်ခြင်းဟူ၍ ခံစားမှုနှစ်မျိုးသည် ဖြစ်ပေါ်လာမည်ဖြစ်၏။ တစ်ဦးထက်တစ်ဦးက သာအောင်ကြိုး စားမည်ဖြစ်၏။ တစ်ဦးတစ်ဦးထက် သာအောင် ကြိုးစားသောအခါ မတရားသောနည်းကို အသုံးပြုလာနိုင်၏။ ထိုအခါ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သဘောသည် ပေါ်လာမည်ဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန်ကျင့်သုံးခြင်းသည် မိစ္ဆာစာရပင်ဖြစ်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန်ကျင့်သုံးသောအခါ ရသင့်သည်ထက် ပို၍ယူခြင်းသည်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ရာထူးတိုးမှု၌လည်း ရသင့်သည်ထက် ပို၍ယူရန် အားထုတ်၏။ ပစ္စည်းဥစ္စာစုဆောင်းမှု၌လည်း ရသင့်သည်ထက် ပို၍ယူရန် အားထုတ်၏။ ကျော်ကြားမှု၌လည်း ရသင့်သည်ထက်ပို၍ယူရန် အားထုတ်၏။ ထိုအခါ လောကသည် မငြိမ်းမချမ်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ လောကမငြိမ်းချမ်းခြင်းသည် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ခြင်း ကြောင့်ဖြစ်လေ၏။

ကမ္မနိယာမအရ လူသည် သူ့အတိုင်း အတာနှင့်သူ ဖြစ်၏။ သူ့ဌေးလည်း သူ့ဌေးအတိုင်း အတာနှင့် သူ့ဌေးဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသားလည်း ဆင်းရဲသား အတိုင်းအတာနှင့် ဆင်းရဲသားဖြစ်၏။ အရာရှိလည်း အရာရှိအတိုင်းအတာနှင့် အရာရှိ ဖြစ်၏။ စာရေးလည်း စာရေးအတိုင်းအတာနှင့် စာရေး ဖြစ်၏။ မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာအတွင်း၌ အသုံး အစွဲကို သုံးစွဲပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို လိုက်နာရာ ရောက်၏။ မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာကို ကျော်လွန်ပြီးသုံးစွဲပါက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာ ရောက်၏။ အမှန်အား ဖြင့် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဝေရမဏိ ဟူသည်မှာ မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာ၊ မိမိတို့၏ ပမာဏကို မကျော်လွန်ဘဲ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်မှုပင်ဖြစ်၏။ အကယ်၍ မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာ၊ မိမိတို့၏ ပမာဏကို ကျော်လွန်ပြီးလုပ်ပါက ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်ကို ကျူးလွန်ရာရောက်၏။

လူဟူသည် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်နေသည် ဖြစ်လေရာ မိမိကလည်း ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန်

ပြုကျင့်၏။ သူကလည်း ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ပြုကျင့်၏။ ထိုသို့ဆိုလျှင် ကာမဂုဏ်တို့၌ မမှန်မကန် ပြုကျင့်ကြသူချည်း ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ရဖွယ် ရှိချေ၏။ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်သည် ဆိုကတည်းက အချင်းချင်း ပဋိပက္ခသဘောသည် ပေါ်လာမည်ဖြစ်၏။ အမှန်အားဖြင့် ပဋိပက္ခကို ငြိမ်းပျောက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှာ ငါးပါးသီလကျင့်ဝတ်ကို ပညတ်တော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ ငါးပါးသီလကို အမည်ခံ လိုက်နာရုံမျှဖြင့် လူ့လောက၌ ပဋိပက္ခသဘောသည် ပြေပျောက်နိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ ဝေရမဏိအရ သူတစ်ပါး သားပျို၊ သမီးပျိုများနှင့် သူတစ်ပါးအိမ်ရာကို မကျူးလွန်ခြင်း အားဖြင့် ဤတတိယသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းလိုက်နာခြင်းအပြင် **မိမိတို့၏ အတိုင်းအတာ၊ မိမိတို့၏ ပမာဏကို မကျော်လွန်ဘဲ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းများကို မှန်မှန်ကန်ကန်လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ဤတတိယသိက္ခာပုဒ်ကို အနှစ်သာရအားဖြင့် စောင့်ထိန်းအပ်ပါ၏။** ဤသို့စောင့်ထိန်းပါက ဤ တတိယသိက္ခာပုဒ်ကို အသွင်သဏ္ဍာန်ရော၊ အနှစ်သာရပါ နှစ်မျိုးစုံသောရှုထောင့်မှ စောင့်ထိန်းရာ ရောက်၏။ ပို၍လည်း လေးနက်စေလေ၏။ ပို၍လည်း မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်နှင့် ညီညွတ်စေ၏။ ပို၍လည်း လောက၌ ငြိမ်းချမ်းမှု ပေါ်ပေါက်စေနိုင်၏။

လူ့အသိနှင့် ပတ်သက်၍ ဆိုရလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်ကြောင့်လည်း လူ့အသိသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ အတွေ့အကြုံကြောင့်လည်း လူ့အသိသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤသို့စောင့်ထိန်းခြင်းလည်း လူ့အသိသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ကံကြောင့်လည်း လူ့အသိသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤအကြောင်းလေးပါးတို့သည် လူ့အသိဖြစ်ပေါ်ခြင်း၏ အကြောင်းတရားများဖြစ်ကြ၏။ ဤ၌ လူ့အသိဟူသည်မှာ အဘိဓမ္မာသဘောအရ ပြောရလျှင် “ဇော” ပင်ဖြစ်၏။ “ဇော” ကိုပင် “ကမ္မဘဝ” ဟူ၍လည်း ခေါ်၏။ အကြောင်းလေးပါးတို့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာမုပါဒါန်ဟု ဆိုရ၏။ အတွေ့အကြုံကို ဒိဋ္ဌပါဒါန်ဟု ဆိုရ၏။ ဤနှင့်စရိုက်ကို သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ဟု ဆိုရ၏။ ကံကို အတ္တဝါဒုပါဒါန်ဟု ဆိုရ၏။ ဥပါဒါန်ပစ္စယာဘဝေါ အရ ဥပါဒါန်ကြောင့် ကမ္မဘဝဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဖြစ်လေရာ အကြောင်းတရားလေးပါးကြောင့် လူသားတို့၏ အသိစိတ်သည် ဖြစ်ပေါ်ရ၏ဟူ၍ ဆိုနိုင်၏။

အသိလေးမျိုးတို့တွင် ပတ်ဝန်းကျင်သိထက် အတွေ့အကြုံသိက ပို၍အားကောင်း၏။ အတွေ့အကြုံသိထက် ဤနှင့်စရိုက်သိက ပို၍အားကောင်း၏။ ဤနှင့်စရိုက်သိထက် ကံသိက ပို၍အားကောင်း၏။ လောကအတွေ့အကြုံအရ စာပေတတ်ကျွမ်းသူများကို အတွေ့အကြုံ အသိပညာရှင်များဟု ဆို၏။ အတွေ့အကြုံ အသိပညာရှင်များဟူသည် ဒိဋ္ဌပါဒါန်ပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါအရ

ဒိဋ္ဌပါဒါန်ကြောင့် ဇောများဖြစ်ကြသူများဖြစ်ကြ၏။ ဒိဋ္ဌပါဒါန်ဟူသည် အတွေ့အကြုံများပင် ဖြစ်၏။ ဤ၌ စာပေအတွေ့အကြုံကို ဆို၏။ စာပေအတွေ့အကြုံအရ ထိုသူများသည် စာပေကျမ်းဂန်များကို တတ်ကျွမ်းကြပါ၏။ ထို့ကြောင့် စာပေသိများကို ထိုက်ထိုက်တန်တန်သိကြပါ၏။ သို့ရာတွင် စာပေသိတည်းဟူသောအတွေ့အကြုံသည် ဤနှင့်စရိုက်သိအားလောက် အားမကောင်းချေ။ ထိုအခါ “အကုသိုလ်က ဘယ်လို” ဟူ၍ အော်ကျယ်ဟစ်ကျယ် ပြောဆိုနိုင်သော်လည်း သူ၏ဉာဏ်၊ သူ၏စရိုက်၏ လွှမ်းမိုးမှုများကို မထွန်းလွန်နိုင်သည့်အတွက် သူသည် လူလိမ္မာမဖြစ်နိုင်ဘဲ ရှိလေ၏။ “ပါးစပ်က ဘုရား ဘုရား၊ လက်က ကားရား ကားရား” ဖြစ်ရလေ၏။ ထို့ကြောင့် ဤလောက၌ ပညာတတ်လူပိုက်များကို တွေ့နေရခြင်းဖြစ်၏။ **အမှန်အားဖြင့် ပညာတတ်လေ ကြောက်စရာကောင်း လေဟူသည် ဤနှင့်စရိုက်ကို မတော်လှန်နိုင်ရာသော စာပေသိပညာရှင်များကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆိုးရိုးတစ်ခု ဖြစ်ချေ၏။ ဆိုးရိုးစကားလည်း တကယ်ပင်မှန်ကန်ပါ၏။**

ဤသို့နှင့်စရိုက်သိကို လွှမ်းမိုးနိုင်သော အသိမှာ ကံကြမ္မာသိဖြစ်၏။ တကယ်တမ်း ကျွတ်ချိန်ရောက်လာပြီဆိုလျှင် ဤ ဘယ်လောက်ဆိုးဆိုး၊ စရိုက် ဘယ်လောက်ဆိုးဆိုး ထိုဆိုးသော ဉာဏ်ထိုဆိုးသော စရိုက်ကို ကံကြမ္မာအလှည့်အပြောင်းက ချေဖျက်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ကံကြမ္မာအလှည့်အပြောင်းကို ဘဝ၏ အကျေ့ဟု ဆိုရ၏။ ဤနေရာ၌ ကံကြမ္မာကို အတ္တဝါဒဟု ဆို၏။ အတ္တဝါဒဆိုသည်မှာ အတ္တဟုဆိုရာ ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ အမှန်အားဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ကို မရသရွေ့ အတ္တသည် ရှိနေမည်ဖြစ်၏။ အတ္တရှိနေသေးသရွေ့ ကံသည် ရှိနေမည်ဖြစ်၏။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အတ္တကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အတ္တချုပ်ငြိမ်းသွားပြီး ကံသည်လည်း ချုပ်ငြိမ်းသွားမည်ဖြစ်၏။ ထိုအခါ ကံဟူသမျှသည် ကြိယာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ကံကိုပင် အတ္တဝါဒဟူ၍ ဆိုနိုင်၏။ အတ္တဟူသည် အမြဲမရှိ၊ ပျက်စီးနိုင်သလို ကံသည်လည်း အမြဲမရှိ၊ ပျက်စီးနိုင်ပါ၏။

အသိဟူသမျှသည် ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်လေရာ ဥပါဒါန်မရှိတော့လျှင် အသိဟူ၍လည်း မရှိတော့။ အသိမရှိတော့လျှင် ဘဝဟူ၍လည်း မရှိတော့ချေ။ ဤနေရာ၌ အသိဟူသည်မှာ ကုသိုလ်ဇောနှင့် အကုသိုလ်ဇောတို့ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဥပါဒါန်ရောစာ ဘဝနိရောဓာ-ဥပါဒါန်တို့ချုပ်လျှင် ကမ္မဘဝလည်း ချုပ်လေ၏။ ဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပဋိပက္ခမနည်းအရ ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။

အာရုံများကို အာရုံပြုရာ၌ ချုပ်သွား

စာမျက်နှာ ၃၃ မှ

-ဖြစ်-ပျက်ဆုံးသွားမှန်း သိတဲ့ဉာဏ်က မဂ္ဂသစ္စာ၊ ဒါဆိုရင် 'လောကုတ္တရာမဂ်' ဖြစ်သွားပါပြီ၊ အပြီးသေသွားတာက 'သမုဒယသစ္စာ' ဖြစ်ပါတယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်အဆင့်ဆင့်ဖြင့်ဆိုရသော်

-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ ဒိဋ္ဌိနဲ့

ဝိစိကိစ္ဆာတုန်ပါတယ်။

-သတဒါဂါမ်ကျတော့ ကာမရာဂ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေခေါင်းပါးသွားပါတော့တယ်။

-အနာဂါမ်ကျတော့ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေတုန်သွားသည့်အပြင် 'ဒေါသ' လည်း တုန်ခန်းသွားတယ်။

-ရဟန္တာကျတော့ ကျန်နေတဲ့ 'ကိလေသာ' အားလုံးကို ပယ်ချလိုက်ပါတော့တယ်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ကြီးက ဆုံးမသည်မှာ-

'ရခဲတဲ့ ဘဝကလေးမှာ အလကား အချိန်တွေမဖြုန်းပါနဲ့'

'ဝိပဿနာအားမထုတ်ဘဲနဲ့ နေ့ရွှေ၊ ရက်ရွှေ၊ ရွှေနေတာသည် ဉာဏ်မပဋိးဘဲ အသေက ဦးသွားရင် ကိုယ့်အတွက်နာမယ်'

'ဘဝကူးကောင်းအောင် မလုပ်ပါနဲ့၊ ဘဝချုပ်ငြိမ်းရုပ်သိမ်းအောင်လုပ်ပါ'

'အိုရာက နာရာ၊ မရောက်ခင် ဝိပဿနာလုပ်ပါ'

'ခန္ဓာကိုယ်ဟာ မွေးကတည်းက အသေဘက်ကို

ပြေးနေတယ်' 'အပြေးမရပ်တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်သုသာန် မရောက်ခင် မဂ္ဂင်အလုပ်မြန်မြန် လုပ်ပါ' ဟူ၍ ဆုံးမညွှန်ပြထားသည်များကို သတိမူသင့်ပါတယ်။

ထို့ကြောင့် ယောဂီတို့သည် ဆရာတော်ကြီးဟောကြားထားသော 'နိဗ္ဗာန်သွားလမ်းပြ မြေပုံ' အရ

-သုညတ တရားနာရပါမည်။

-ယောနိသောမနသိကာရနည်းသွင်း မှန်ကြရပါမည်

-သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပတည်းဟူသော အမြင်မှန်နှင့် အကြံကောင်းဖြစ်ရပါမည်။

-ခန္ဓာထဲ သစ္စာအနုလောမိက ဉာဏ်သွင်းရပါမည်။

-သတိပဋ္ဌာန်တရား(၄)ပါးရှိရာတွင် တစ်ပါးပါးနှင့် အားထုတ်ရပါမည်။

ထိုအခါ ယောဂီသည် အဝိဇ္ဇာသည် ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြစ်လာပါတော့တယ်။

တဏှာလောဘသည် 'အလောဘ' ဖြစ်လာပါသည်။

ဉာဏ်အလင်းနဲ့ သေမင်းကို ရင်ဆိုင်ခြင်း

ယောဂီသည် သတိပဋ္ဌာန်တရားနှင့် အားထုတ်ရာတွင်လည်း သတိပဋ္ဌာန်တွင် ရပ်မနေဘဲ 'သတိပဋ္ဌာန်ဘဝနာ' ထိ ကူးအောင်ကြိုးစားအားထုတ်ရပါမည်။ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီးမှာ အကြောင်းဓမ္မတွေကြောင့် အကျိုးဓမ္မတွေပေါ်တုန်းမှာ အကြောင်းဓမ္မတွေမရှိတော့ပါဘူး။ အကြောင်းဓမ္မတွေ ထပ်ပေါ်နေတုန်းမှာလည်း အကျိုးဓမ္မတွေ

မရှိတော့ပြန်ပါဘူး။ ဒီလိုအကြောင်းတစ်လှည့် အကျိုးတစ်လှည့်ဖြစ်နေပုံကို မြင်ရင် ကိစ္စပြီးပါတယ်။

ဝိပဿနာဆိုတာ မိမိဉာဏ်ဖြင့် ဓမ္မကလေး ရှိ-မရှိကို အကဲခတ်တာဖြစ်ပါတယ်။ ဓမ္မကလေးတစ်ခုဟာ မိမိခန္ဓာမှာ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်မှုကြောင့် ပေါင်းဆုံမှုကြောင့် ဖြစ်ကန်ပေါ်လာတယ်။ ပေါ်လာပြီးနောက် မရှိတော့ပြန်ပါဘူး။ ပျက်သွားပြန်တယ်။ ဝေဒနာတွေသည်လည်း အမြဲတမ်းရှိမနေပါဘူး။ ရှိလိုက်-မရှိလိုက်၊ ဖြစ်လိုက်-ပျက်လိုက်နဲ့ပါ။ 'ပျက်' တာက အနိစ္စပါ။ ဒုက္ခသစ္စာပါ။ တစ်နည်းအသေပါ။ ယောဂီရှုမှတ်တဲ့ ဉာဏ်က အရှင်ပါ။ မဂ္ဂသစ္စာပါ။ ဝေဒနာချုပ်သွားတော့ ဝေဒနာနိရောဓါတဏှာနိရောဓောဖြစ်တဲ့အတွက် တဏှာလောဘဖြစ်ခွင့်မရတော့တဲ့အတွက် စွဲလန်းမှုတည်းဟူသော သမုဒယသစ္စာပေါ်တယ်။

ထိုအခါ ယောဂီသည် ဆရာသမားကောင်းရဲ့ နည်းလမ်းမှန်အတိုင်း ကျင့်ကြံအားထုတ်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ဘဝပေါင်းများစွာ ခန္ဓာဝန်ထမ်းဆောင်ရခြင်းမှ လွတ်သွားပါပြီ။ သံသရာဝဋ် ဒုက္ခကြီးလည်ခြင်းမှလည်း လွတ်မြောက်သွားပါပြီ။ 'အသေမဦးခင် ဉာဏ်အလင်းနဲ့ သေမင်းကို ရင်ဆိုင်ကြပါလို့ တိုက်တွန်းနှိုးဆော်ရေးသားလိုက်ရပါတယ်။

"ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံတိဋ္ဌတု"
မှီငြမ်းပြု
မှီးထုတ်ဆရာတော်ကြီး၏ဓမ္မပဒတရားတော်
ကေတုမတိမြဟသံဘ(လုပ်သားကောလိပ်)

အောင်မြင်လျှင် မြင်ကာမျှ၊ ကြားလျှင် ကြားကာမျှ အဆင့်၌သာ ရပ်တန့်ရ၏။ ဘာကိုမြင်သည်၊ ဘာကို ကြားသည်ဟူ၍ အထိ မရောက်အောင် သတိထားရ၏။ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၌လည်း "ငါ" က မြင်သည်၊ "ငါ" က ကြားသည်ဟူ၍ အတ္တသဘော မပါဝင်စေဘဲ မြင်စိတ်က မြင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ကြားစိတ်က ကြားခြင်းဖြစ်သည်ဟူ၍သာ နားလည်ရအောင် သတိထားရ၏။ အတ္တသဘော မပါဝင်လျှင် ကံဖြစ်ဖို့ လမ်းမရှိ။ အမှန်အားဖြင့် အတ္တရှိမှ ကံဖြစ်၏။ အတ္တမရှိတော့သဖြင့် ကံဖြစ်ဖို့ လမ်းမရှိလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပဋိလောမနည်းအရ ခန္ဓာများ လည်ပတ်နေခြင်းသာဖြစ်၏။ အနုလောမနည်းအရ လည်ပတ်နေခြင်းမဟုတ်။ ခန္ဓာများသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပဋိလောမနည်းအရ လည်ပတ်ခြင်းဖြစ်လျှင် ဘဝဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရေးသို့ ဦးတည်နေခြင်းဖြစ်၏။ ဘဝလွတ်မြောက်ရေးသို့ ဦးတည်ပါလျှင် ဥပါဒါန်များ ချုပ်ပြီး ကံကြမ္မာသိများ ချုပ်ငြိမ်းကာ သန္တိသုခကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအရ သူတစ်ပါး၏ သားမယားကို ဖြစ်မှားခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းသည်

ဤသိက္ခာပုဒ်၏ တိုက်ရိုက်အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖြစ်၏။ သွယ်ဝိုက်အနက် အဓိပ္ပာယ်အရဆိုပါလျှင် လူမှုဆက်ဆံရေးနယ်ပယ်၌ မိမိတို့၏ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးအမြတ်ကို ရယူသောအခါ စည်းလွတ် ဘောင်လွတ်မယူဘဲ စည်းနှင့်ဘောင်နှင့် ယူရန်ဖြစ်၏။ **လိချင်သလောက် ယူခြင်း သည် ကာမေသု၌ ကာမအရ ကာမဂုဏ်တို့အပေါ် မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းဖြစ်၏။ ရသင့်သလောက်ယူခြင်းဖြစ်လျှင် ကာမေသု၌ ကာမအရ ကာမဂုဏ် တို့အပေါ် မှန်ကန်စွာ ကျင့်ခြင်းမည်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ကာမေသု၌ ကာမအရ သူတစ်ပါး သားမယား၌ ဖြစ်မှားခြင်းကို အသွင်သဏ္ဍာန်အားဖြင့် ယူ၍ ငါးပြာအာရုံကာမဂုဏ်တို့၌ သင့်လျော်သော အတိုင်း အတာထက် ပိုလွန်၍ ယူခြင်းကို အနှစ်သာရအားဖြင့် ယူအပ်ပါ၏။** ထိုသို့ ယူပါမှလည်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဝေရမဏီ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်သည် လောက၌မြီးခမ်းသာယာမှုကို ဖြစ်စေနိုင်ပေလိမ့်မည်။

ဦးရွှေအောင်

ကမ္မဘဝ

*ဘဝဇာတ်ခုံ၊ အလှစုံနှင့် ပြုံးပုံနဲ့ဟန်၊ သူ့အသံကို နာခံပီတိ၊ ဘဝင်ထိအောင် သတိထွေပြား၊ ကံတရားက ပြုအားရက်တဲ့၊ ဇာတ်ဆရာ။ ။

*လောကလူဘုံ၊ စရိုက်စုံနှင့် ဝိုပုံတလဲ့၊ ရိခဲတခါ ဗျာပါထွေပြား၊ ကံတရားက ပြုအားရက်တဲ့၊ ဇာတ်ဆရာ။ ။

*ဘဝဇာတ်ကြောင်း၊ ကိုယ်ဟန်ပြောင်း၍ မနှောင်းကာလ၊ လူ့ဘဝကို မလှဇာတ်ဟောင်း၊ သဏ္ဍာန်ပြောင်းမှ တဏှာကြောင်းခံ၊ သူ့ရွေးကံဖြစ်၏ တဖန်ဘဝသစ်၊ စခဲ့ပြီ။

(ဇေင်-ဝင်းလွင်)

အတောမသတ်

လောဘဇာတ်

• ဇာတ် • နာတ် •

- * တစ်နေ့သောအခါ ပြည်ဗာရာ
ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုခါ။
တစ်ခုသောရွာမှာ အလွန်ထင်ရှား၊
ဝေဒဗ္ဗပုဏ္ဏား။
- * မန္တယားအတတ် အလွန်လိမ္မာ၊
အကြင်ပုဏ္ဏားဟာ၊
နက္ခတ်ယှဉ်ကာ သူဖန်တီး
ရတနာမိုးကြီး ရွာသတည်း။
- * သူထံ၌ မိုးပညာရှာ၊
မြတ်ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ၊
ပုဏ္ဏားထံမှာ သူခစား
ပုဏ္ဏားတပည့် မောင်ကျောင်းသား။
- * တစ်နေ့သားတော့ ပုဏ္ဏားဟာ
သူတပည့်ကို ခေါ်ဆောင်လာ။
လုပ်ခင်းဆောင်တာ သူမှာရှိ
စေတတိုင်းကို ထွက်ခဲ့၏။
- * ကံကြမ္မာတည့် ဖန်လိုလာ၊
ခရီးလမ်းကြောင်း တစ်နေရာ၊
ဖမ်းဆီးကာခံကြရ
ခိုးသားဓားပြ လက်ဝယ်ကျ။

- * ဝေဒဗ္ဗကို ထိန်းသိမ်းကာ၊
လက်ပြန်ကြီးတုပ် ချည်နှောင်ပါ။
ဗုဒ္ဓလောင်းလျာ ပြန်လွှတ်ပေး
ပစ္စည်းဥစ္စာ သွားယူရေး။
- * အေးအေး ဆေးဆေးသာနေပါ။
မကြောက်ပါနဲ့ မြတ်ဆရာ၊
အနားကပ်ကာ သူမှာကြား၊
အရေးကြီးစကား။
- * များမကြာမီ ကာလမှာ၊
ဒုက္ခပေါ်လိမ့် ကျိန်းသေပါ။
ထိုအခါ မန္တယား၊
မရွတ်ပါနဲ့ ဆရာသမား
အထပ်ထပ်မှာကြား။
- * သူ့စကားကို နားမဝင်
မန္တယားကို ရွတ်ခဲ့လျှင်။
သင်နှင့်တကွ ခိုးသားများ
အားလုံး ပျက်စီးရမည်တကား။
- * သို့မှာကြားပြီး ထွက်ခဲ့ပါ
ပစ္စည်းဥစ္စာယူဖို့ရာ။
တစ်ညခါ ကောင်းကင်ဝ၊
နက္ခတ်လျှင် ထွန်းပ။

- * ဆန္ဒစောတဲ့ ပုဏ္ဏားသည်၊
မန္တယားကို ရွတ်လေပြီ။
ကောင်းကင်ဆီမှ ရွာသွန်းပြီး၊
မြောက်မြားလှစွာ ရတနာမိုး။
- * ခိုးသားတို့ကား ဝမ်းမြောက်စွာ၊
ရတနာတွေ သိမ်းထုတ်ပါ။
ရှေ့ဆက်ကာ ခရီးသွား၊
နောက်မှ လိုက်ခဲ့ ထိုပုဏ္ဏား။
- * ၎င်းခိုးသား ငါးရာလျှင်၊
ရတနာထုပ် ပိုက်သွားနေစဉ်။
“ဘွားကနဲ” လျှင် အလစ်အငိုက်၊
နောက်ထပ်ခိုးသား ငါးရာတစ်သိုက်၊
၎င်းတို့ကို ဝင်တိုက်ခိုက်။
- * သိ၌ ခိုးသားခေါင်းဆောင်လျှင်
ဘာလိုချင်လဲ အို အသင်။
မေးလေလျှင် တစ်ဖက်က
ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း သူတို့ဆန္ဒ၊
ပစ္စည်းဥစ္စာလိုလိုပါ။
- * ဥစ္စာလိုက ရမည်သာ
ကျွန်ုပ်တို့ကို လွှတ်ပေးပါ။
ပုဏ္ဏားဆရာ မန္တယား၊
ရွှေမိုး၊ ငွေမိုး ရွာစေတကား။
- * ငါတို့အားလည်း ထိုသူပင်၊
ရတနာမိုးကြီး ရွာအောင်လျှင်၊
သူစီရင်မန္တယား၊
ထို့ကြောင့် ငါတို့ရခဲ့တကား။
- * သည်စကားကြောင့် ခိုးသားငါးရာ၊
ဖမ်းထားခိုးသား လွှတ်လိုက်ပါ။
ပုဏ္ဏားဆရာ ရှေ့ကအတိုင်း
ရတနာမိုးကြီး ရွာသွန်းခိုင်း။
- * လုပ်ချင်တိုင်း လုပ်မရပါ၊
နက္ခတ်ပေါ်ချိန် စောင့်ရမှာ။
တစ်နှစ်တာကြာလေမှ
သူစွမ်းဆောင်၍ ရမည်ပါ။

- * ထိုစကားကို ကြားရလျှင်၊
ခိုးသားငါးရာ အမျက်ဝင်၊
မလုပ်ပေးချင် သည်ပုဏ္ဏား၊
ငါတို့ကို လှည့်စား။
- * ရှေ့ကသွားတဲ့ ခိုးသားငါးရာ၊
သူတို့ကိုတော့ လုပ်ပေးကာ၊
ငါတို့ခိုင်းခါ ဘယ်မရ
အလွန်အလွန် ဒေါပူ။
- * နောက်ဆုံးကျတော့ ခိုးသားငါးရာ၊
သတ်ပစ်လိုက်ပေါ့ ပုဏ္ဏားဆရာ။
အမြန်လိုက်ကာ ကဆုန်ပေါက်
ရှေ့ကသွားတဲ့ ခိုးသားနောက်။
- * ရောက်ရှိသွားပြီး မိလေလျှင်၊
ခုတ်ကြသတ်ကြ စိတ်ရိုင်းဝင်၊
လူယက်ယူငင် ရတနာများ၊
သေကုန်ကြပေါ့ ရှေ့ခိုးသား။
- * လောဘစိတ်ကား ကြောက်စရာပင်၊
ရ ထားပစ္စည်းခွဲမယူချင်။
အချင်းချင်းပင် စိတ်ဝမ်းကွဲ
ခုတ်ကြ ထစ်ကြ လူသတ်ပွဲ။
- * ဓားသံ မြားသံ စဲသောအခါ၊
အသက်ရှင်ကျန် နှစ်ဦးသာ။
သိမ်းပိုက်ကာ ယူဆောင်သွား၊
အဖိုးထိုက်တဲ့ ရတနာများ။
- * ထိုနှစ်ဦးသား တစ်နေရာ၊
ရောက်ရှိနားနေ ပန်းဖြေကာ၊
တစ်ဦးမှာ ရွာဝင်လျက်
ထမင်းအရှာထွက်။
- * ကျန်လျက်နေတဲ့ တစ်ဦးမှာ၊
ဥစ္စာထုပ်ကို စောင့်ရှောက်ပါ။
လက်ထဲမှာ အလွန်ထက်
သံလျက်ကြီးကိုလျက်။
- * လောဘတက်တဲ့ ထိုသူဟာ
စိတ်ရိုင်းဝင်ပြီး တွေးမိပါ။
ဟိုလူသားမရှိက
ဒီပစ္စည်းတွေ သူ့အပိုင်ရ။
- * ဆုံးဖြတ်ချက်ချ ခိုင်ခိုင်မာ
သူပြန်လာလျှင် သတ်ဖို့ရာ။
မြန်မကြာ အချိန်မဆိုင်း
သံလျက်ကြီးနဲ့ ပိုင်း။

(၆၄)နှစ်မြောက် တပ်မတော်နေ့ဦးတည်ချက်

- ၁။ အေးချမ်းသာယာပြီး ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရာတွင် ချမှတ်
ထားသည့် မူဝါဒလမ်းစဉ် (၇) ရပ်ပြီးမြောက်အောင်မြင်စေရေးအတွက် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများ
နှင့်အတူ လက်တွဲကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရေး။
- ၂။ ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါးကို အမျိုးသားရေးမူဝါဒအဖြစ်ခံယူပြီး အသက်ပေး၍ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်
စောင့်ရှောက်ရေး။
- ၃။ နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကို ဟန့်တားနှောင့်ယှက်သော ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ
အဖျက်သမားများကို တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့နှင့်အတူ လက်တွဲချေမှုန်းရေး။
- ၄။ နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာနှင့် ပိုင်နက်လုံခြုံရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အင်အား
တောင့်တင်းပြီး စွမ်းရည်ထက်မြက်သောခေတ်မီ မျိုးချစ်တပ်မတော် တည်ဆောက်ရေး။

- * ထိုအတိုင်းပင် ဟိုလူကြံ၊
အဆိပ်ခတ်သတ်ရန်။
သူကွယ်လွန်က ငါတစ်ဦးတည်း
ပစ္စည်းအားလုံး မောင်ပိုင်စီး။
- * သို့တွေးပြီးတော့ စီမံကာ၊
ထမင်းထုပ်ကို ယူ၍လာ။
စားပါသောက်ပါလေချိုသွေး၊
ထမင်းထုပ်ကိုပေး။
- * အခါမနှေး မြန်လှစွာ
သံလျက်သမား လူယုတ်မာ
သူသံလျက်နဲ့ ပိုင်းလိုက်ရာ။
သေပွဲဝင်ရှာ တခဏ၊
သူ့ခိုးလူဗာလ။
- * ကျန်တစ်ယောက်က ပျော်ပျော်ရွှင်
ဥစ္စာအားလုံး ငါ့ဟာပင်။
ထမင်းထုပ်လျှင် ဖြည့်၍စား
အဆိပ်သင့်လျက် သေတကား။
- * ပုဏ္ဏားတပည့် ဘုရားအလောင်းတော်၊
ပြန်လည်ရောက်ရှိ လာချေသော်။
မြေပေါ်မှာ အတုံးအရုံး
ခေါင်းပြတ် လည်ပြတ် အသက်ဆုံး
တောထဲရှိသမျှ လူ့အားလုံး။
- * ယူကြိုးမရ ဗုဒ္ဓလောင်းလျှာ၊
ယခုဘာမှ မတတ်နိုင်ပါ။
သူ့စကားသာ နားထောင်ကာ၊
ယခုလို မဖြစ်ရ။
- * ဆရာဗာလ သူ့ကြောင့်ပင်၊
ထောင်နဲ့ ချီ၍သေပွဲဝင်။
လောဘစိတ်လျှင် ဒုက္ခများ၊
ပျက်စီးဖို့တရား။
အတိတ်၏ပုံရိပ်
ယခု တင်ဆက်သော ဝေဗုဇာတ်ကို
မြတ်စွာဘုရားဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်း
သုံးတော်မူစဉ် ပြောရဆိုရခက်သော ရဟန်း
တစ်ပါးကို အကြောင်းပြု၍ ဟောကြားခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။
ထိုရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က သင်
သည် ပြောရဆိုရခက်သောရဟန်းဟု ကျော်ကြား
နေသည်မှာ အမှန်ပင် လောဟု မေး၏။
ထို ရဟန်းကလည်း ဘုန်းတော်ကြီးသော
အရှင်ဘုရား အမှန်ပင် ဖြစ်ပါသည်ဟု ဝန်ခံသည်။
ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား က ၎င်းရဟန်းကို
သင်သည် ယခုမှသာဆိုရခက် သည်မဟုတ်၊
ရှေးကလည်း ဤသို့ ဆိုရခက်သဖြင့် အသက်
ဆုံးရှုံးခဲ့ဖူးပြီ၊ သင်သာမက သင့်ကို အကြောင်းပြု၍၊
တစ်ထောင်သော ယောကျ်ားတို့ပါ အသက်ဆုံး
ခဲ့ဖူးပြီဟု မိန့်ကြား၍ အတိတ်ကို ဆောင်သော
အားဖြင့် ယခု ဝေဗုဇာတ်ကို တစ်ဆက်တည်း
ဟောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
ဇာတ်ပေါင်းသော်
ယခုဆိုရန်ခက်သော ရဟန်းသည်
ရှေးက ဝေဗုဇုဏ္ဏားဖြစ်ခဲ့သူဖြစ်ပြီး ယခု မြတ်စွာ
ဘုရားရှင်မှာ ထိုအခါက ထိုပုဏ္ဏား၏ တပည့်
ဖြစ်ခဲ့ဖူးသောသူဖြစ်သည်။
- ကျမ်းကိုး** **ဝေဗုဇာတ်**
ငါးရာ့ငါးဆယ်ဇာတ်နိပါတ်တော်
ညောင်ကန်ဆရာတော်ဘုရား

ဓမ္မဝီရသည် ဗုဒ္ဓ၏ ထေရဝါဒဓမ္မ တရားစစ် တရားမှန် ထွန်းကားရန်ဖြစ်သည်

ဓမ္မဝီရဂျာနယ်

DhammaVira Journal

ဓမ္မဝီရ
ရသအမှန်၊ တရားမှန်သာ
အားခွန်ပြည့်ဝ၊ နှလုံးလှ၍
ဘဝအနေ၊ အလှဝေလျက်
အနေလည်းတတ်
အသေမြတ်အောင်
မညွတ်ထောက်ပံ့၊ ကူညီအံ့။

ဝေဠီနောင်

International Religious network media NEWS

Dhamma Dew

Buddhist Principles For Human Dignity

လူ့ဂုဏ်သိက္ခာဆိုင်ရာ ဗုဒ္ဓဝါဒဓမ္မ အခြေခံကျင့်ဝတ်များ

By Most Venerable Dr.K.Sri Dhammananda, Nayake Maha Thera, JSM,Ph.D,D.Litt.

TRANSLATED Into Myanmar Language

By Dhamma Vira Thandar, ITBM University, Yangon.

ဓမ္မဝီရ-သန္တာ ပြန်ဆိုတင်ပြသည်

Superiority of Human Life

The duty of a religion is to guide humanity to uphold certain noble principles in order to lead a peaceful life and to maintain human dignity.

Otherwise it would be impossible for us to claim superiority as humans, for we would be relegated to the level of other living beings whose only purpose is to obtain food, shelter and sex.

လူ့ဘဝအတွက်အဆင့်အတန်း မြင့်မားသောအခြေအနေ

ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှု ဘာသာအယူဝါဒတစ်ရပ်သည် လူ့ဘောင် လူ့လောကကို ငြိမ်းချမ်းသောဘဝနှင့် လူ့ဂုဏ်သိက္ခာအတွက် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ပေးနိုင်စေရန် စနစ်တကျအဆင့်ပြေစွာ သေချာစိတ်ချနိုင်သည့် မြင့်မြတ်သော အခြေခံကျင့်ဝတ်တရားများဖြင့် ဦးစောင်ထိန်းကြောင်းပေးရန် တာဝန်ရှိပေသည်။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုရပါသော် လူသားတစ်ယောက်အနေ ဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ အမှန်တကယ် ရသင့်ရထိုက်သည့် လူ့တကာတို့ထက် အခြေအနေ အဆင့်အတန်း အစစအရာရာ သာလွန်မြင့်မားသော အခွင့်အရေးမျိုး ရရှိနိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်သေးသော်လည်း၊ အခြားတစ်ပါး သော သက်ရှိသတ္တဝါများနှင့် တန်းတူ ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးများ ရရှိနိုင်ရန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့အားလုံး အတွက် အမှန်တကယ်လိုအပ်နေသည့် အစာရေစာ၊ လုံခြုံစိတ်ချစွာ နားနေနိုင်မည့် အိုးအိမ်နှင့် ကာမဂုဏ်ခံစားနိုင်မှုအခွင့်အရေးများလောက်တော့ ရရှိခံစားနိုင်ကြရန် လိုအပ်ပေသည်။

If human beings too spend their lives only to satisfy these basic primal needs, then there would be nothing much to show for ourselves as humans. Human have transcended mere survival and are capable of seeking self actualization.

လူဟူ၍ ဖြစ်တည်လာစကတည်းက လူ့ဘဝ လူ့လောက၌ အသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်ရေးအတွက် အခြေခံကျသော သူတို့၏ အဓိက လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနေကြခြင်းအားဖြင့် ဘဝ၌အချိန် အမြောက်အမြား ကုန်ဆုံးစေခဲ့ကြရပေသည်။

ဤကမ္ဘာလောက၌ လူရယ်လို့ ဖြစ်တည်လာရပါလျက်နှင့် လူသား တစ်ယောက်အနေအားဖြင့် ရရှိပိုင်ဆိုင်မှု တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်

ထုတ်ဖော်ပြသနိုင်စရာ လုံးဝမရှိကြပေ။ လူသား တစ်ယောက်အဖြစ် ရပ်တည် နေရလင့်ကစား ဘဝတစ်လျှောက်လုံးလိုလို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော ဘေးအန္တရာယ်များမှ လွတ်မြောက်၍ ဆက်လက်အသက်ရှင်ရပ်တည်နေ နိုင်ရန် အတွက်နှင့် အမှန်တကယ် ရှိအပ်သော လိုအပ်ချက်များကို ကိုယ်တိုင် ရှာဖွေခံစားရင်းဖြင့်သာ အချိန်တွေကုန်ဆုံးခဲ့ကြရပေသည်။

In Buddhism we call this Dhama. Other living beings cannot realize this Dhamma because human intelligence is superior to that of all the other living beings in the universe.

ဤဖြစ်စဉ်တရားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဗုဒ္ဓဝါဒဓမ္မဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ဖွင့်ဆို ရှင်းပြနိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းဖြစ်စဉ်ဓမ္မတရားကို ဤလောက၌ အသက် ရှင်ဖြစ်တည်နေကြသော အခြားသော သက်ရှိသတ္တဝါ များအနေဖြင့် သိနားလည်နိုင်စွမ်းရှိကြမည်မဟုတ်ချေ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဤစကြဝဠာကြီးအတွင်း အသက်ရှင်ရပ်တည်နေကြသည့် သတ္တဝါများအနက် လူသားတို့၏ အဆင့်မြင့်သော သင်ယူနားလည် နိုင်စွမ်းရှိမှုသည် အခြားသော

● စာမျက်နှာ ၁၈ ဆို